

Eksploracja Masywnych Danych - Analiza danych

Kajetan Zimniak & Bartosz Górka

01 November, 2019

Contents

Podsumowanie analizy	1
Wykorzystane biblioteki	1
Ustawienie ziarna generatora	2
Charakterystyka obserwacji - zastosowane atrybuty	2
Wczytanie danych z pliku	2
Podstawowe statystyki zbioru danych	3
Statystyka parametrów obserwacji	3
Rozkład wartości cech	4
Przetwarzanie brakujących danych	10
Korelacja atrybutów	11
Zmienność cech w ramach następujących po sobie połowów	12
Długość śledzi	12
Dostępność pokarmu	113
Parametry środowiska	114
Eksploatacja łowiska	115
Regresor - predykcja	116

Podsumowanie analizy

TODO: Podsumowanie na koniec

Wykorzystane biblioteki

- knitr
- dplyr
- tidyverse

- ggplot2
- gridExtra
- imputeTS
- corrplot
- reshape2

Ustawienie ziarna generatora

Celem zapewnienia powtarzalności operacji losowania, a co za tym idzie powtarzalności wyników przy każdym uruchomieniu raportu na tych samych danych zastosowano ziarno generatora o wartości 102019.

```
set.seed(102019)
```

Charakterystyka obserwacji - zastosowane atrybuty

W ramach analizy mamy do czynienia z obserwacjami opisanymi za pomocą następujących atrybutów:

- **length**: długość złowionego śledzia [cm]
- **cfin1**: dostępność planktonu [zagęszczenie *Calanus finmarchicus* gat. 1]
- **cfin2**: dostępność planktonu [zagęszczenie *Calanus finmarchicus* gat. 2];
- **chel1**: dostępność planktonu [zagęszczenie *Calanus helgolandicus* gat. 1];
- **chel2**: dostępność planktonu [zagęszczenie *Calanus helgolandicus* gat. 2];
- **lcop1**: dostępność planktonu [zagęszczenie *widłonogów* gat. 1];
- **lcop2**: dostępność planktonu [zagęszczenie *widłonogów* gat. 2];
- **fbar**: natężenie połowów w regionie [ułamek pozostawionego narybku];
- **recr**: roczny narybek [liczba śledzi];
- **cumf**: łączne roczne natężenie połowów w regionie [ułamek pozostawionego narybku];
- **totaln**: łączna liczba ryb złowionych w ramach połowu [liczba śledzi];
- **sst**: temperatura przy powierzchni wody [°C];
- **sal**: poziom zasolenia wody [Knudsen ppt];
- **xmonth**: miesiąc połowu [numer miesiąca];
- **nao**: oscylacja północnoatlantycka [mb].

Wczytanie danych z pliku

Dane zamieszczone na stronie przedmiotu w postaci pliku CSV pobieramy wyłącznie w sytuacji braku pliku w katalogu roboczym. Pozwala to nam na ograniczenie niepotrzebnego transferu danych, jeżeli plik już istnieje.

```
file_name = "sledzie.csv"
source_url = "http://www.cs.put.poznan.pl/alabijak/emd/projekt/sledzie.csv"

if (!file.exists(file_name)) {
  download.file(source_url, destfile = file_name, method = "wget")
}
```

Po ewentualnym pobraniu wczytujemy dane do pamięci.

```
library('knitr')
library('dplyr')
library('tidyverse')

content =
  file_name %>%
  read_csv(col_names = TRUE, na = c("", "NA", "?")) %>%
  select(-1)

content[0:11] %>%
  head(n = 5) %>%
  kable(align = 'c', caption = 'Wybrane pomiary')
```

Table 1: Wybrane pomiary

length	cfin1	cfin2	chel1	chel2	lcop1	lcop2	fbar	recr	cumf	totaln
23.0	0.02778	0.27785	2.46875	NA	2.54787	26.35881	0.356	482831	0.3059879	267380.8
22.5	0.02778	0.27785	2.46875	21.43548	2.54787	26.35881	0.356	482831	0.3059879	267380.8
25.0	0.02778	0.27785	2.46875	21.43548	2.54787	26.35881	0.356	482831	0.3059879	267380.8
25.5	0.02778	0.27785	2.46875	21.43548	2.54787	26.35881	0.356	482831	0.3059879	267380.8
24.0	0.02778	0.27785	2.46875	21.43548	2.54787	26.35881	0.356	482831	0.3059879	267380.8

Oryginalnie zbiór posiada znaki ? jako oznaczenie wartości pustej (brakującej). Dzięki wykorzystaniu parametru `na` podczas wywołania funkcji `read_csv` możemy zastąpić znak ? poprawnym oznaczeniem braku wartości NA. W tabeli Wybrane pomiary zaprezentowano pierwsze pięć obserwacji.

Podstawowe statystyki zbioru danych

```
total_records = count(content)
total_records_without_na_values = count(na.omit(content))
```

W zbiorze danych mamy do czynienia z 52582 obserwacjami opisanych za pomocą 15 atrybutów. W całym zbiorze mamy do czynienia z 42488 obserwacjami bez wartości pustych co stanowi 81 procent całego zbioru.

Statystyka parametrów obserwacji

```
content %>%
  summary() %>%
  kable(align = 'c', caption = 'Statystyka zbioru danych')
```

Tab.

length	cfin1	cfin2	chel1	chel2	lcop1	lcop2
Min. :19.0	Min. : 0.0000	Min. : 0.0000	Min. : 0.000	Min. : 5.238	Min. : 0.3074	Min. : 7.84
1st Qu.:24.0	1st Qu.: 0.0000	1st Qu.: 0.2778	1st Qu.: 2.469	1st Qu.:13.427	1st Qu.: 2.5479	1st Qu.:17.8

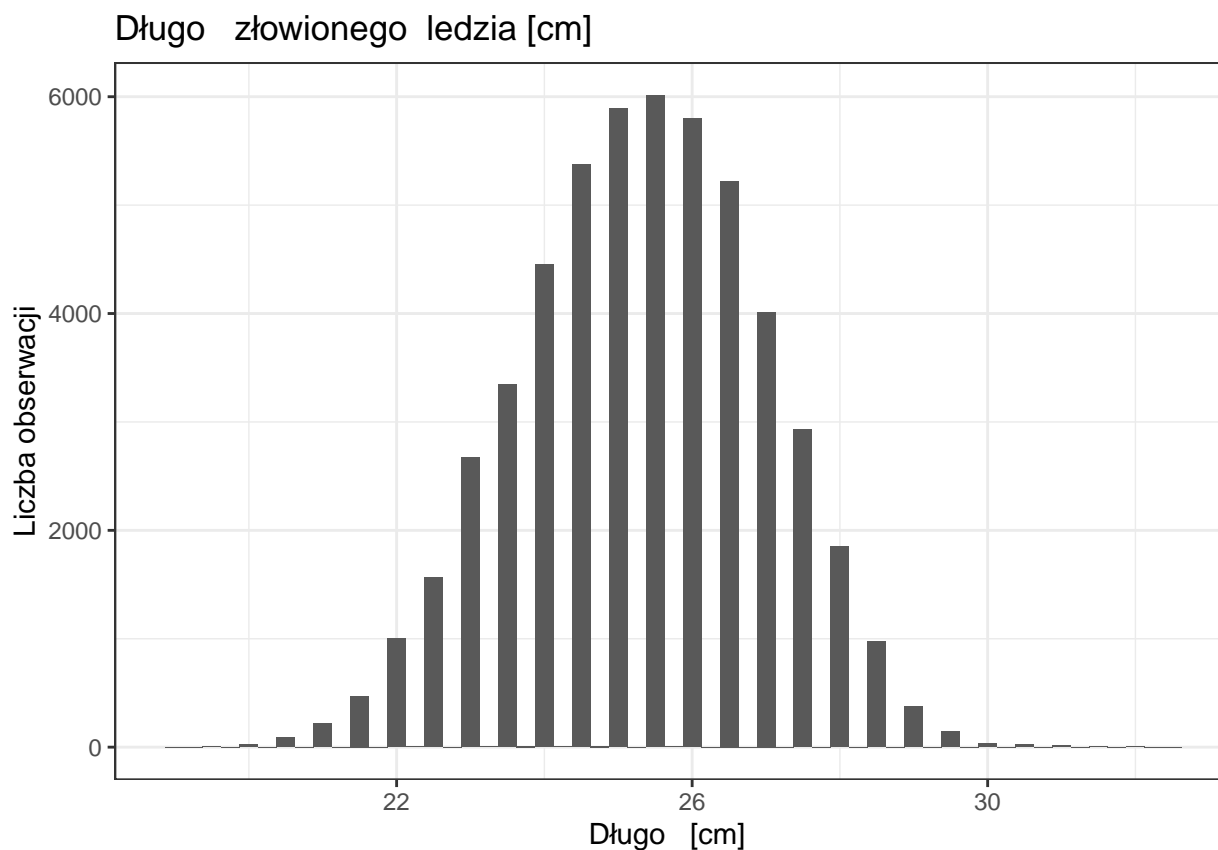
length	cfin1	cfin2	chel1	chel2	lcop1	lcop2
Median :25.5	Median : 0.1111	Median : 0.7012	Median : 5.750	Median :21.673	Median : 7.0000	Median :24.8
Mean :25.3	Mean : 0.4458	Mean : 2.0248	Mean :10.006	Mean :21.221	Mean : 12.8108	Mean :28.4
3rd Qu.:26.5	3rd Qu.: 0.3333	3rd Qu.: 1.7936	3rd Qu.:11.500	3rd Qu.:27.193	3rd Qu.: 21.2315	3rd Qu.:37.2
Max. :32.5	Max. :37.6667	Max. :19.3958	Max. :75.000	Max. :57.706	Max. :115.5833	Max. :68.73
NA	NA's :1581	NA's :1536	NA's :1555	NA's :1556	NA's :1653	NA's :159

TODO: Poprawić tabelkę, nie mieści się na stronie PDF

Rozkład wartości cech

```
library('ggplot2')
library('gridExtra')

ggplot(content, aes(x = length)) + geom_histogram(binwidth = 0.25) +
  theme_bw() + ggtitle('Długość złowionego śledzia [cm]') +
  xlab(sprintf('Długość [cm]')) + ylab('Liczba obserwacji')
```

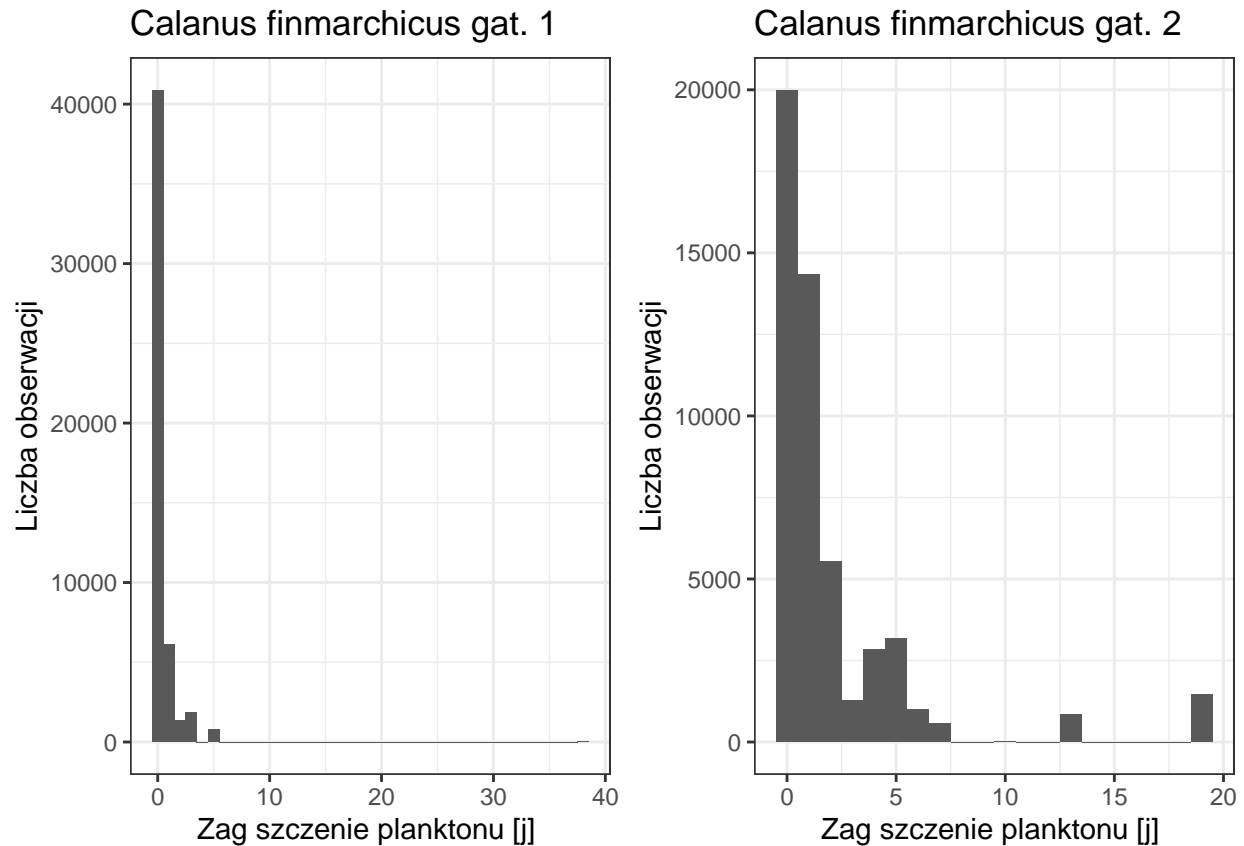

Jak możemy zaobserwować, większość śledzi w połowie ma długość od 23 do 27 centymetrów.

```
plot_cfin1 <- ggplot(content, aes(x = cfin1)) + geom_histogram(binwidth = 1.0) +
  theme_bw() + ggtitle('Calanus finmarchicus gat. 1') +
  xlab(sprintf('Zagęszczenie planktonu [j]')) + ylab('Liczba obserwacji')
```

```
plot_cfin2 <- ggplot(content, aes(x = cfin2)) + geom_histogram(binwidth = 1.0) +
  theme_bw() + ggtitle('Calanus finmarchicus gat. 2') +
  xlab(sprintf('Zagęszczenie planktonu [j]')) + ylab('Liczba obserwacji')

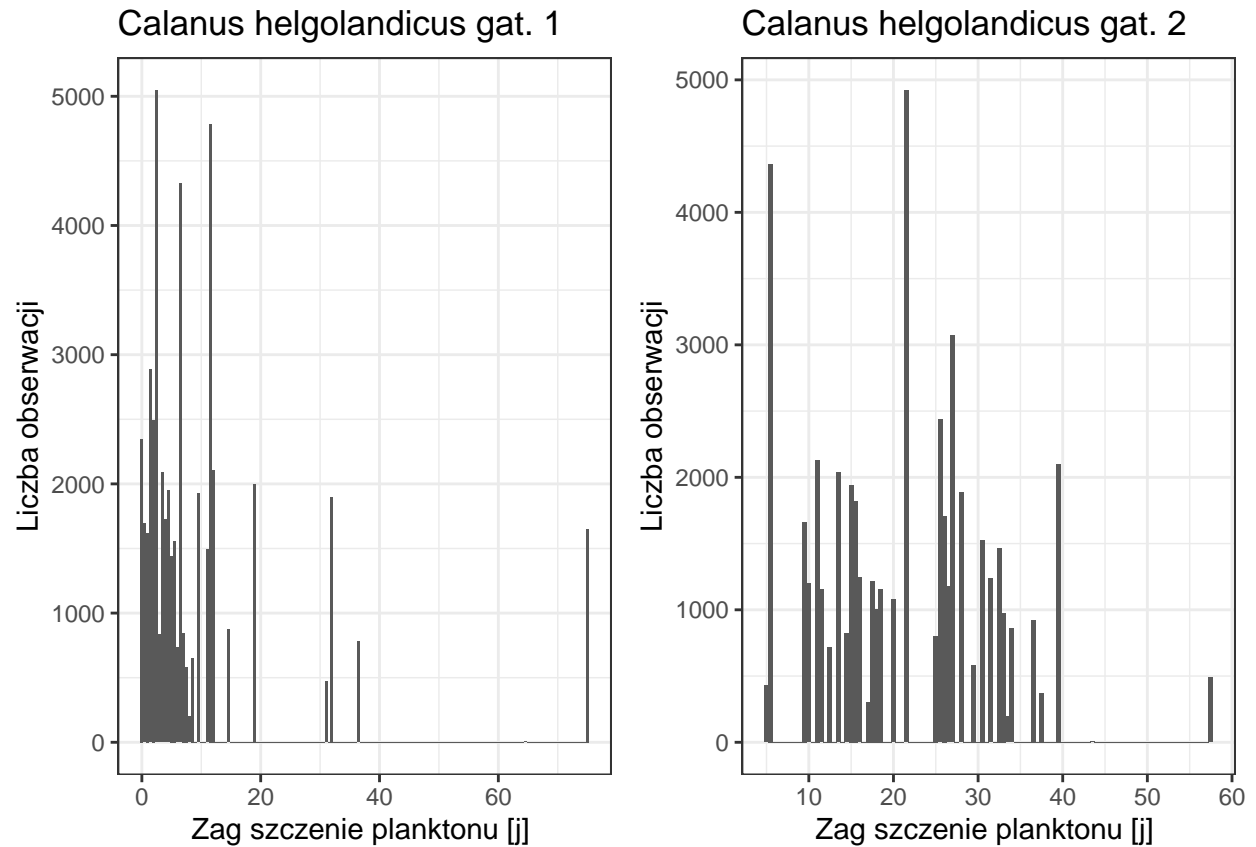
grid.arrange(plot_cfin1, plot_cfin2, nrow = 1)
```



```
plot_chel1 <- ggplot(content, aes(x = chel1)) + geom_histogram(binwidth = 0.5) +
  theme_bw() + ggtitle('Calanus helgolandicus gat. 1') +
  xlab(sprintf('Zagęszczenie planktonu [j]')) + ylab('Liczba obserwacji')

plot_chel2 <- ggplot(content, aes(x = chel2)) + geom_histogram(binwidth = 0.5) +
  theme_bw() + ggtitle('Calanus helgolandicus gat. 2') +
  xlab(sprintf('Zagęszczenie planktonu [j]')) + ylab('Liczba obserwacji')

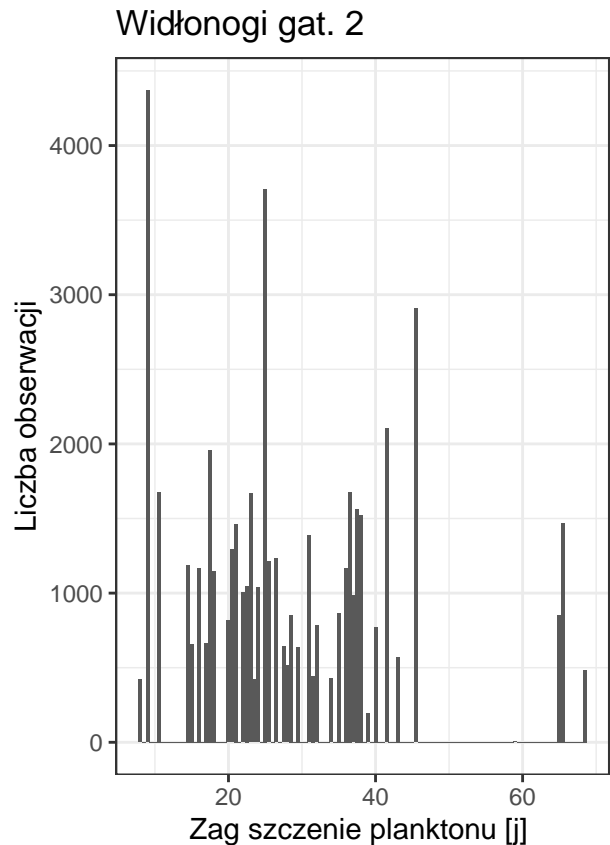
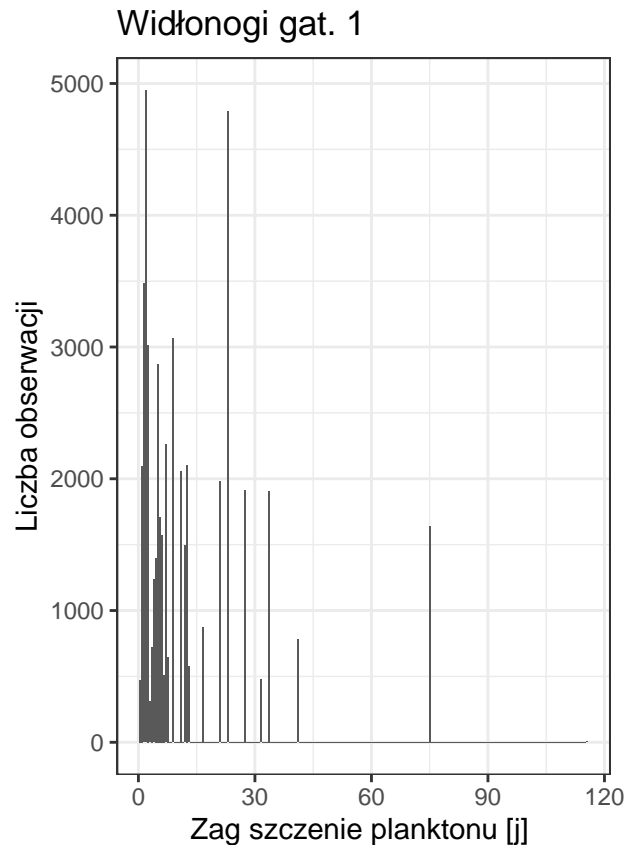
grid.arrange(plot_chel1, plot_chel2, nrow = 1)
```



```
plot_lcop1 <- ggplot(content, aes(x = lcop1)) + geom_histogram(binwidth = 0.5) +
  theme_bw() + ggtitle('Widłonogi gat. 1') +
  xlab(sprintf('Zagęszczenie planktonu [j]')) + ylab('Liczba obserwacji')

plot_lcop2 <- ggplot(content, aes(x = lcop2)) + geom_histogram(binwidth = 0.5) +
  theme_bw() + ggtitle('Widłonogi gat. 2') +
  xlab(sprintf('Zagęszczenie planktonu [j]')) + ylab('Liczba obserwacji')

grid.arrange(plot_lcop1, plot_lcop2, nrow = 1)
```


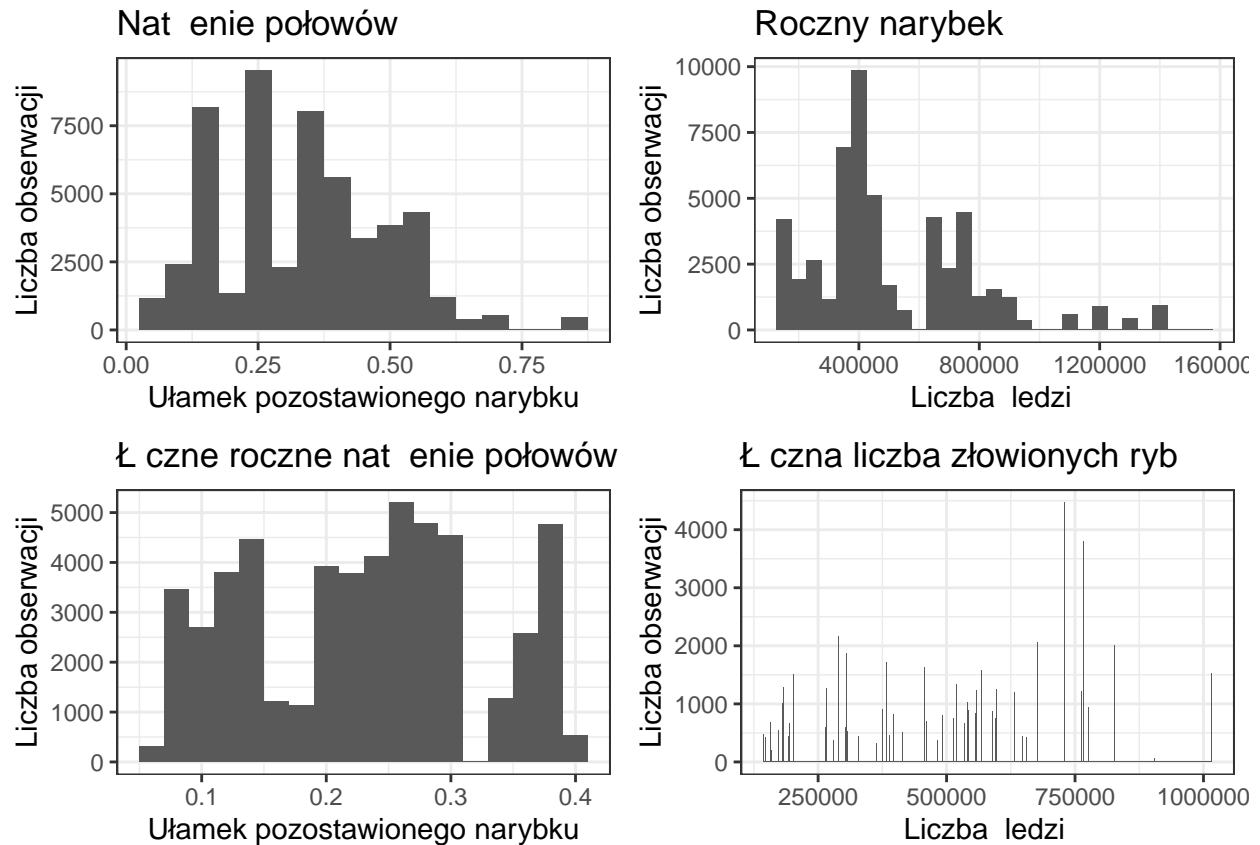
```
plot_fbar <- ggplot(content, aes(x = fbar)) + geom_histogram(binwidth = 0.05) +
  theme_bw() + ggtitle('Natężenie połowów') +
  xlab(sprintf('Ułamek pozostawionego narybku')) + ylab('Liczba obserwacji')

plot_recr <- ggplot(content, aes(x = recr)) + geom_histogram(binwidth = 50000.0) +
  theme_bw() + ggtitle('Roczny narybek') +
  xlab(sprintf('Liczba śledzi')) + ylab('Liczba obserwacji')

plot_cumf <- ggplot(content, aes(x = cumf)) + geom_histogram(binwidth = 0.02) +
  theme_bw() + ggtitle('Łączne roczne natężenie połowów') +
  xlab(sprintf('Ułamek pozostawionego narybku')) + ylab('Liczba obserwacji')

plot_totaln <- ggplot(content, aes(x = totaln)) + geom_histogram(binwidth = 1000.0) +
  theme_bw() + ggtitle('Łączna liczba złowionych ryb') +
  xlab(sprintf('Liczba śledzi')) + ylab('Liczba obserwacji')

grid.arrange(plot_fbar, plot_recr, plot_cumf, plot_totaln, nrow = 2)
```


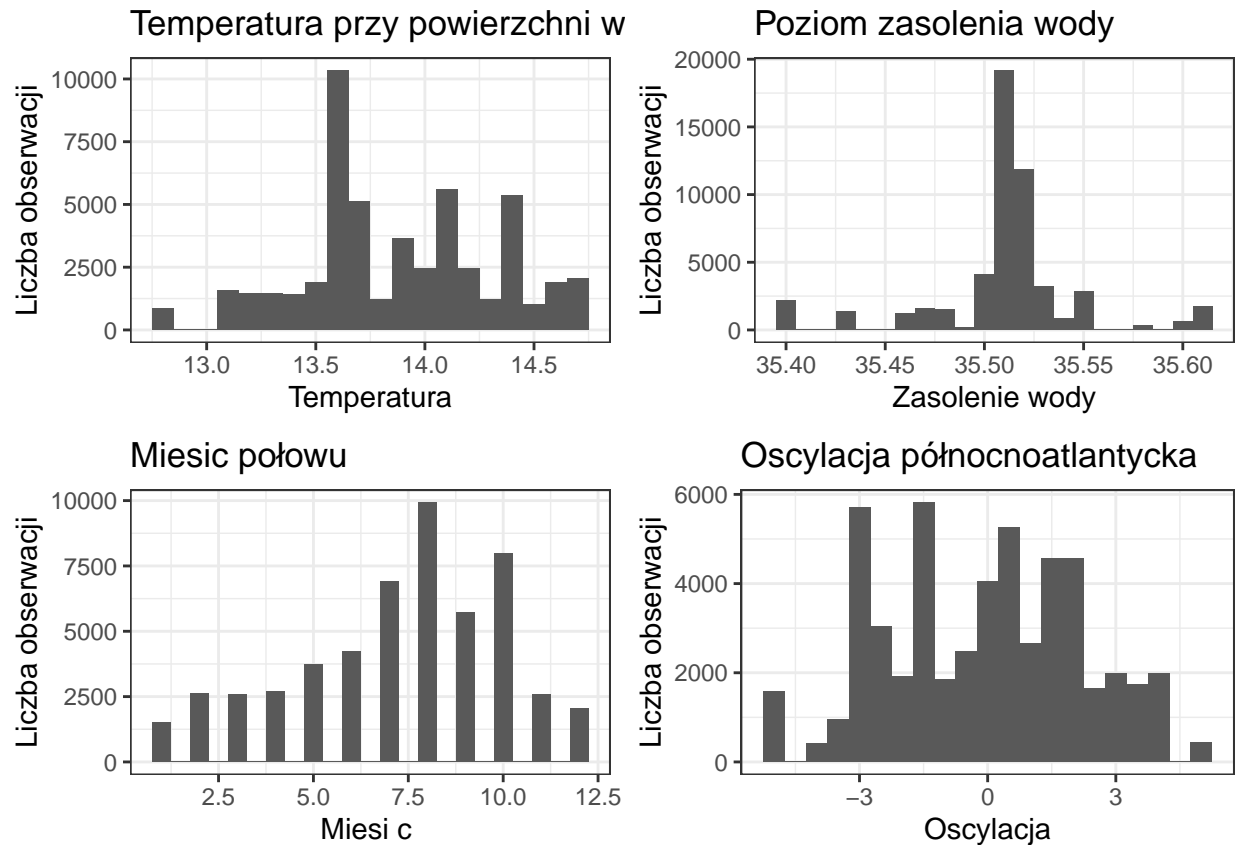
```
plot_sst <- ggplot(content, aes(x = sst)) + geom_histogram(binwidth = 0.1) +
  theme_bw() + ggtitle('Temperatura przy powierzchni wody') +
  xlab(sprintf('Temperatura')) + ylab('Liczba obserwacji')

plot_sal <- ggplot(content, aes(x = sal)) + geom_histogram(binwidth = 0.01) +
  theme_bw() + ggtitle('Poziom zasolenia wody') +
  xlab(sprintf('Zasolenie wody')) + ylab('Liczba obserwacji')

plot_xmonth <- ggplot(content, aes(x = xmonth)) + geom_histogram(binwidth = 0.5) +
  theme_bw() + ggtitle('Miesiąc połowu') +
  xlab(sprintf('Miesiąc')) + ylab('Liczba obserwacji')

plot_nao <- ggplot(content, aes(x = nao)) + geom_histogram(binwidth = 0.5) +
  theme_bw() + ggtitle('Oscylacja północnoatlantycka') +
  xlab(sprintf('Oscylacja')) + ylab('Liczba obserwacji')

grid.arrange(plot_sst, plot_sal, plot_xmonth, plot_nao, nrow = 2)
```

Analizując przedstawione wykresy dotyczące poszczególnych atrybutów opisujących połowy możemy zaobserwować rozkład zbliżony do normalnego dla wielu z nich (choćby parametr długości śledzia). W przypadku parametrów dostępności planktonu *Calanus finmarchicus* gat. 1 oraz *Widłonogów* gat. 1 obserwujemy występowanie drobnej próbki danych odbierających znacząco od reszty. Na potrzeby dalszego przetwarzania dane zostaną oczyszczone z tych obserwacji odstających.

TODO: Można opisać pozostałe wykresy bazując na danych w tabeli poprzedniej (min, max ...)

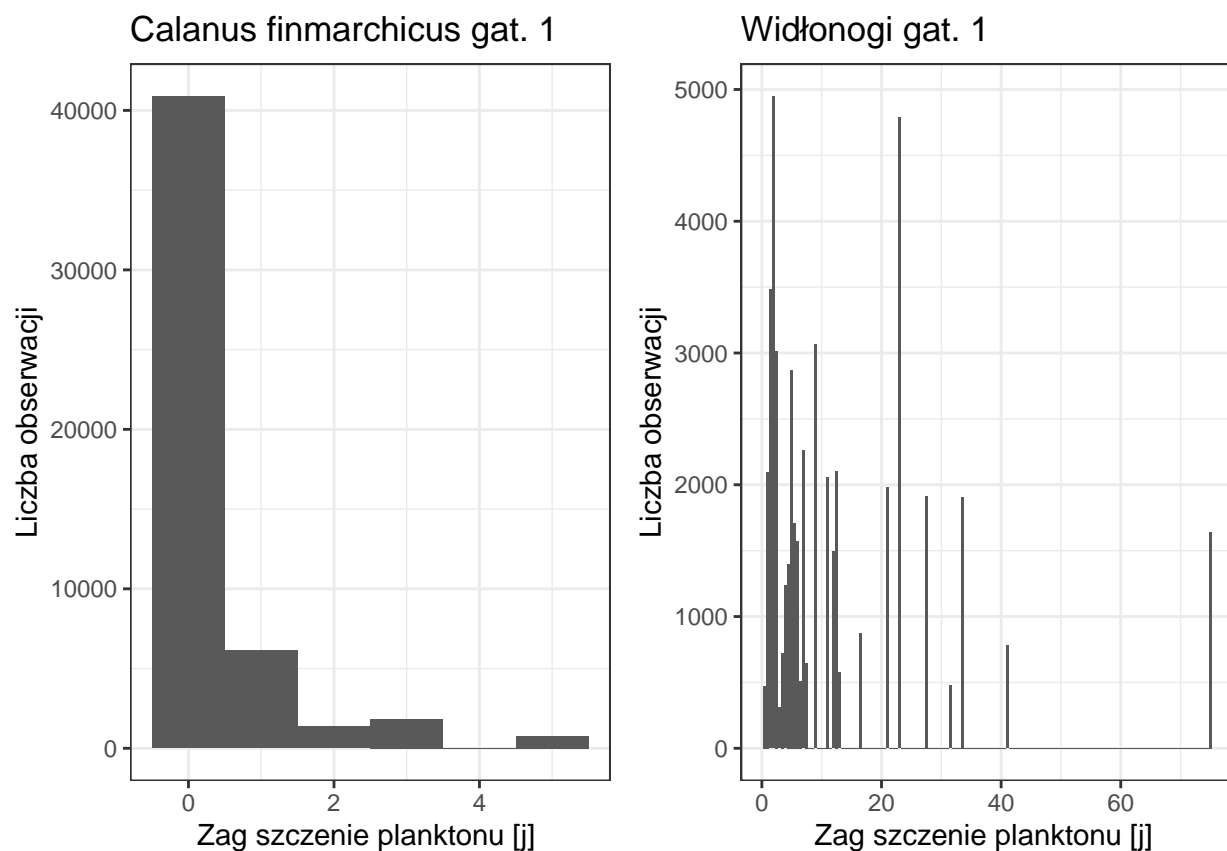
```
without_outliers =
  content %>%
  filter(cfin1 <= 10 | is.na(cfin1)) %>%
  filter(lcop1 <= 90 | is.na(lcop1))
```

Po operacji w zbiorze obserwacji pozostało 52576 próbek (usunięto 6 obserwacji).

```
plot_cfin1_clear <- ggplot(without_outliers, aes(x = cfin1)) + geom_histogram(binwidth = 1.0) +
  theme_bw() + ggtitle('Calanus finmarchicus gat. 1') +
  xlab(sprintf('Zagęszczenie planktonu [j]')) + ylab('Liczba obserwacji')

plot_lcop1_clear <- ggplot(without_outliers, aes(x = lcop1)) + geom_histogram(binwidth = 0.5) +
  theme_bw() + ggtitle('Widłonogi gat. 1') +
  xlab(sprintf('Zagęszczenie planktonu [j]')) + ylab('Liczba obserwacji')

grid.arrange(plot_cfin1_clear, plot_lcop1_clear, nrow = 1)
```


Przetwarzanie brakujących danych

Korzystając z pakietu `imputeTS` i funkcji `statsNA` możemy przeprowadzić analizę wartości pustych w poszczególnych obserwacjach.

```
library('imputeTS')

without_outliers %>%
  colnames() %>%
  sapply(function(attr) {
    statsNA(without_outliers[[attr]], printOnly = FALSE)
  }) %>%
  kable()
```

	length	cfin1	cfin2	chel1	chel2	lcop1	lcop2	fbar	recr	cumf	totaln	sst
lengthTimeSeries	52576	52576	52576	52576	52576	52576	52576	52576	52576	52576	52576	52576
numberNAs	0	1581	1536	1555	1556	1653	1591	0	0	0	0	1581
percentageNAs	0%	3.01%	2.92%	2.96%	2.96%	3.14%	3.03%	0%	0%	0%	0%	3.01%
naGapLongest	NA	3	3	3	3	2	3	NA	NA	NA	NA	3
naGapMostFrequent	52576	1	1	1	1	1	1	52576	52576	52576	52576	1
naGapMostOverallNAs	52576	1	1	1	1	1	1	52576	52576	52576	52576	1

TODO: Poprawić tabelkę, źle wygląda w PDF

Analizując zaprezentowane podsumowania dla wszystkich atrybutów, możemy zauważyć że wartości puste stanowią mniej niż 3.5% całego zbioru obserwacji. Ponadto ich rozkład ma charakter losowy oraz są równomierne. W danych nie występują długie serie wartości pustych (sekwencje liczące dwie oraz trzy wartości puste są rzadkie). Wykorzystując wiedzę o charakterystyce danych możemy wykonać interpolację z wykorzystaniem filtru Kalmana, aby pozbyć się wartości pustych.

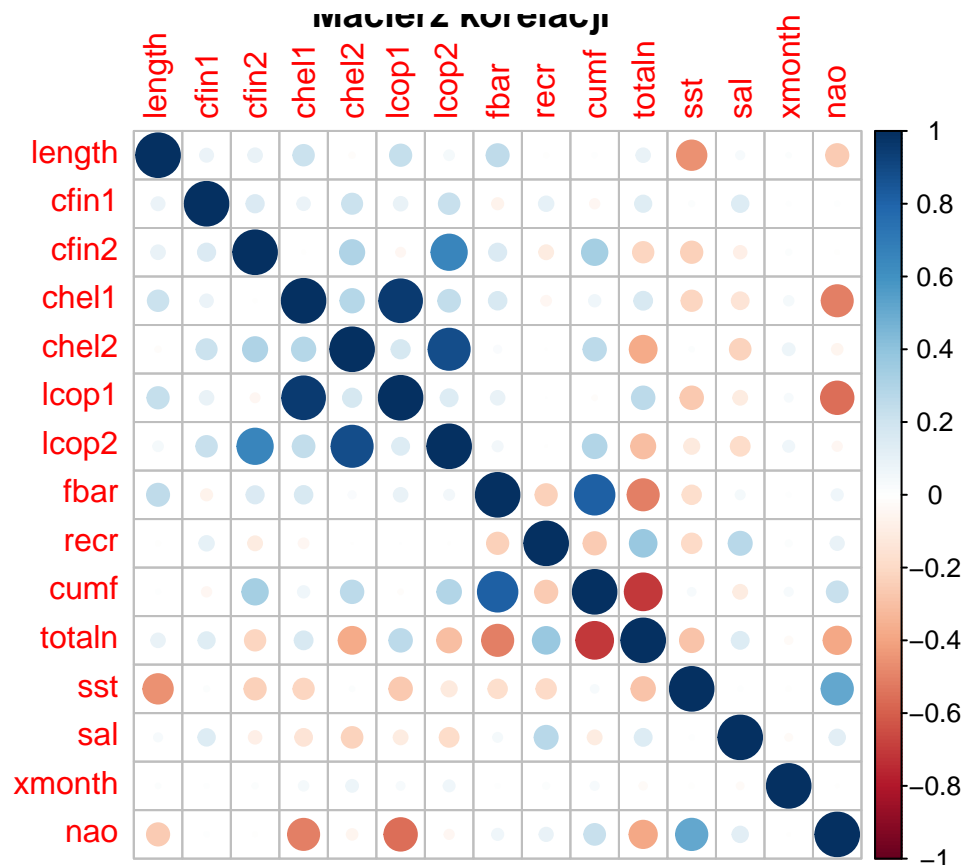
```
without_outliers$cfin1 <- na_kalman(without_outliers$cfin1)
without_outliers$cfin2 <- na_kalman(without_outliers$cfin2)
without_outliers$chel1 <- na_kalman(without_outliers$chel1)
without_outliers$chel2 <- na_kalman(without_outliers$chel2)
without_outliers$lcop1 <- na_kalman(without_outliers$lcop1)
without_outliers$lcop2 <- na_kalman(without_outliers$lcop2)
without_outliers$sst <- na_kalman(without_outliers$sst)
```

TODO: Użyć jakieś funkcji

Korelacja atrybutów

```
library('corrplot')

corelation_matrix <- cor(without_outliers)
corrplot(corelation_matrix, method = "circle", title = "Macierz korelacji")
```


Na wykresie powyższym została przedstawiona macierz korelacji pomiędzy poszczególnymi atrybutami. Jak możemy zaobserwować, istnieje bardzo silna pozytywna korelacja pomiędzy parametrem `chel1` oraz `lcop1` (wynosząca w przybliżeniu 0.96), a także `chel2` oraz `lcop2` (wynosząca 0.88). Wynika z tego że występowanie planktonu *Calanus helgolandicus* gat. 1 związane jest z obecnością widłonogów gat. 1 i vice versa. Podobnie w przypadku planktonów drugiego gatunku czyli pary *Calanus helgolandicus* gat. 2 oraz widłonogi gat. 2.

Analizując dalej macierz korelacji możemy zaobserwować pozytywną zależność pomiędzy `cfin2` i `lcop2` wynosząca 0.65 - zagęszczenie *Calanus finmarchicus* gat. 2 ma powiązanie w obecności widłonogów gat. 2.

Ciekawą zależnością jest `sst` oraz `nao`. Korzystając z opisu oscylacji północnoatlantyckiej na stronie encyklopedii Wikipedia mamy do czynienia ze zjawiskiem meteorologicznym wpływającym na klimat, co manifestuje się między innymi zmianą temperatury. Podkreśla to wiarygodność naszych obserwacji, gdyż doszło do odwzorowania zjawiska fizycznego w naszych danych.

Wysoką wartość zależności `fbar` oznaczającej natężenia połowów w regionie oraz `cumf` czyli łączne roczne natężenie połowów w regionie wynoszącej 0.82 można łatwo wyjaśnić. Łowienie w danym miejscu przez długi czas sumarycznie wpłynie na wysoką wartość drugiego parametru.

Interesującą z punktu widzenia tematu raportu jest zależność temperatury przy powierzchni wody i długości złowionego śledzia. Wynosi ona -0.45. Większa temperatura ma odzwierciedlenie w mniejszych rozmiarach śledzi.

TODO: Dodać wykresy dla porównań TODO: Poprawić ten opis aby dać tekst a nie same nazwy kolumn

Zmienność cech w ramach następujących po siebie połowów

W kolejnych podrozdziałach zostanie przeanalizowana zmienność cech. Naszym celem jest wykrycie przyczyny spadku długości śledzi w połowach.

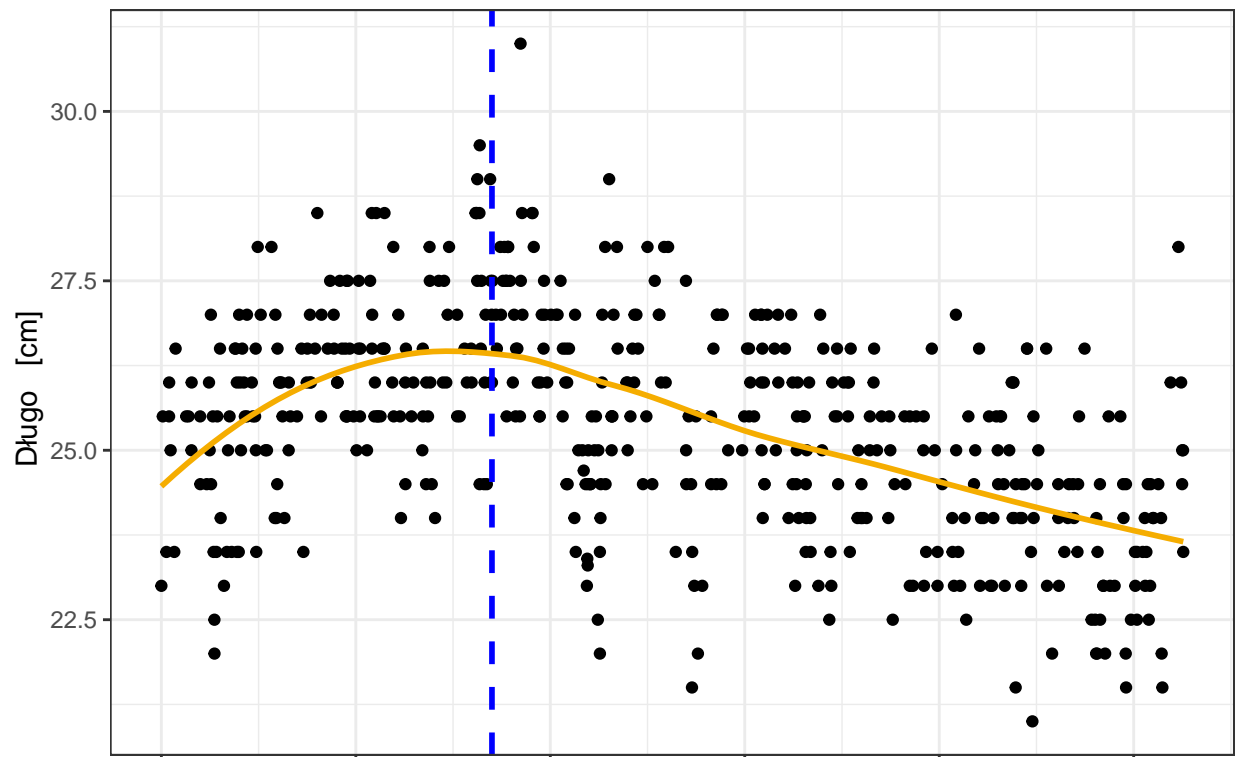
Długość śledzi

```
df_with_ids <- mutate(without_outliers, id = as.numeric(rownames(without_outliers)))
sampled_data <- sample_n(df_with_ids, 500)
```

```
zmiana_sledzi_plot <- ggplot(
  sampled_data,
  aes(x=id, y=length)
) + theme_bw() +
  theme(axis.text.x=element_blank()) + geom_point() + geom_smooth(se = FALSE, colour = "#f5ad00", size = 2)

zmiana_sledzi_plot
```

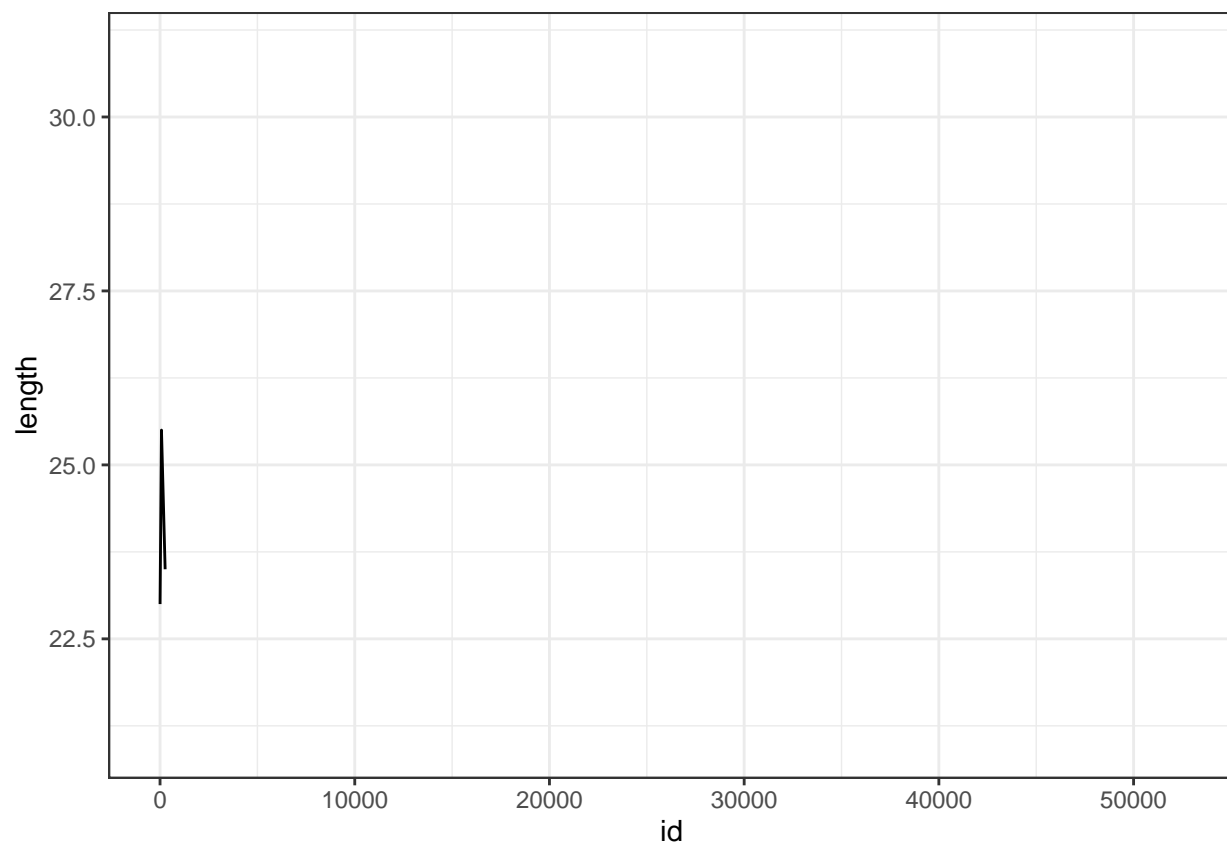
Zmiana długości ledzia

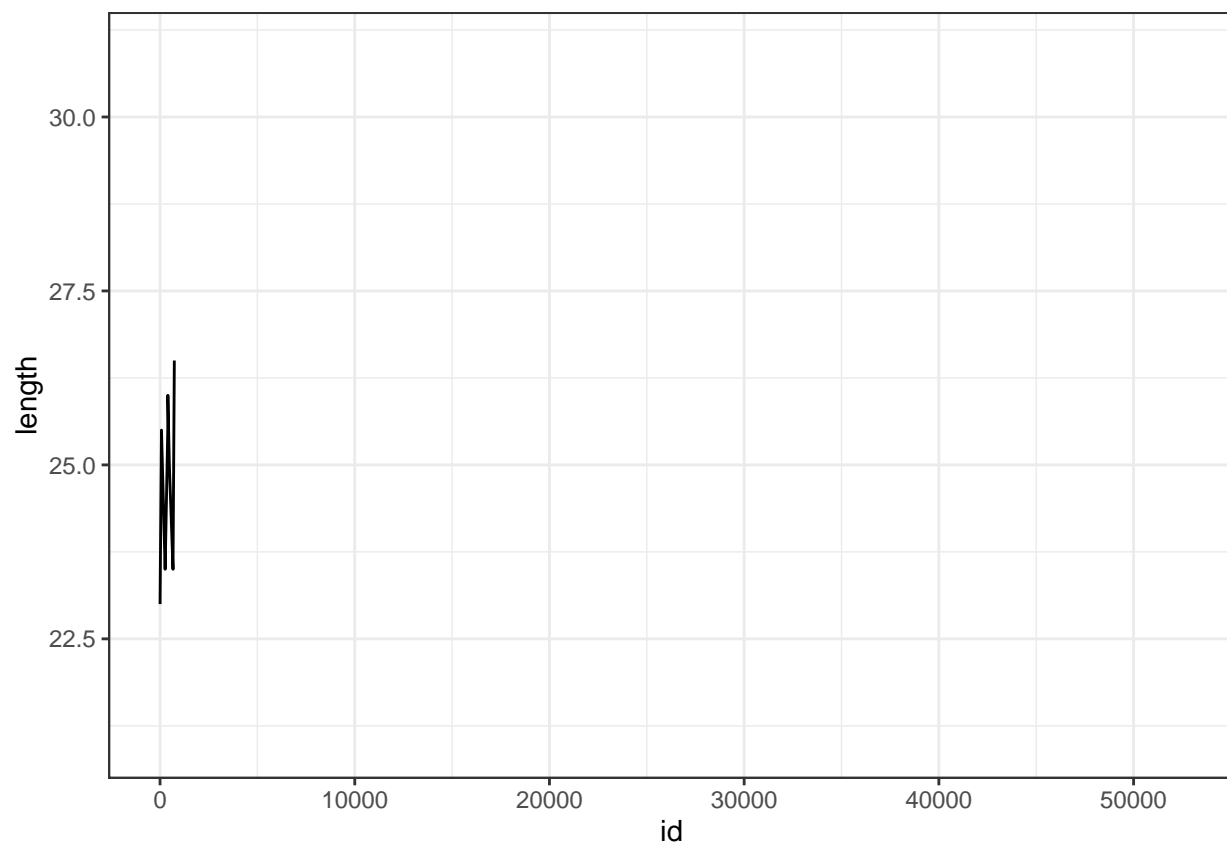

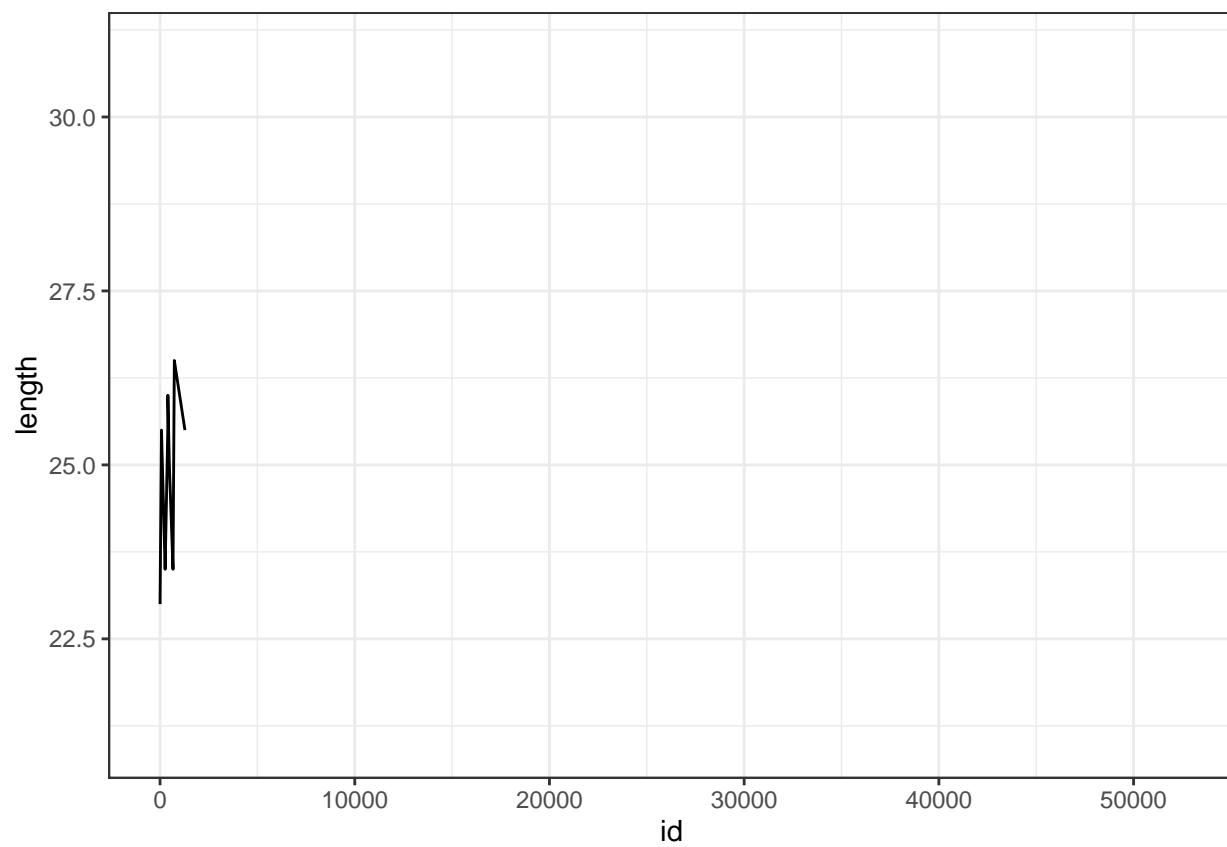
TODO: Opisać wykres

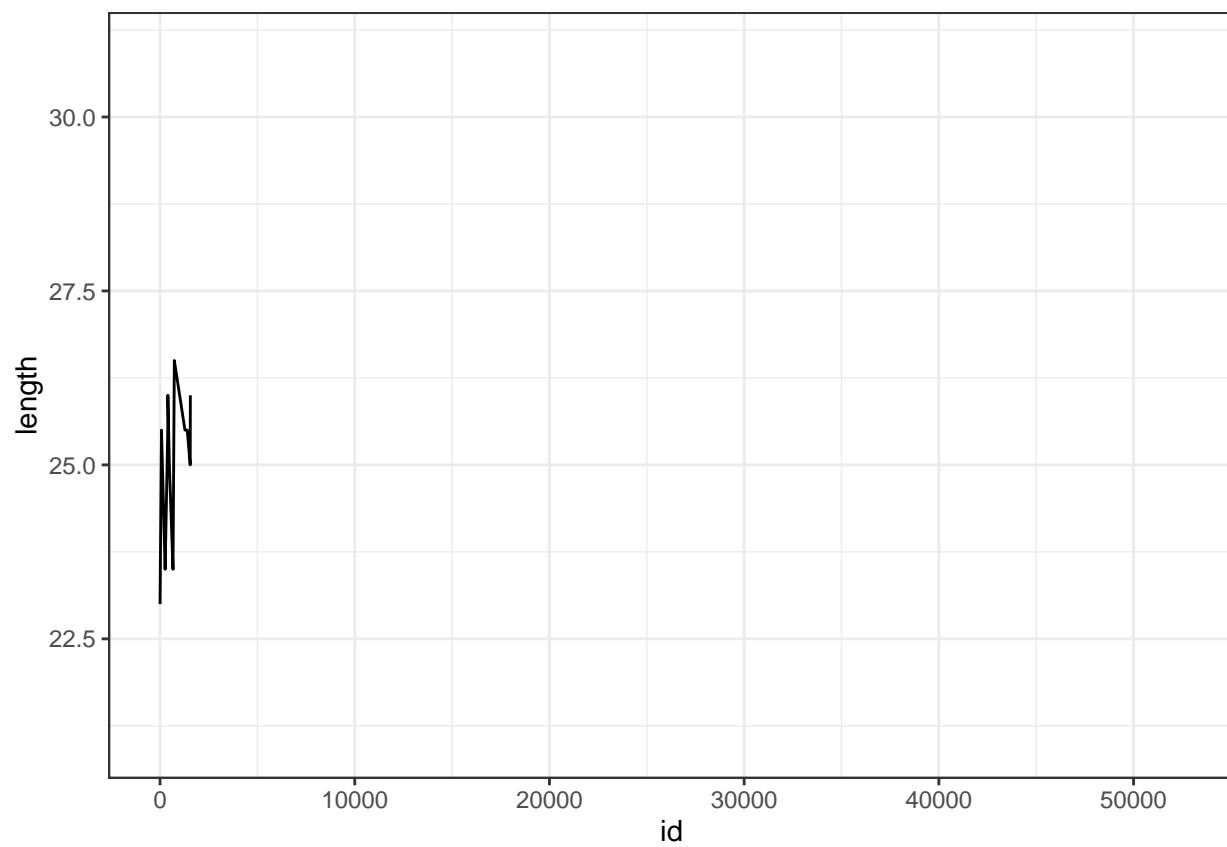
```
library('gganimate')
library('gifski')

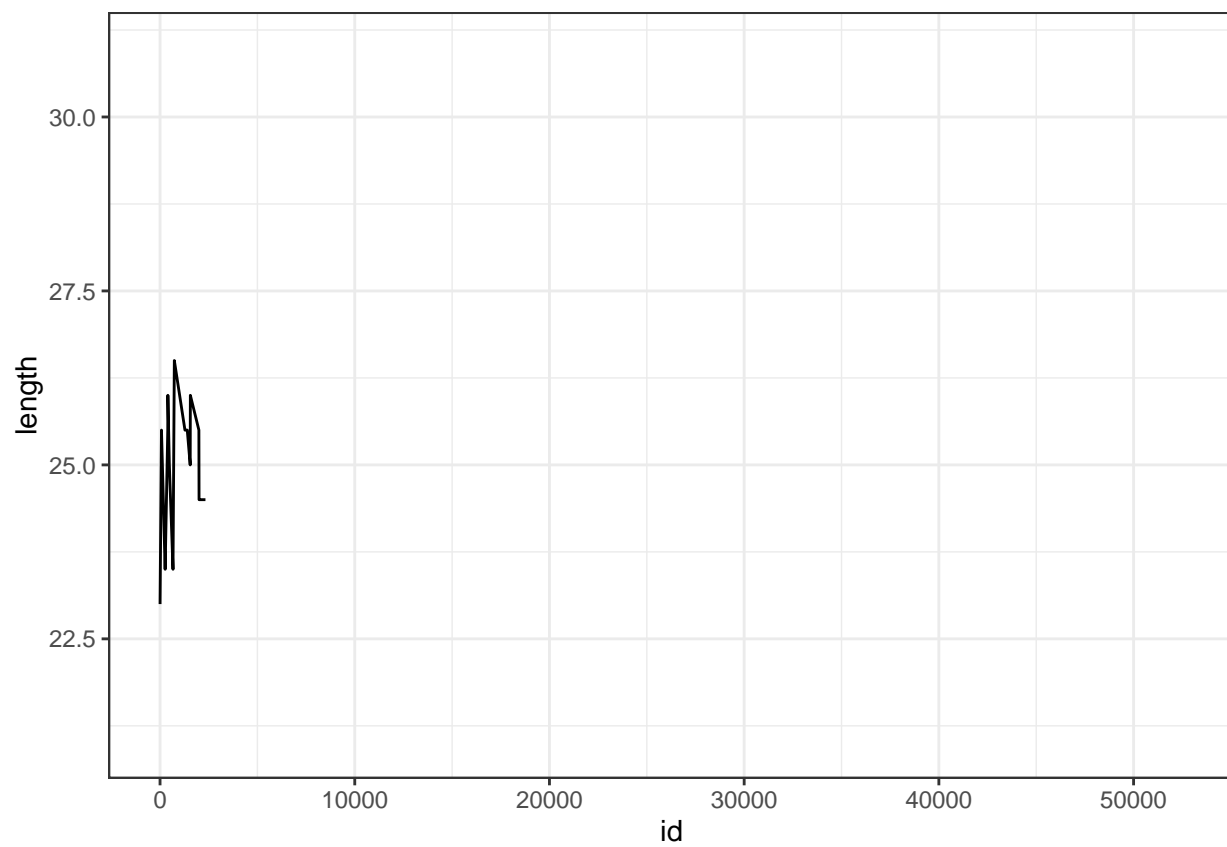
ggplot(
  sampled_data,
  group = xmonth,
  aes(x=id, y=length)
) + theme_bw() +
  geom_line() + transition_reveal(id)
```

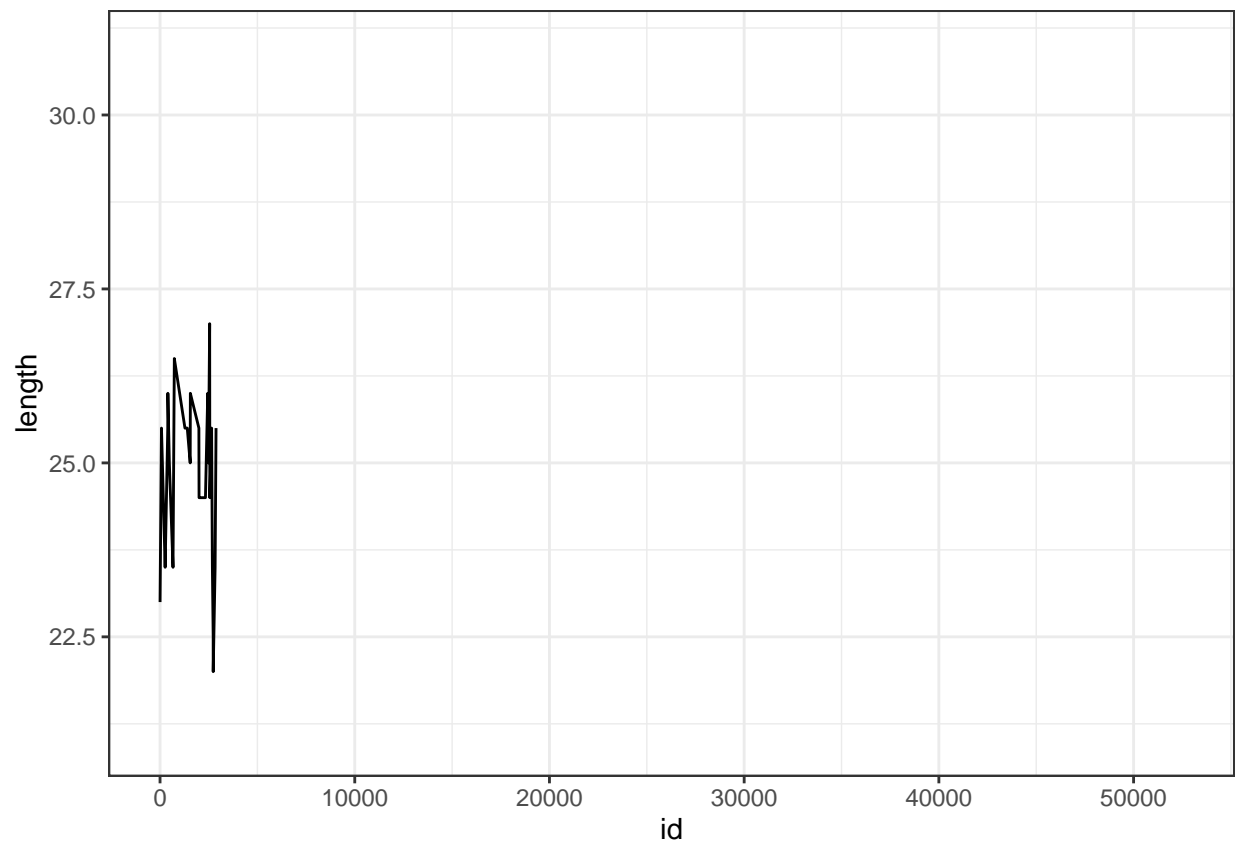

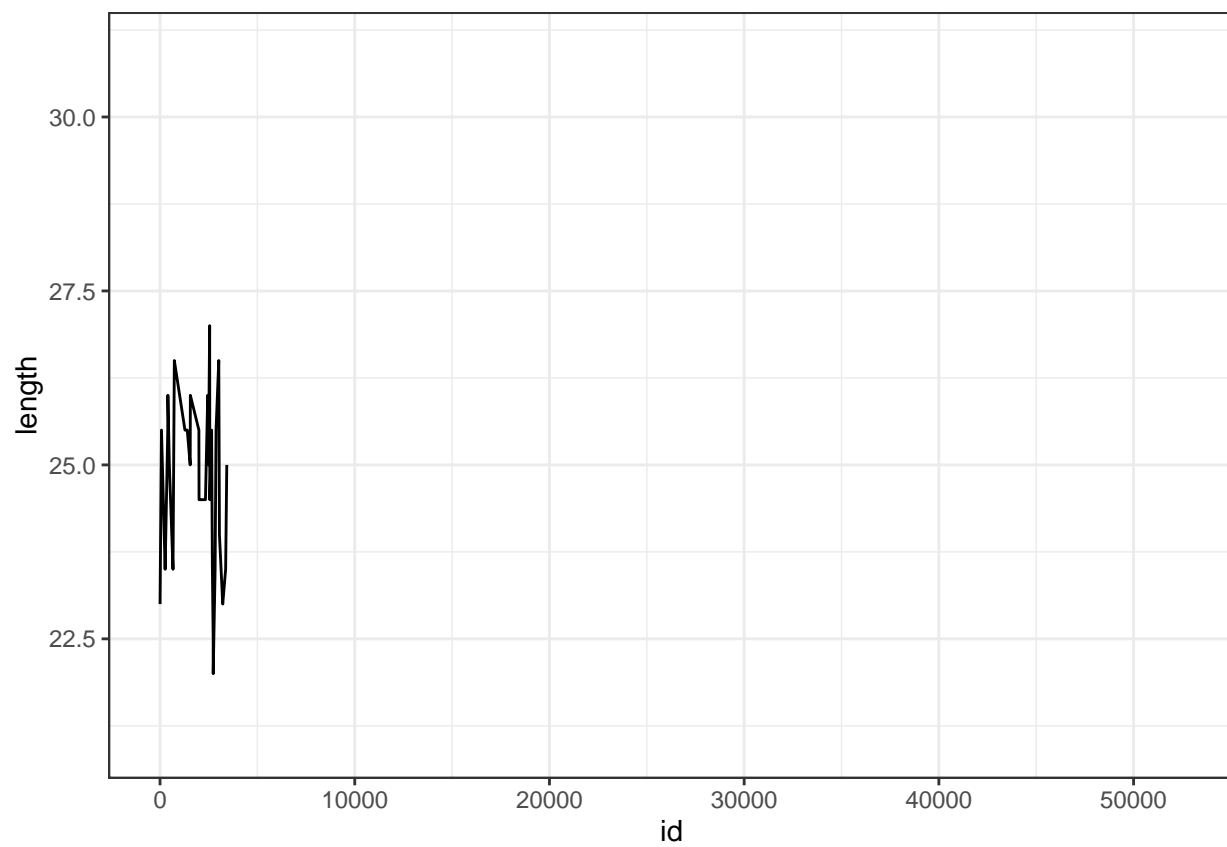

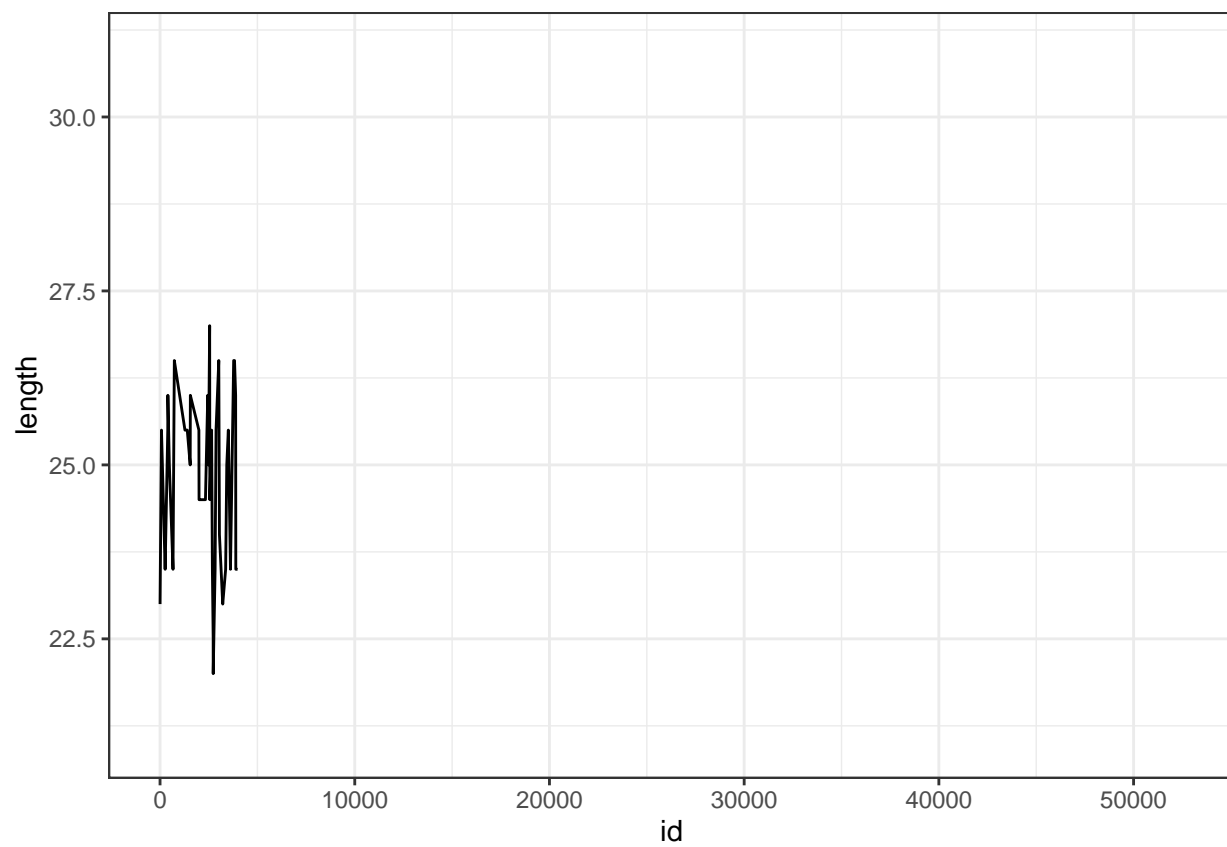

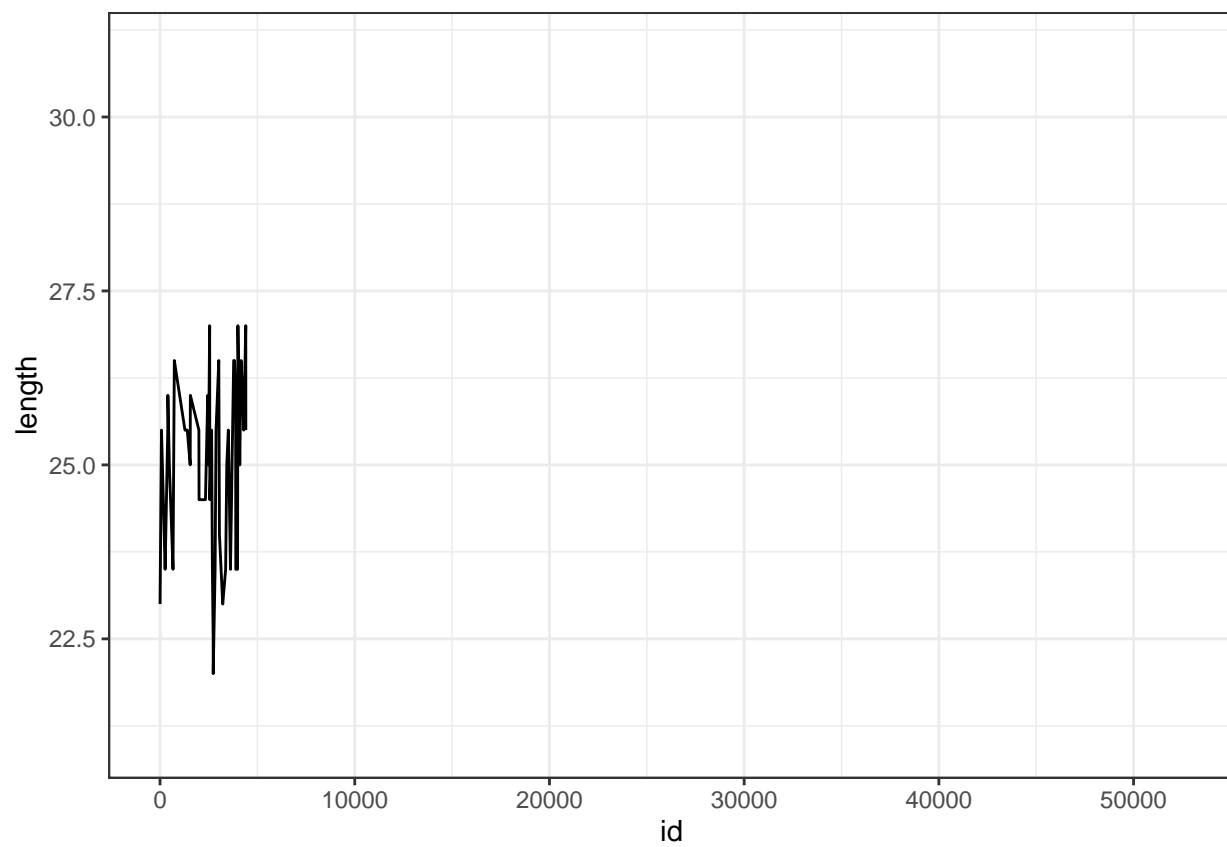

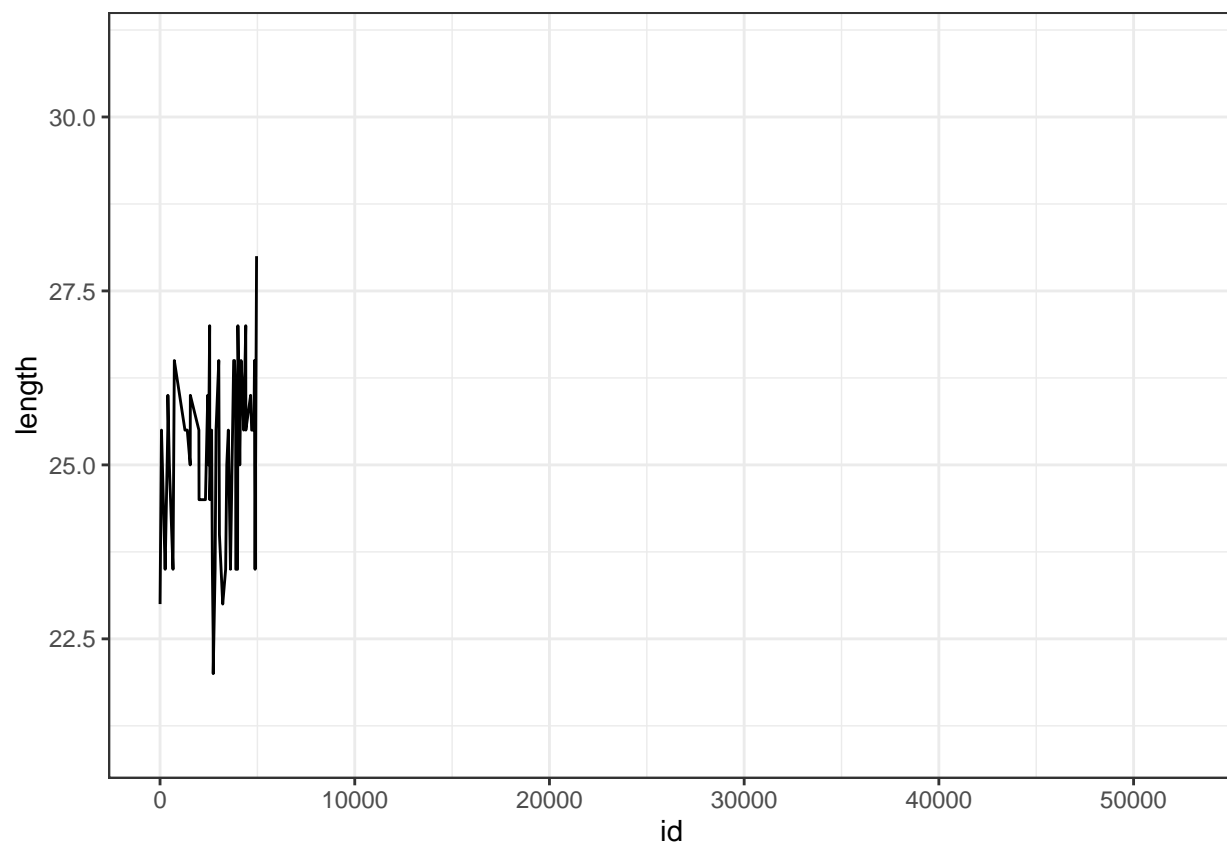

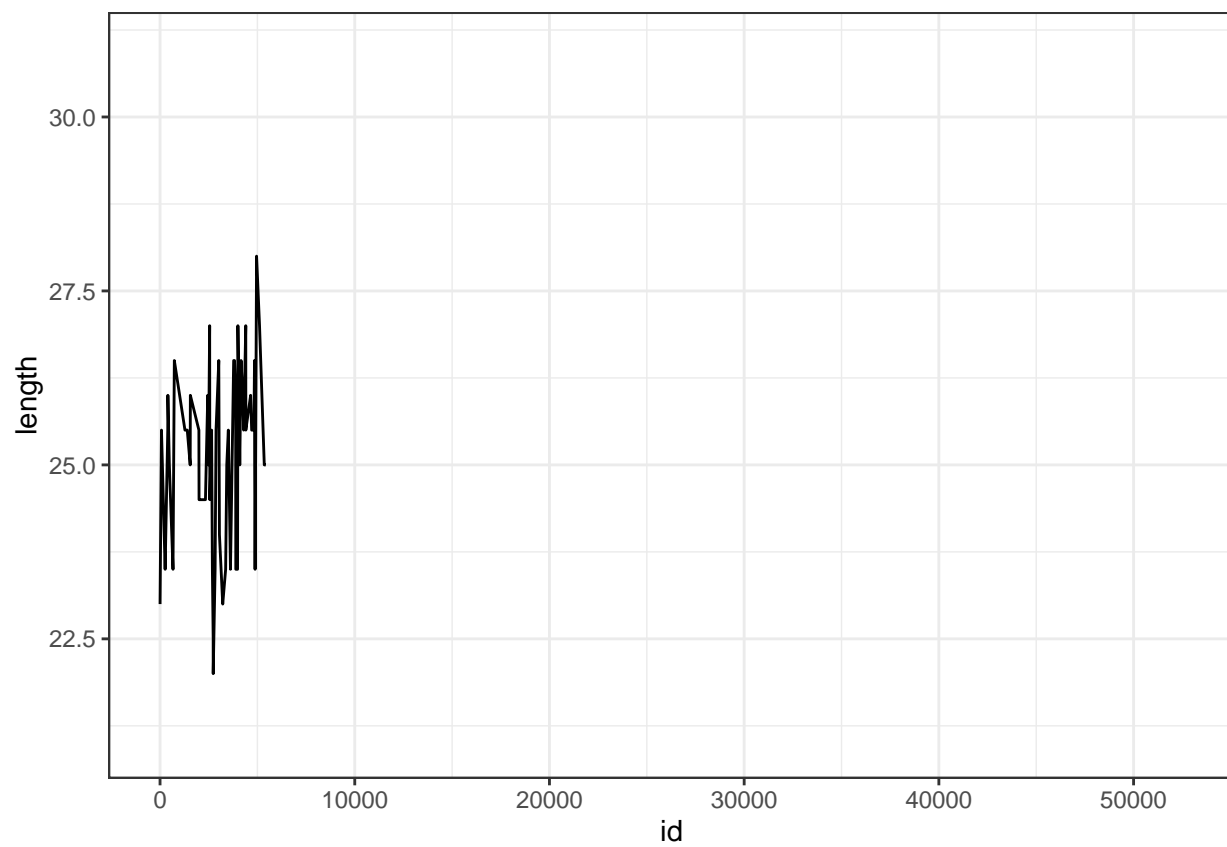

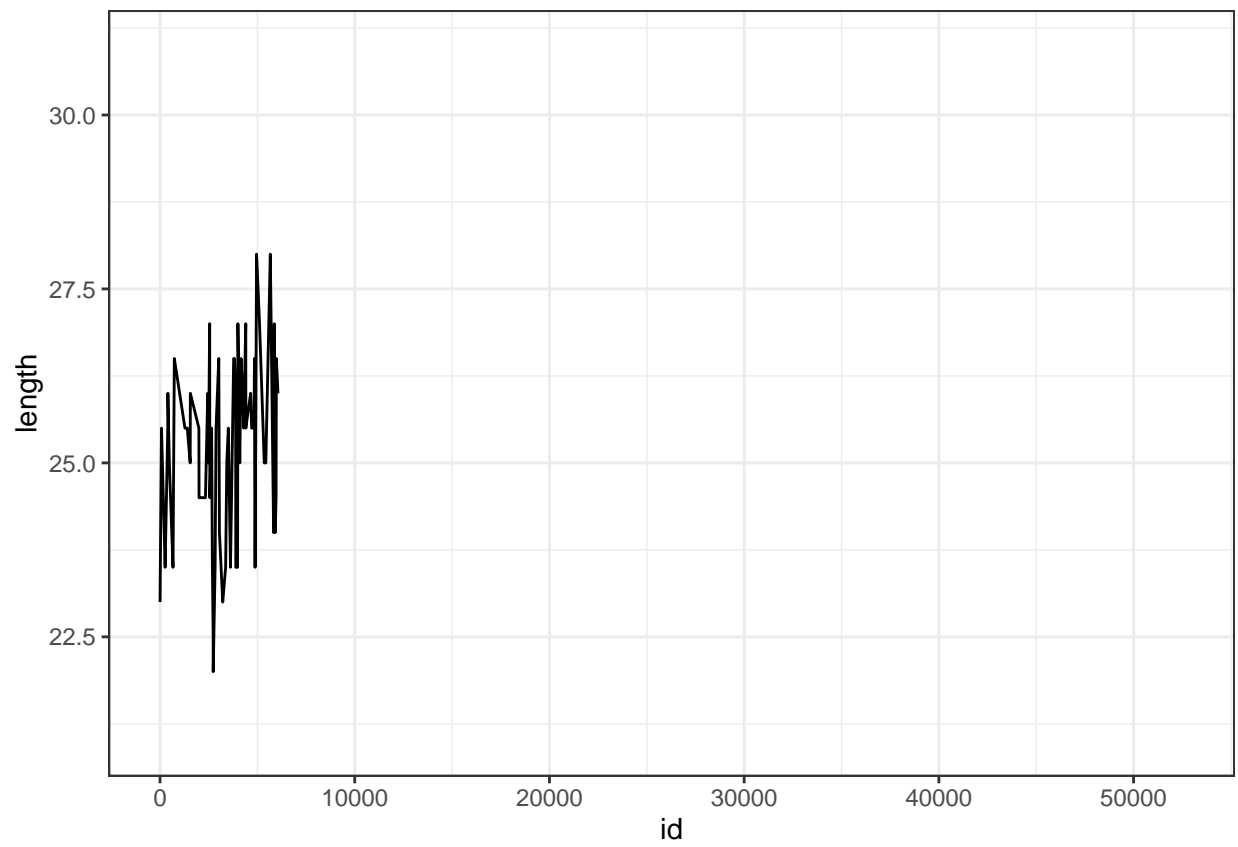

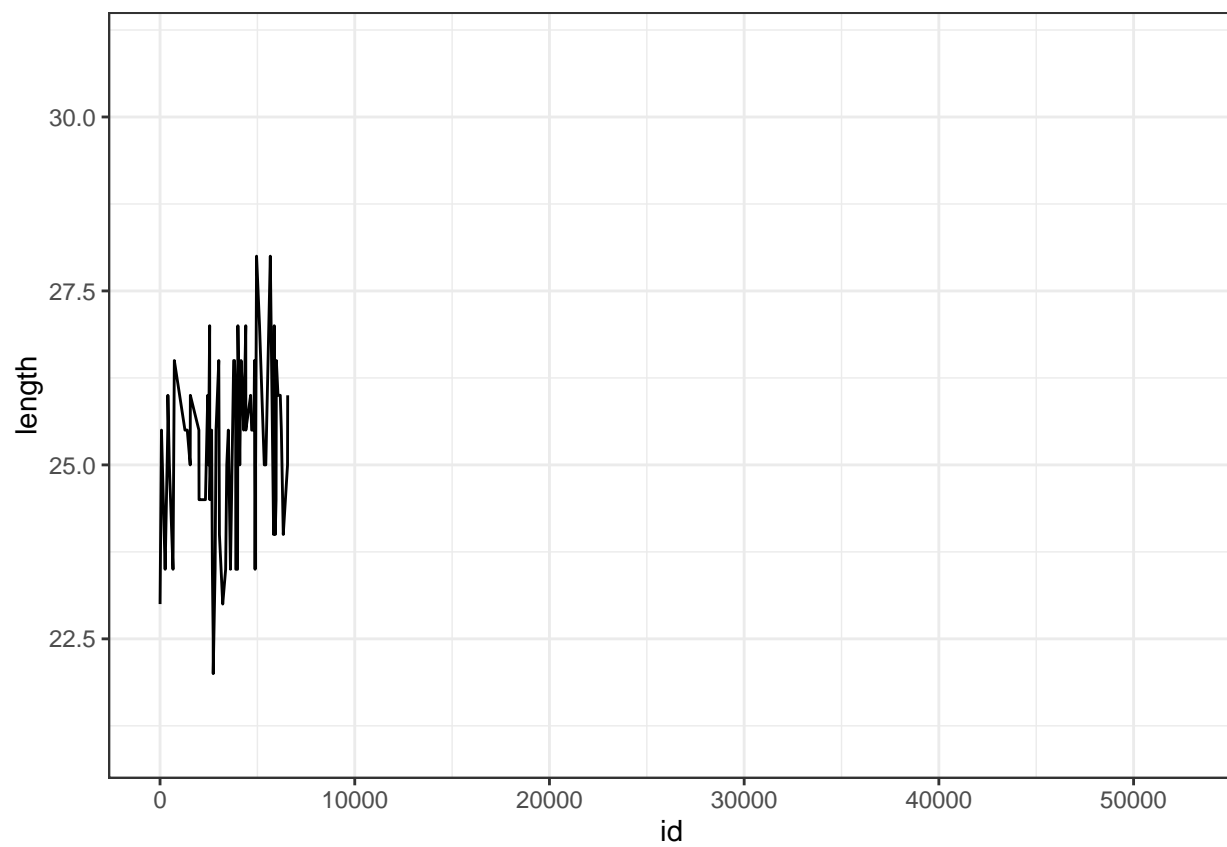

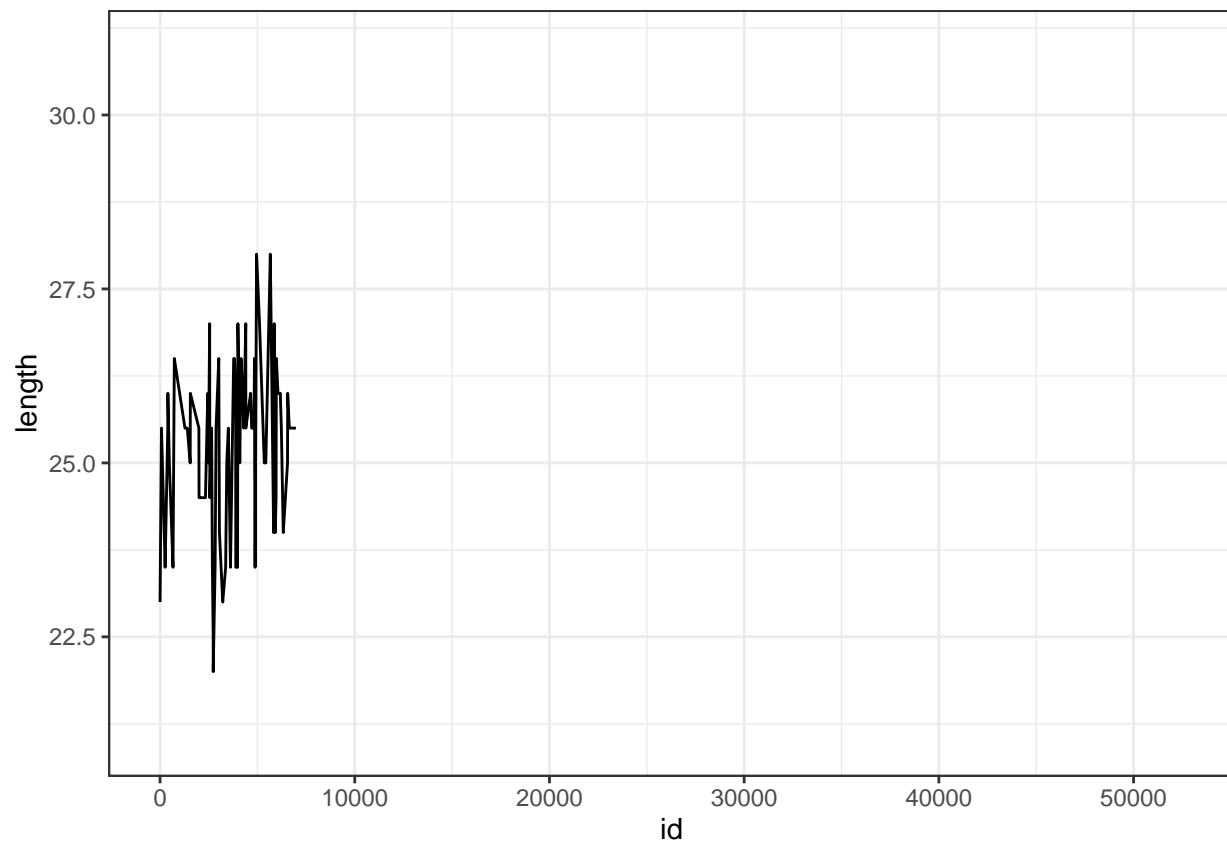

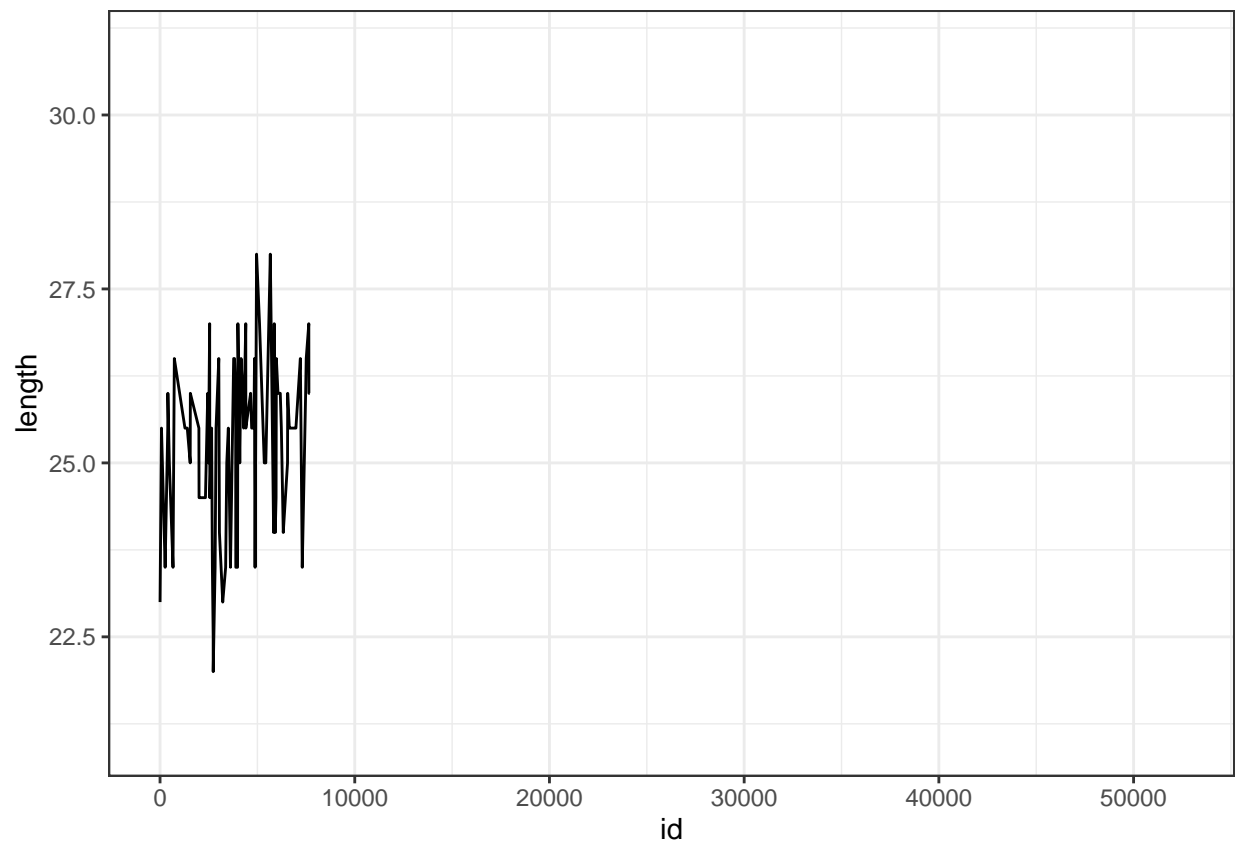

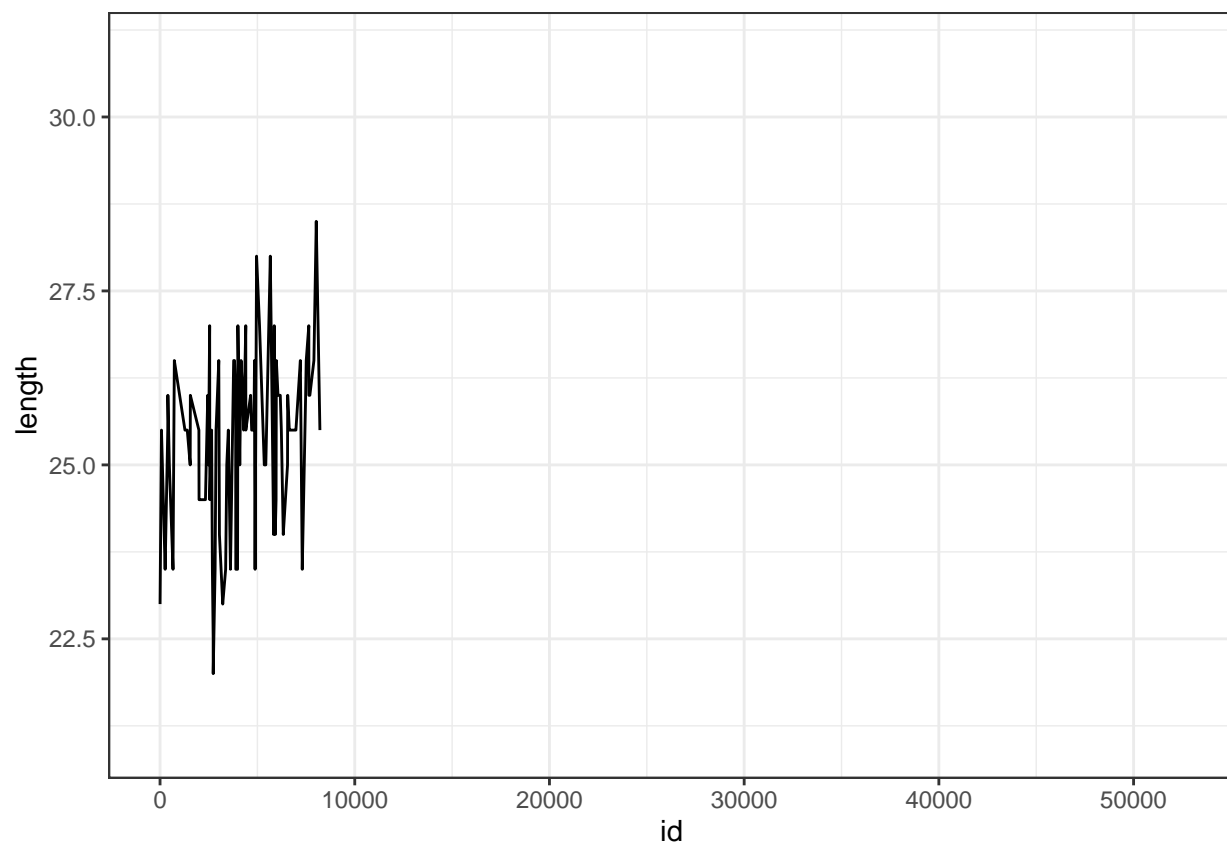

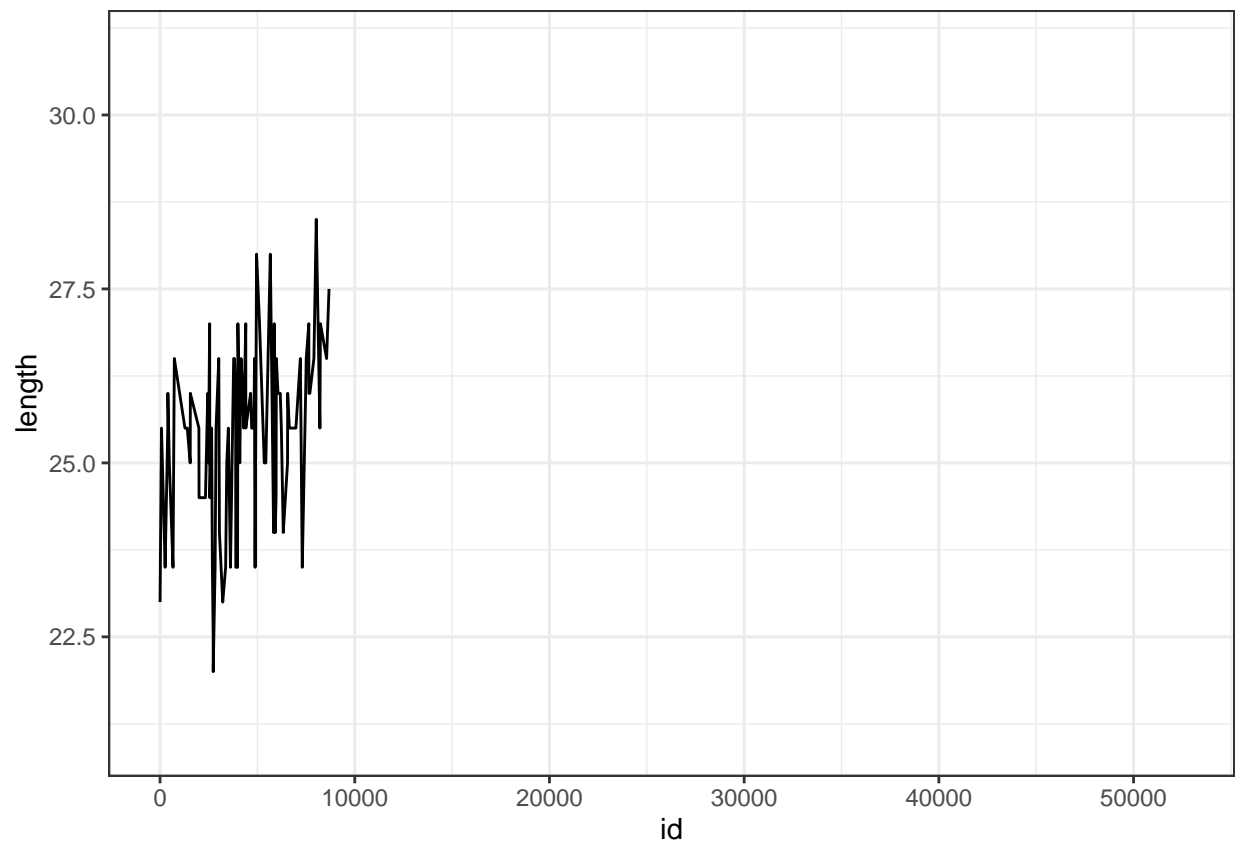

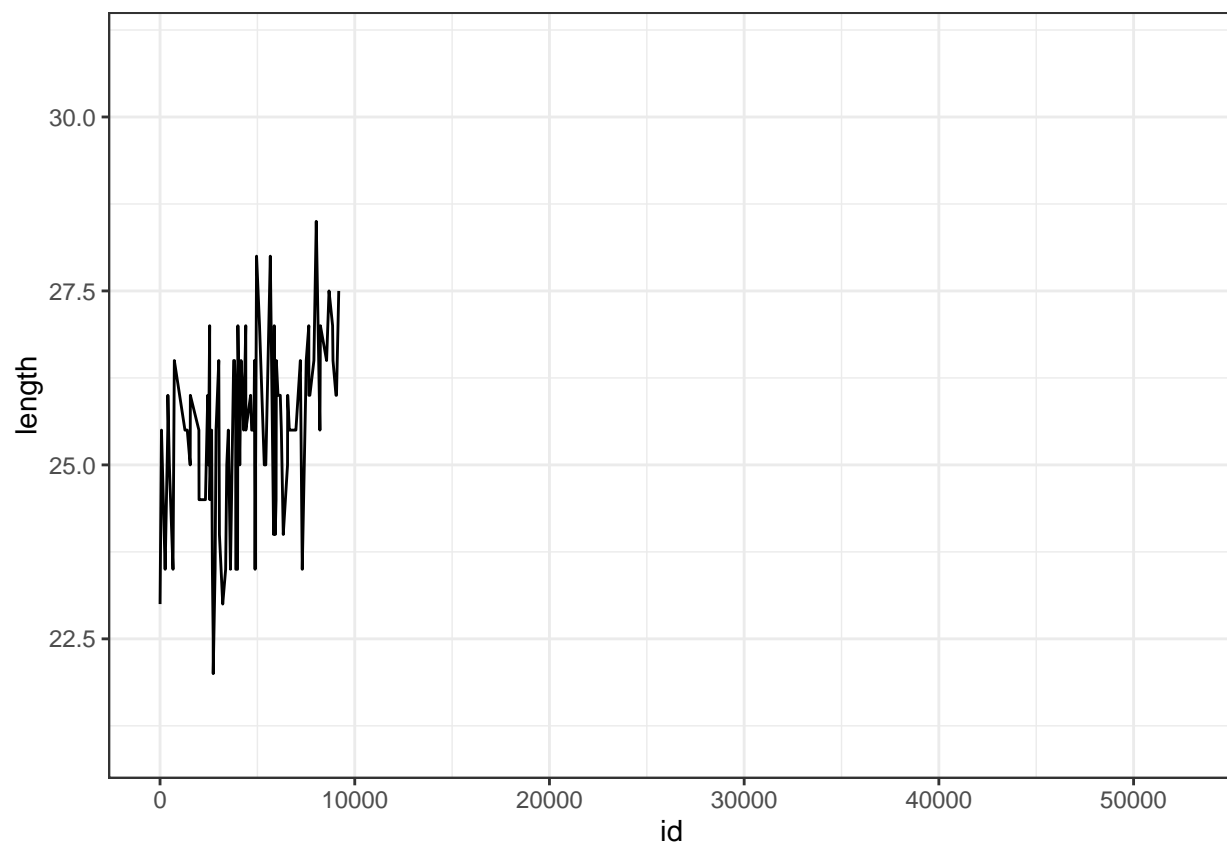

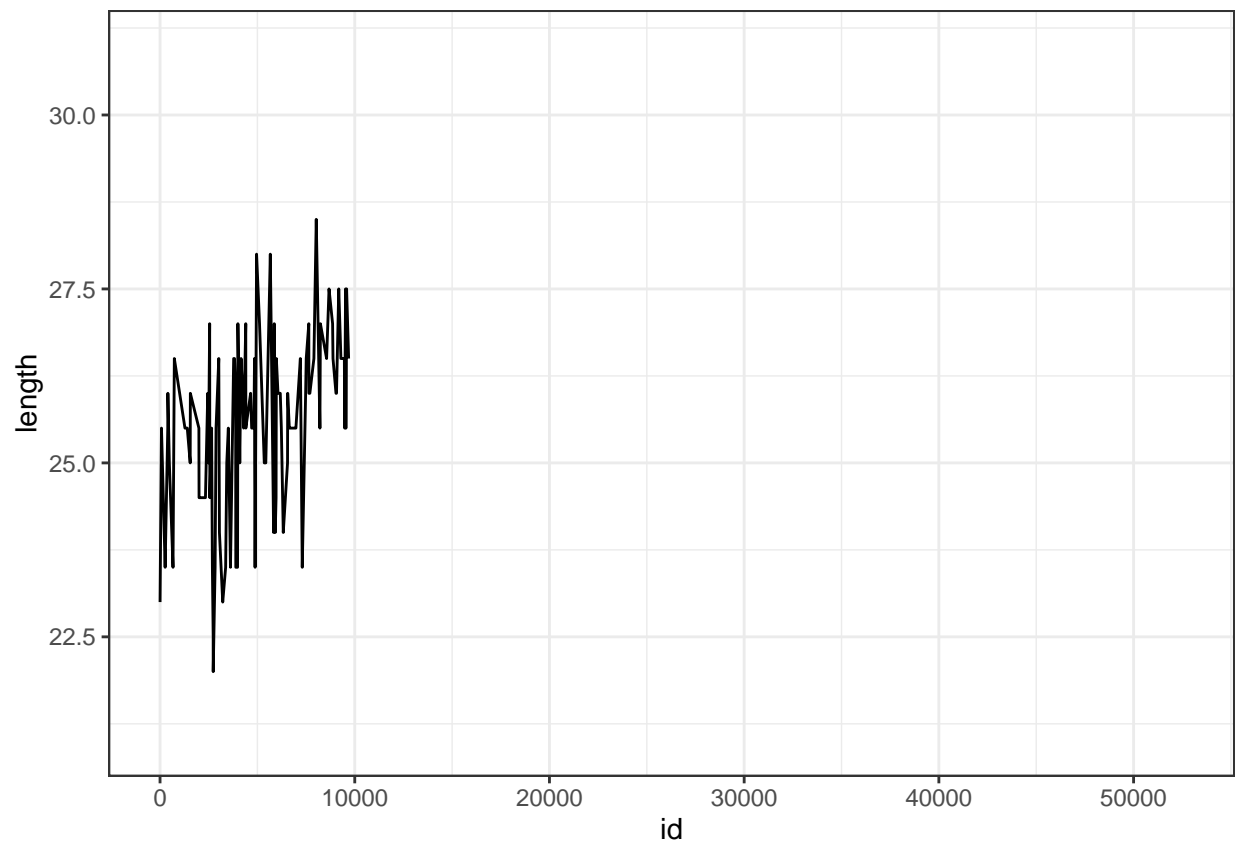

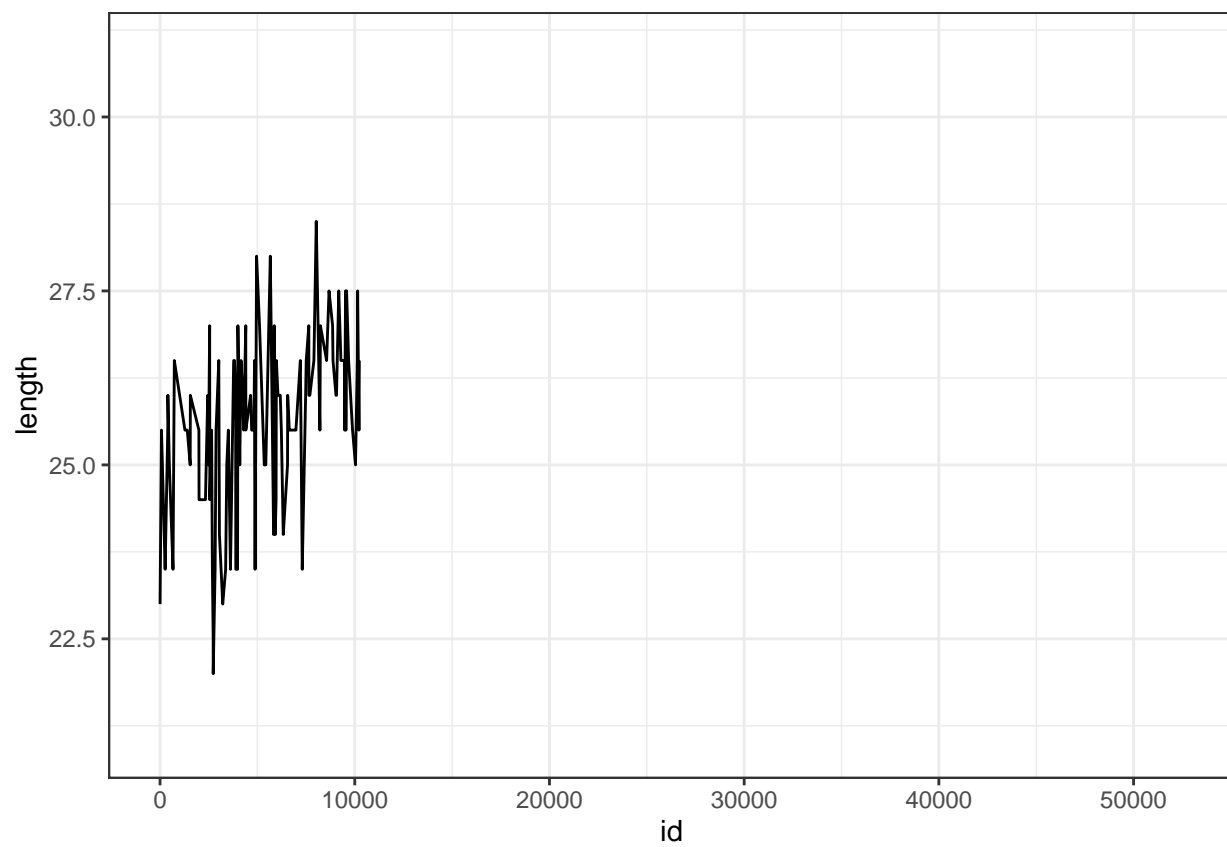

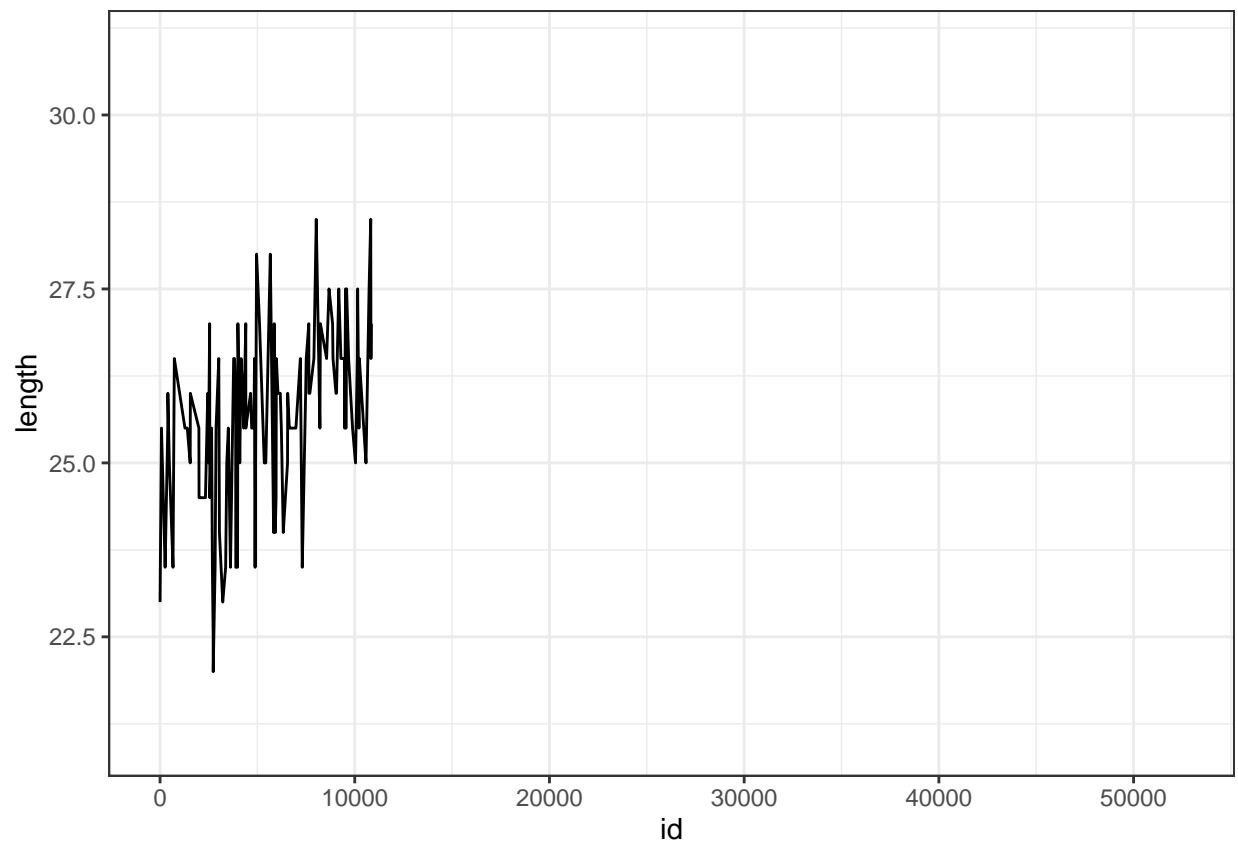

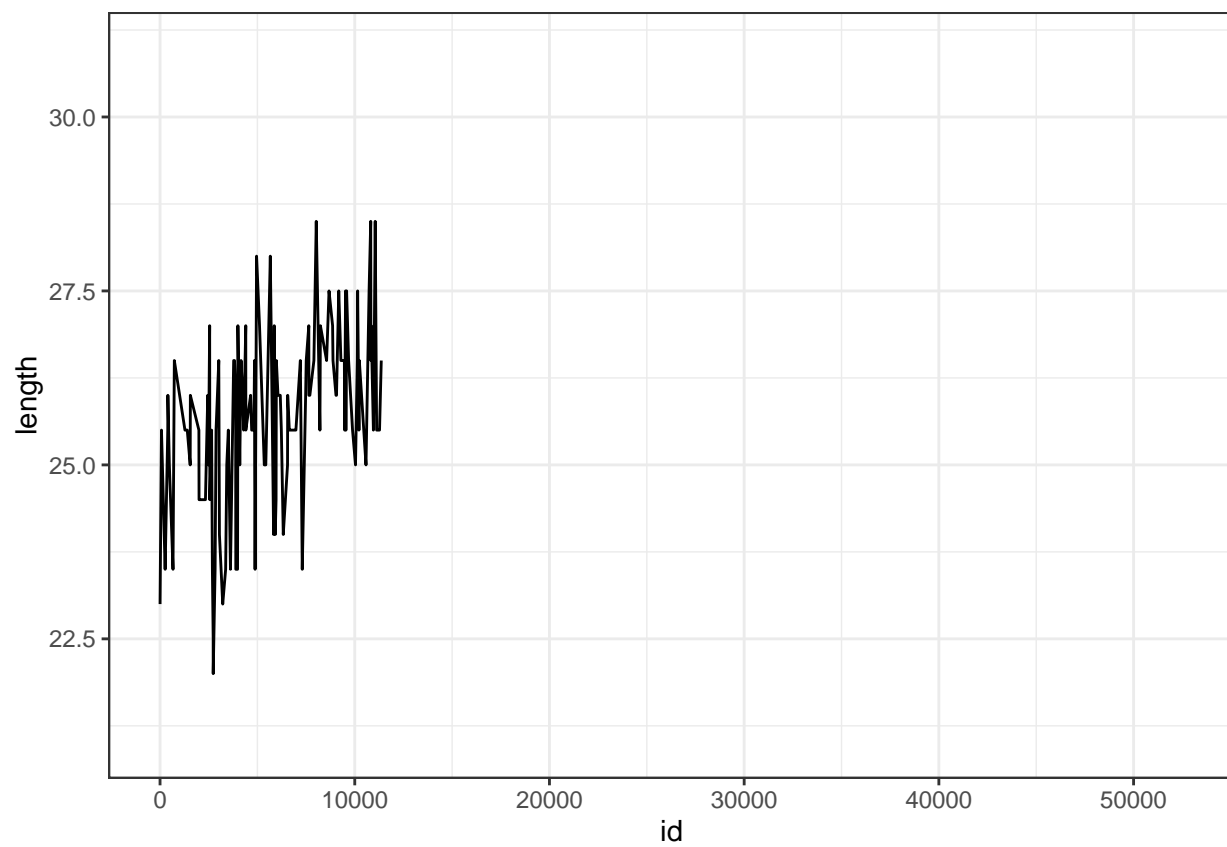

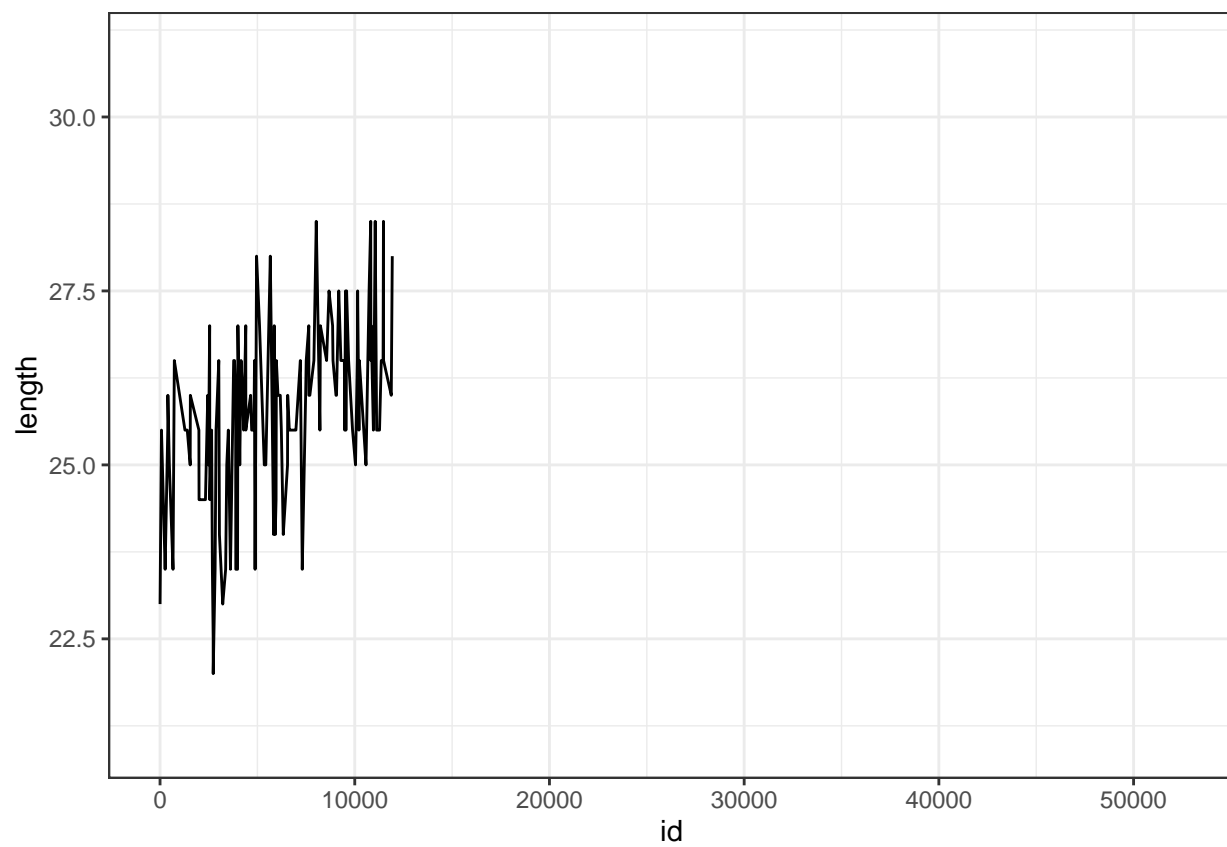

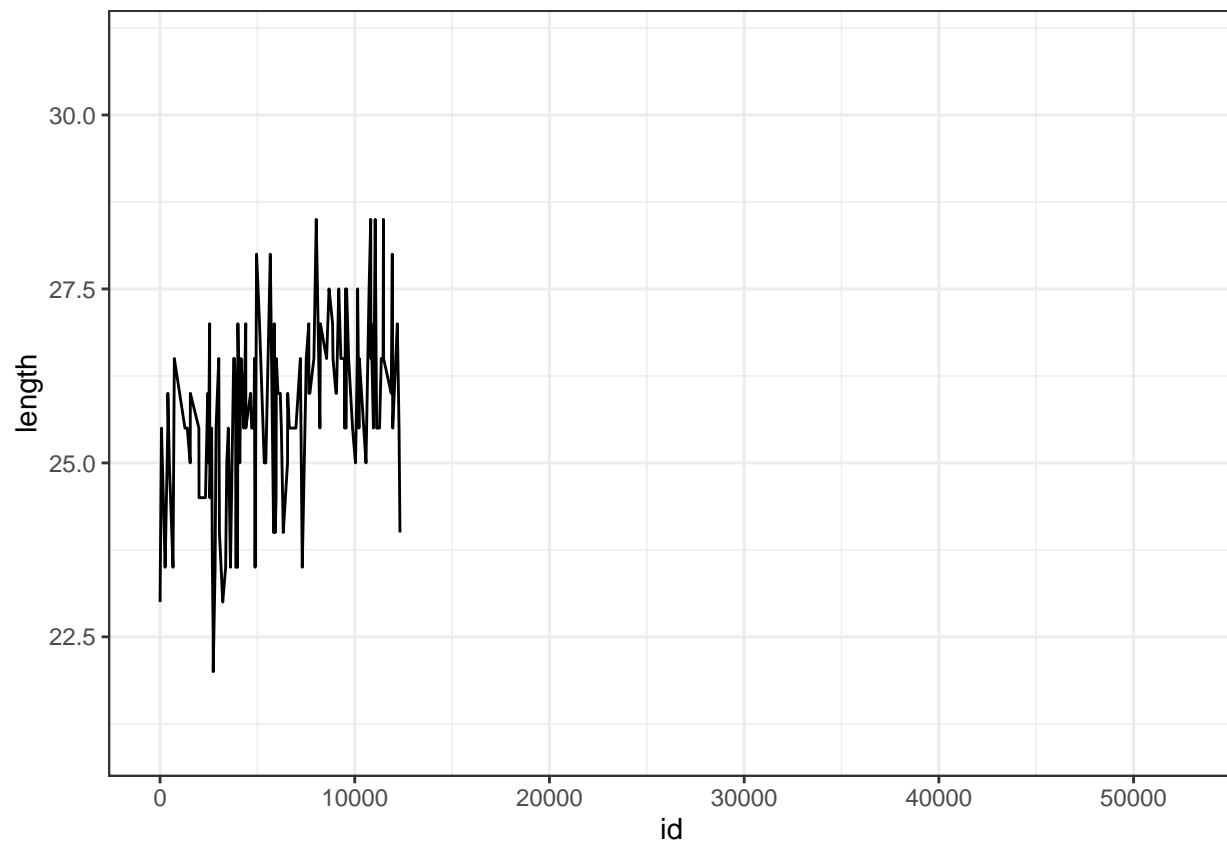

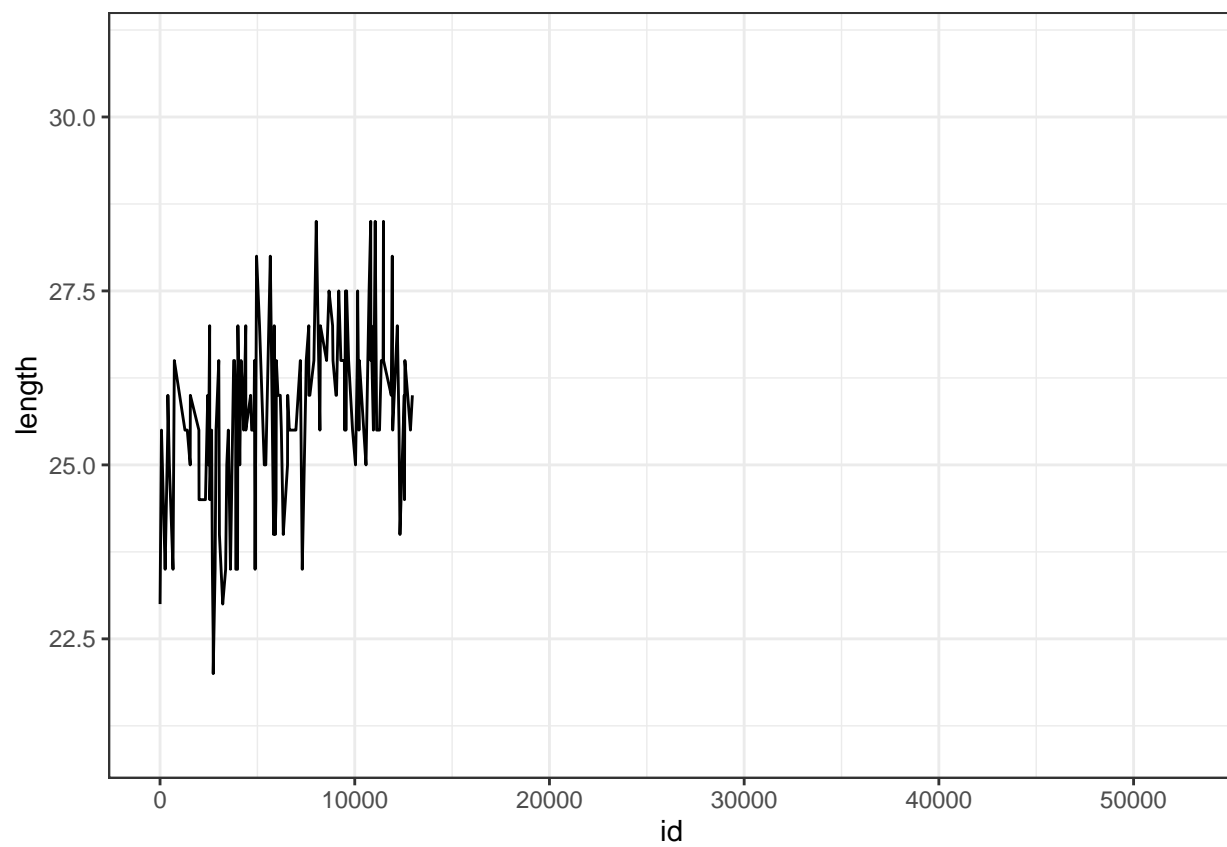

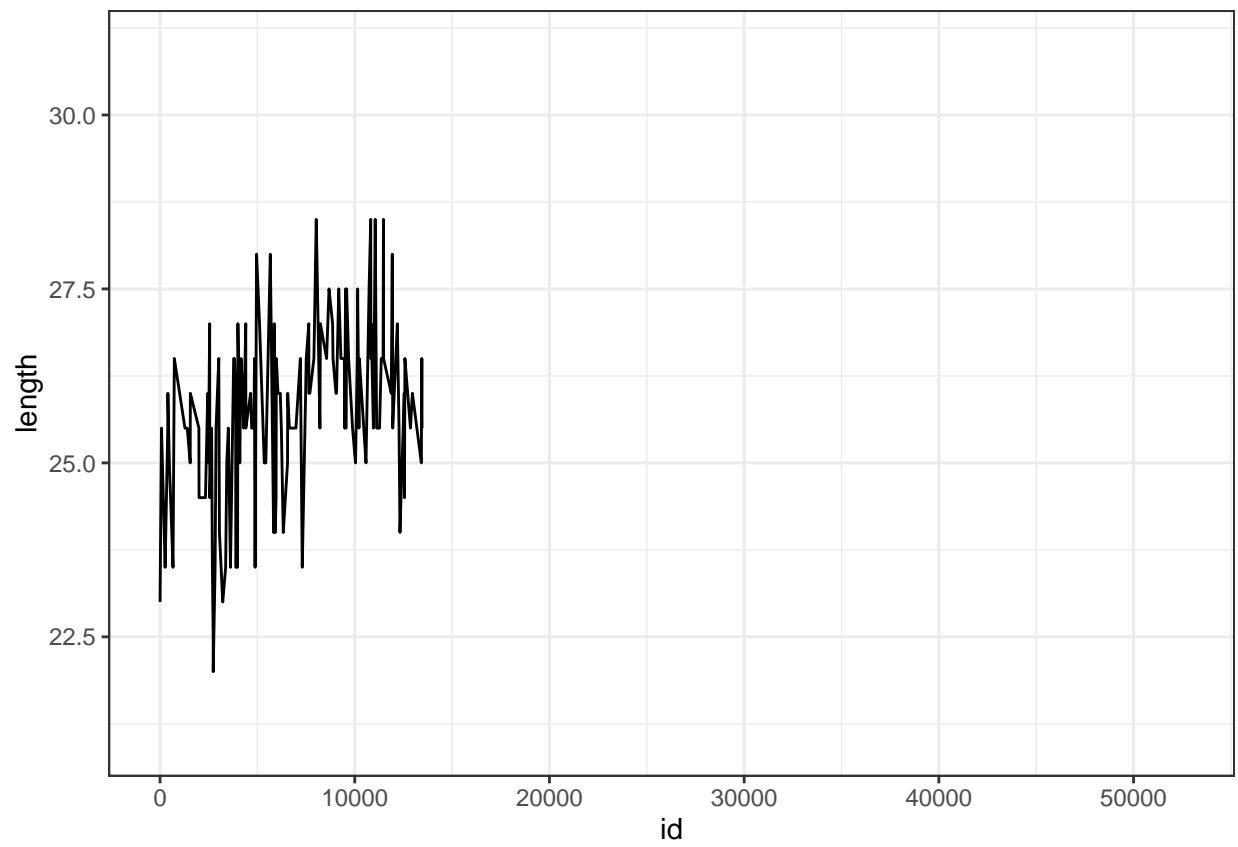

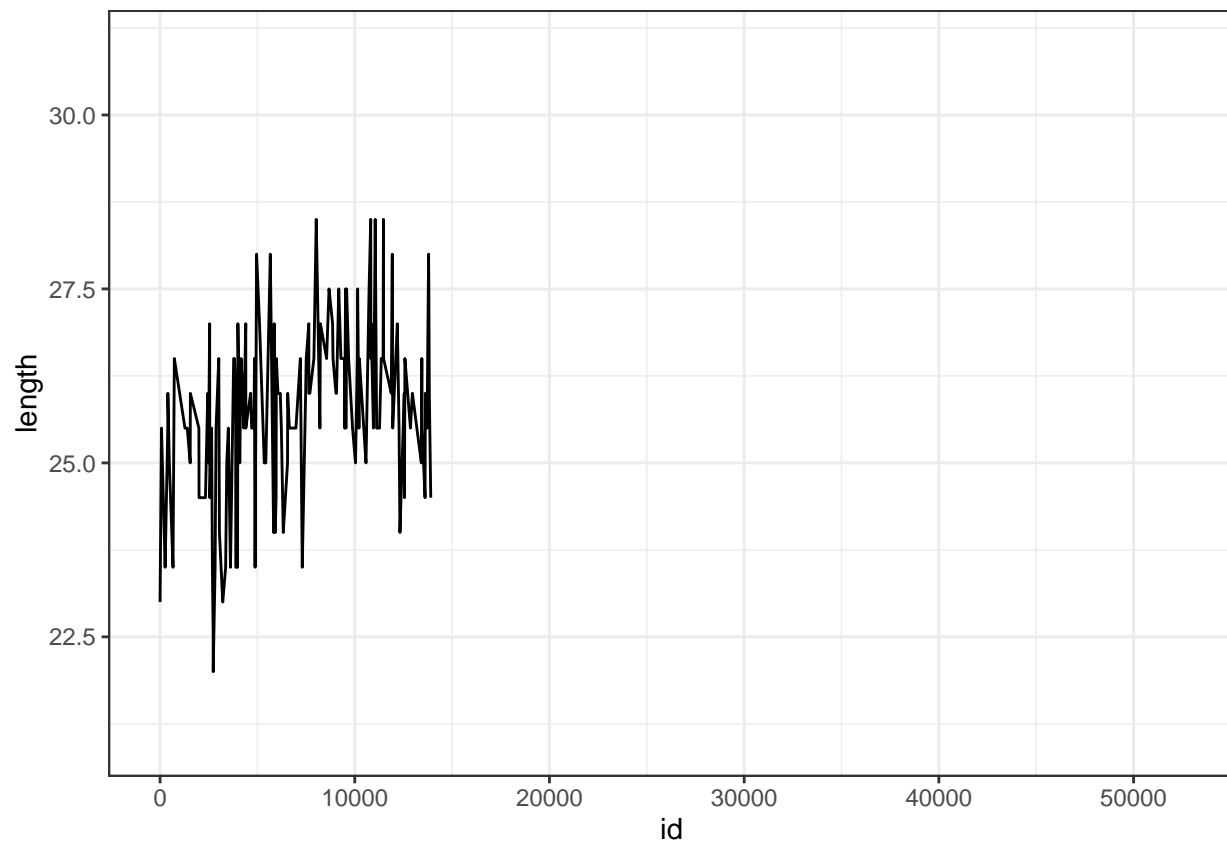

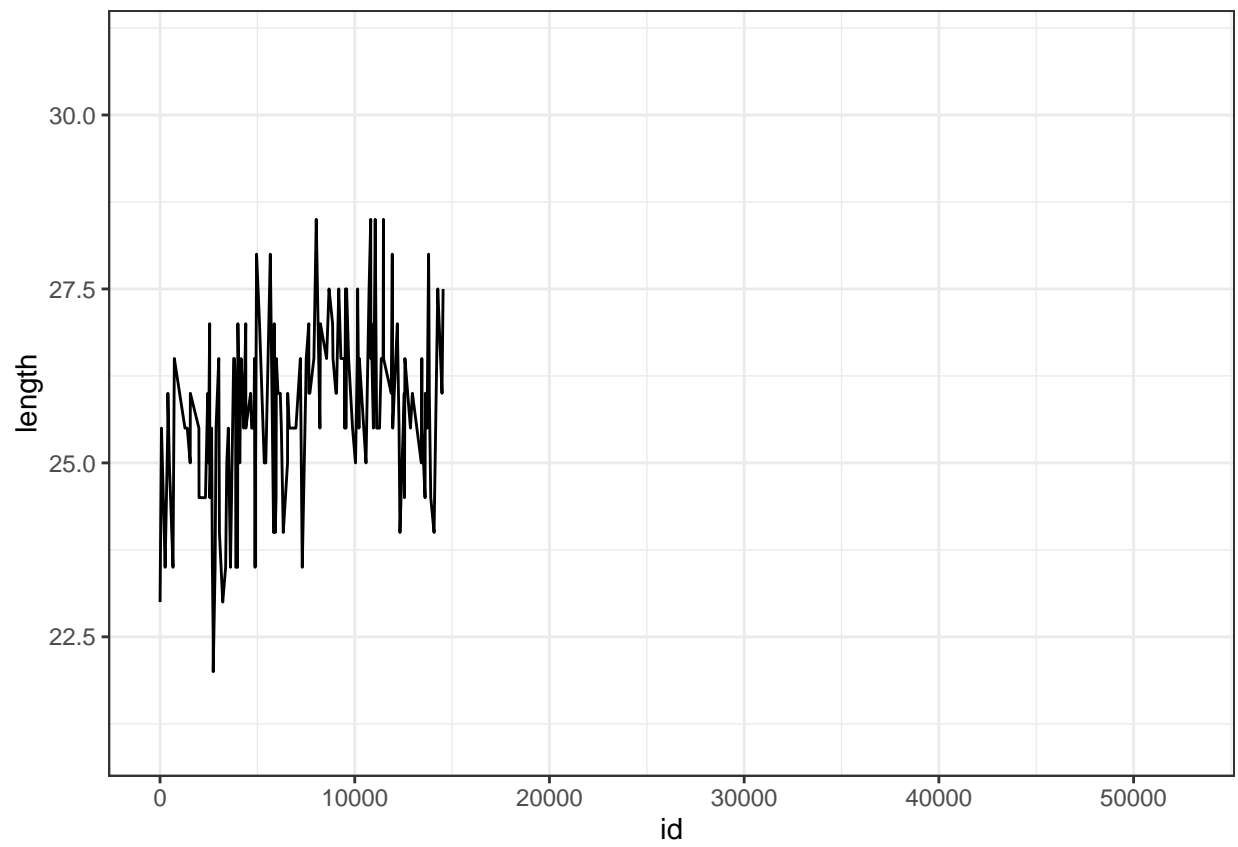

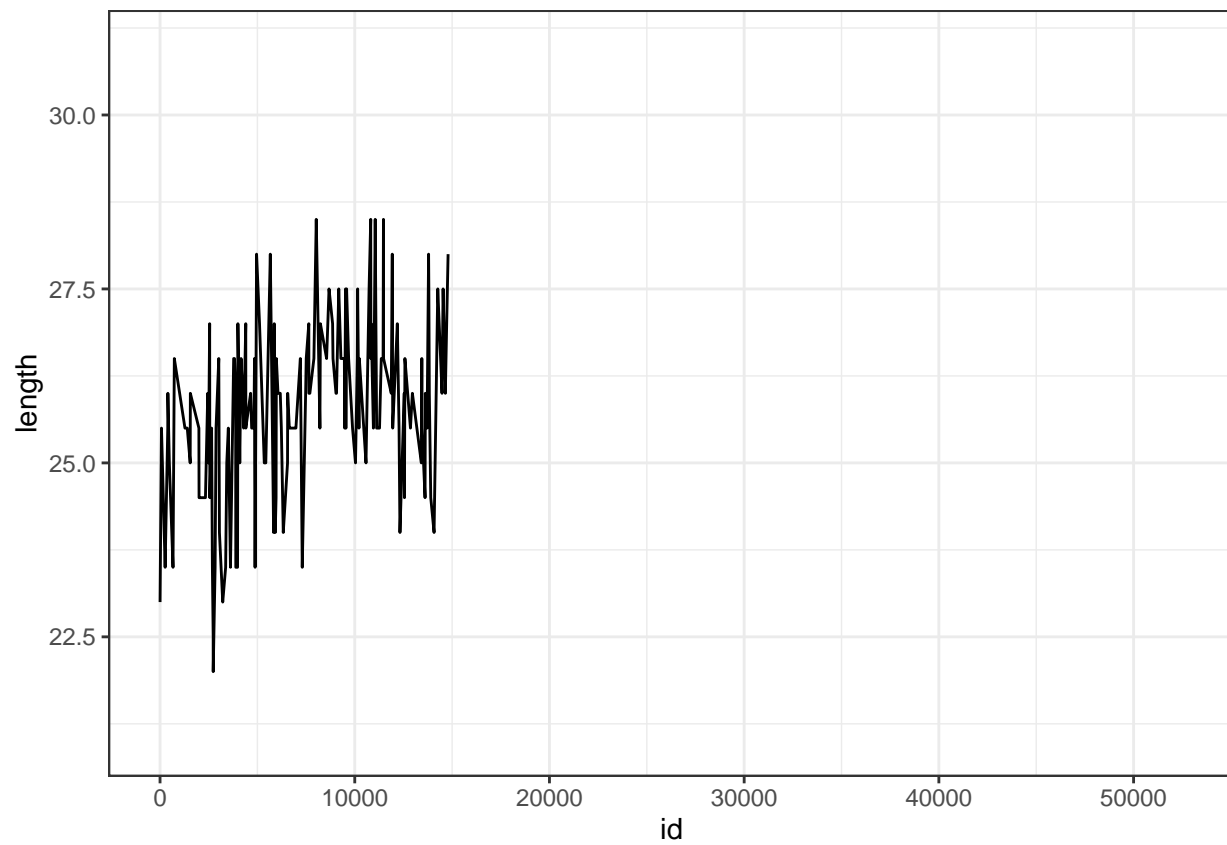

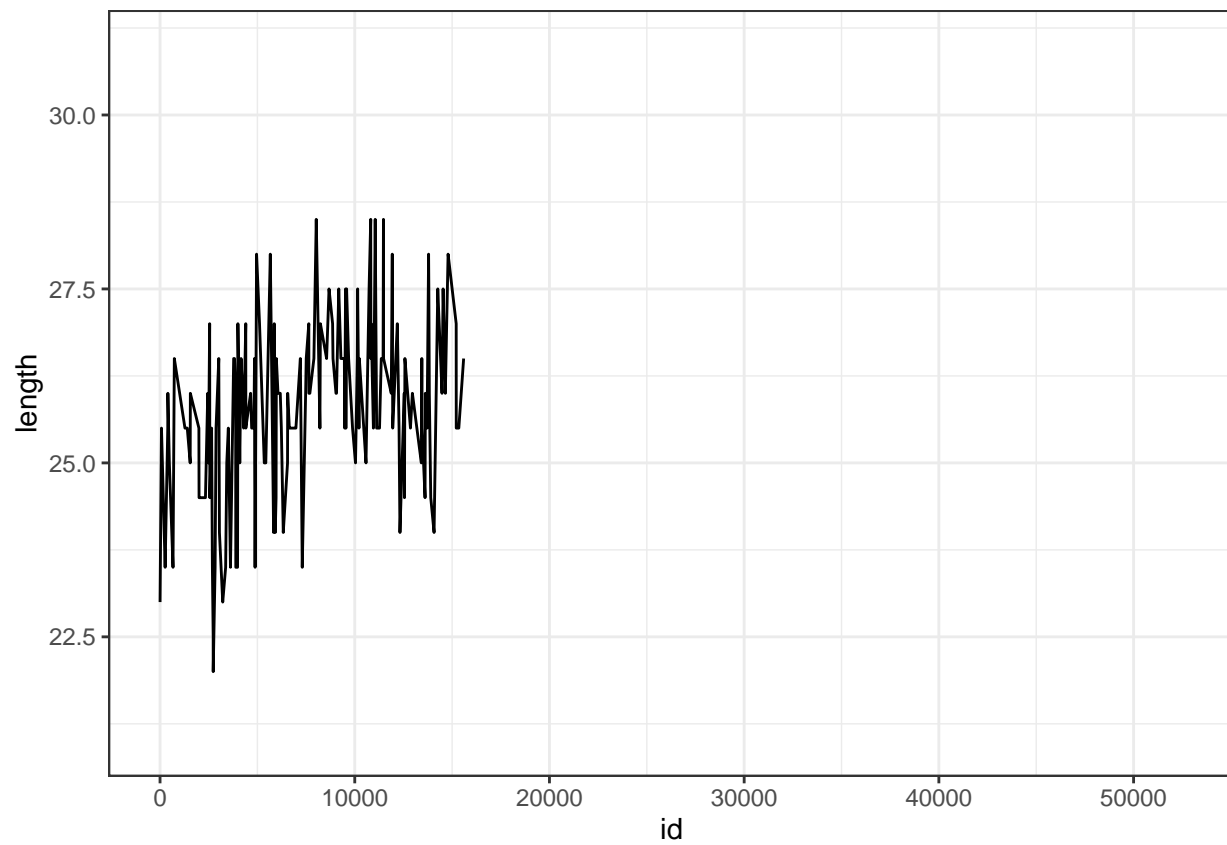

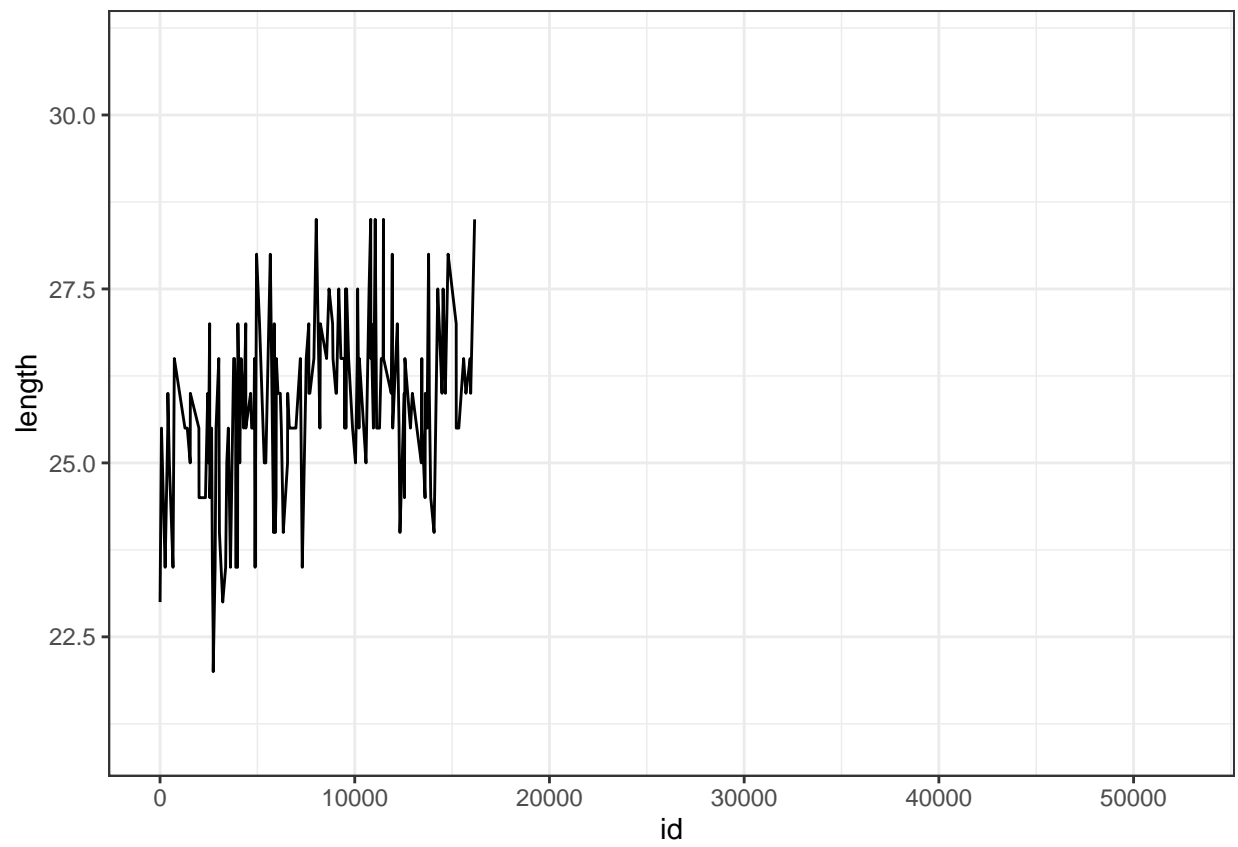

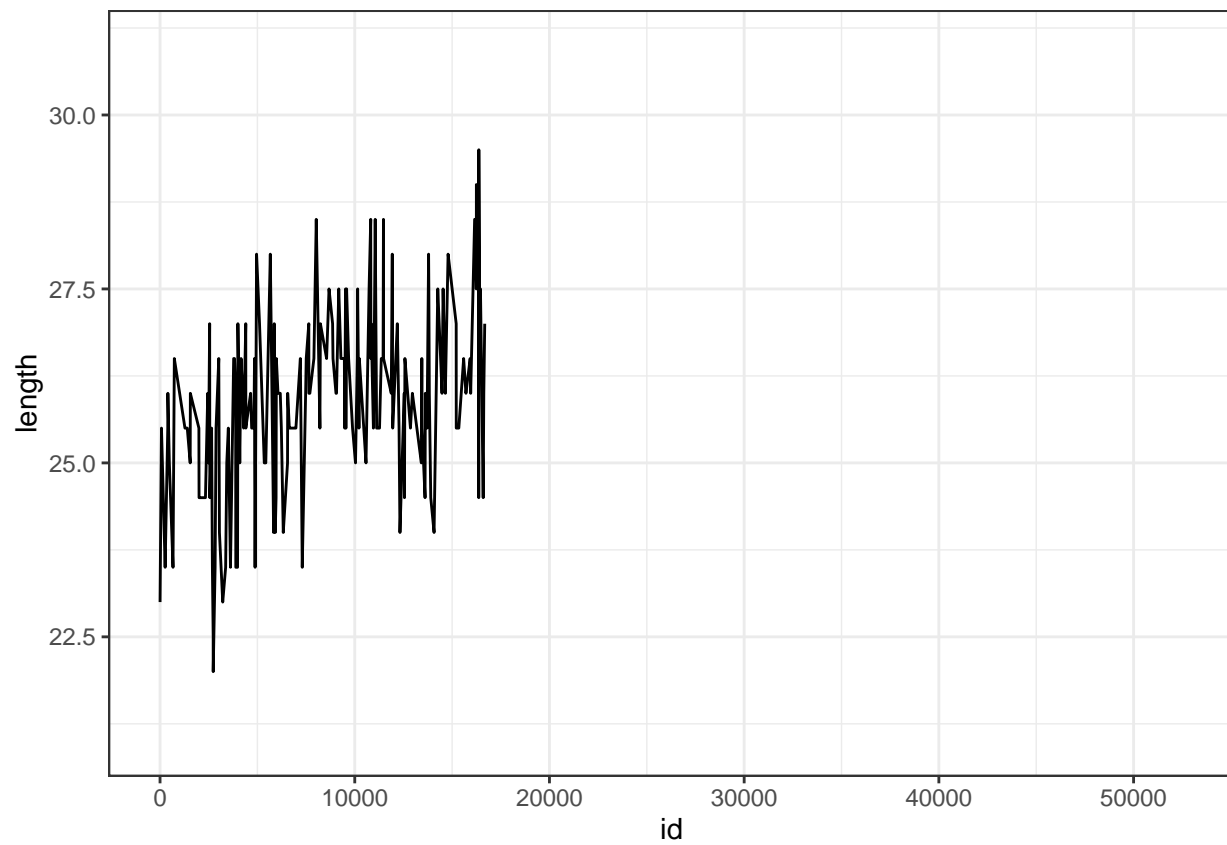

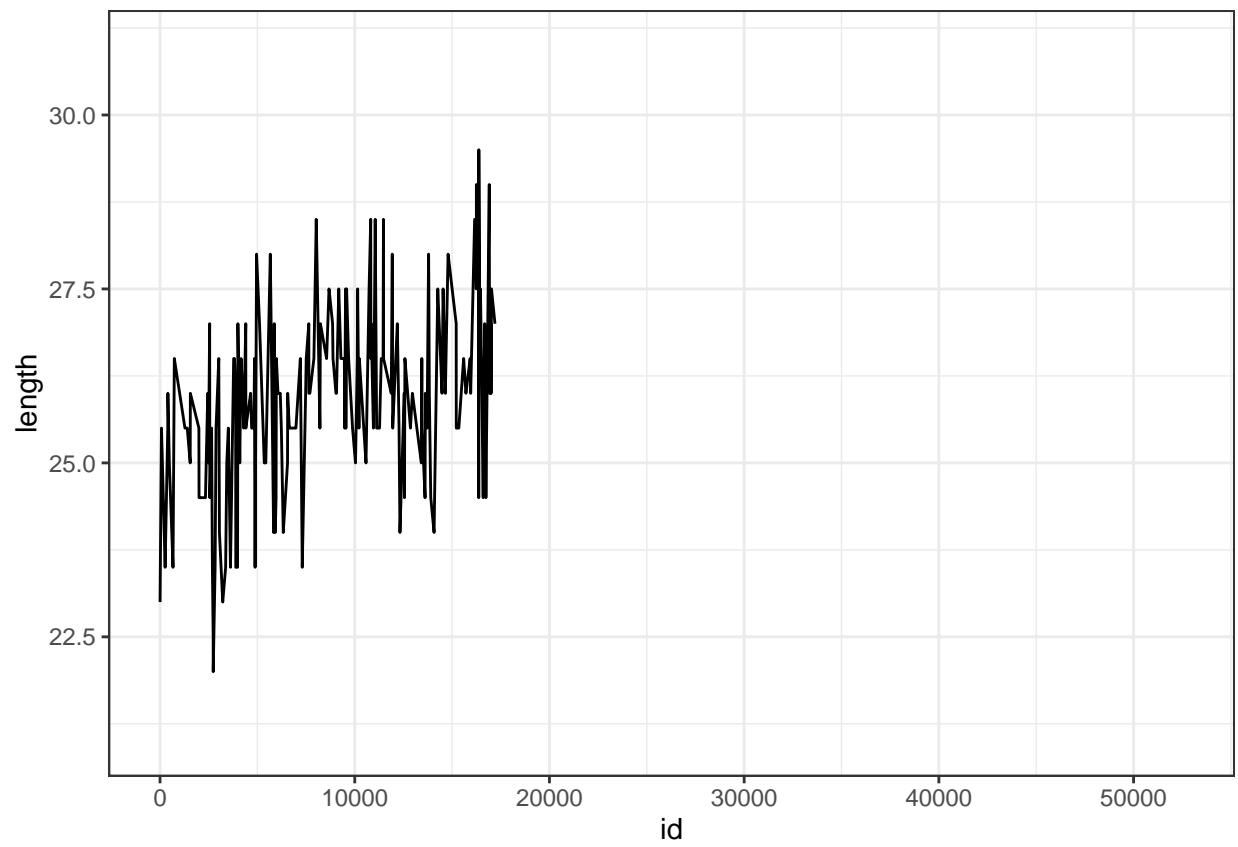

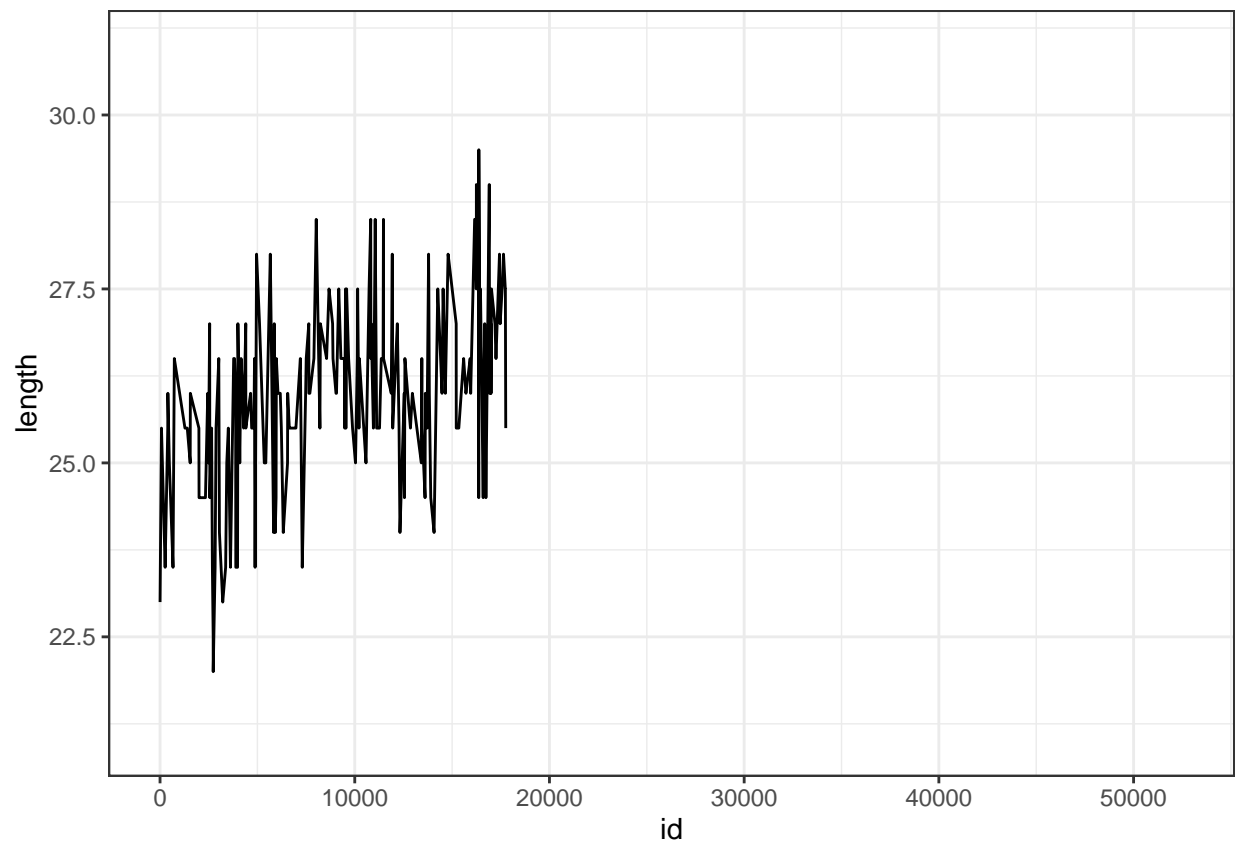

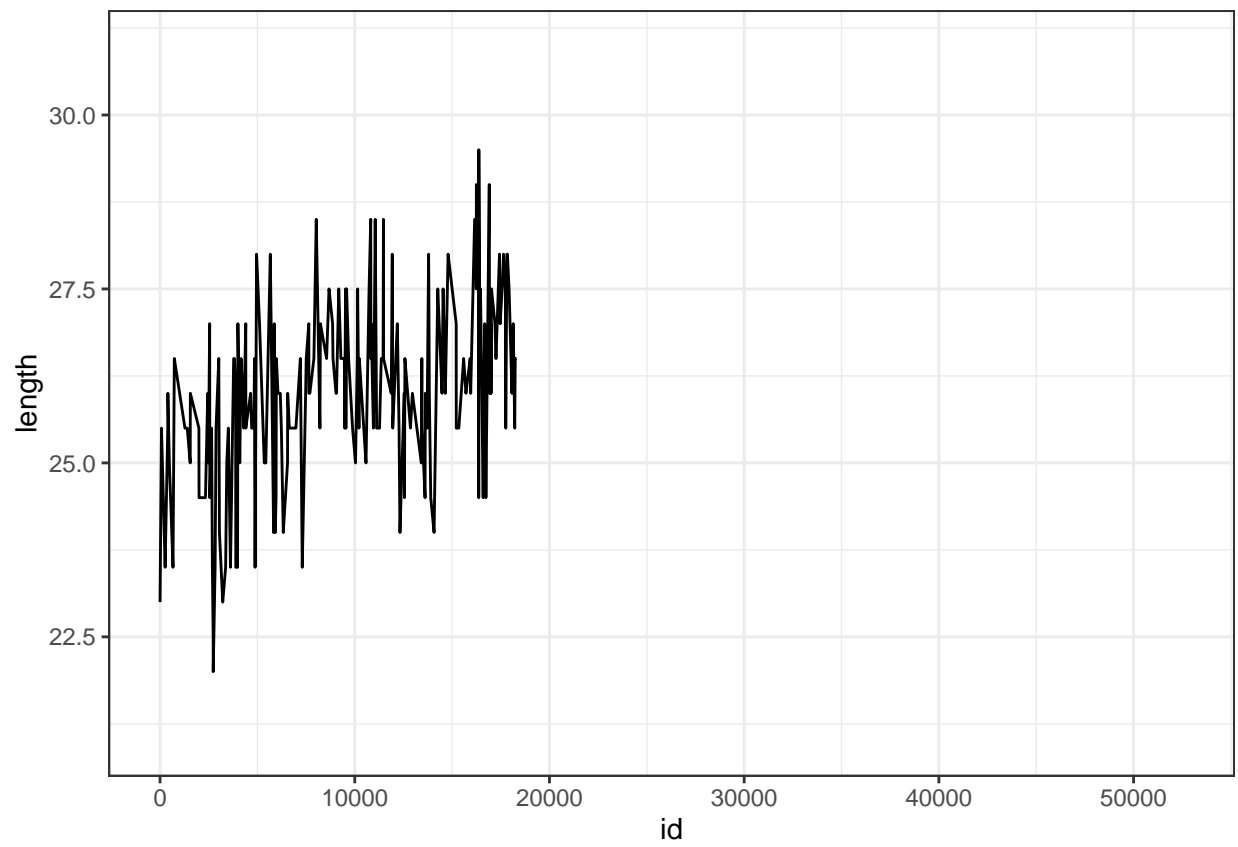

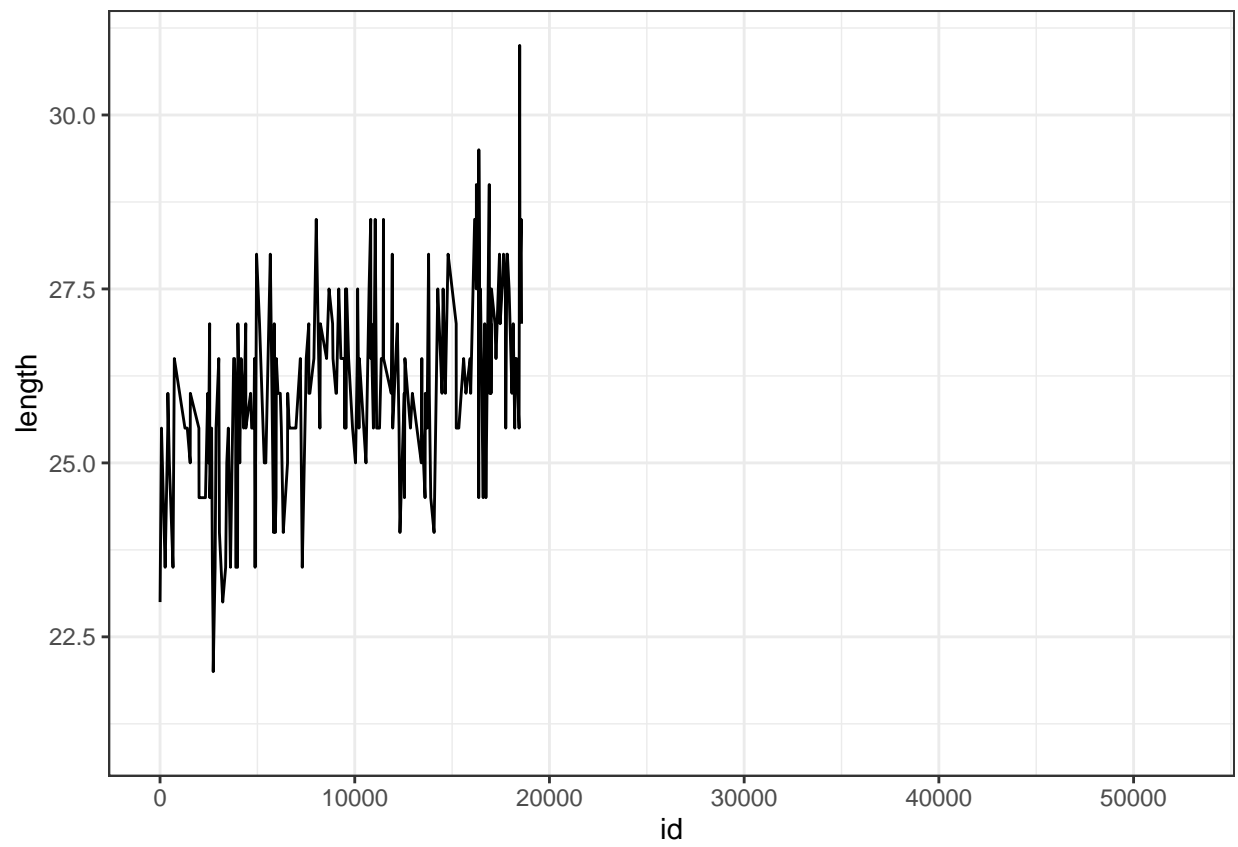

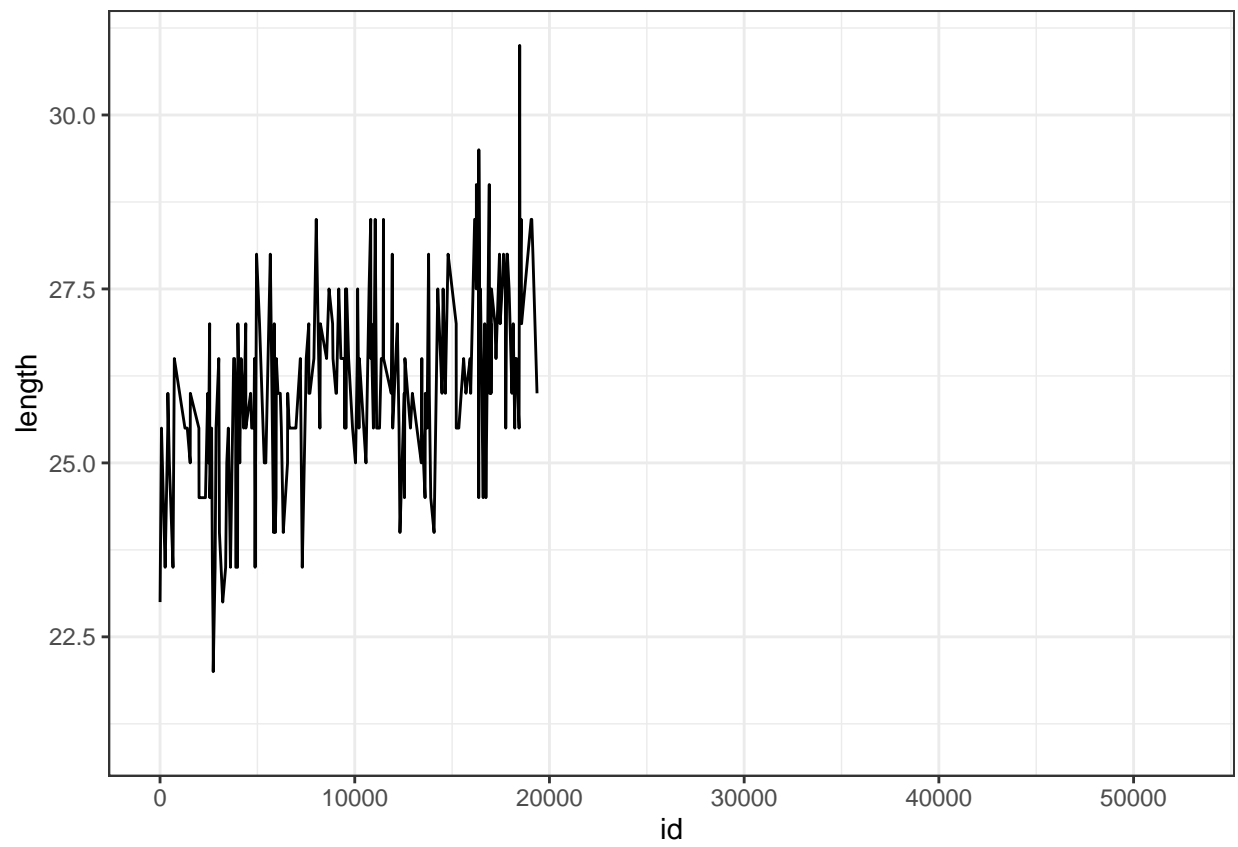

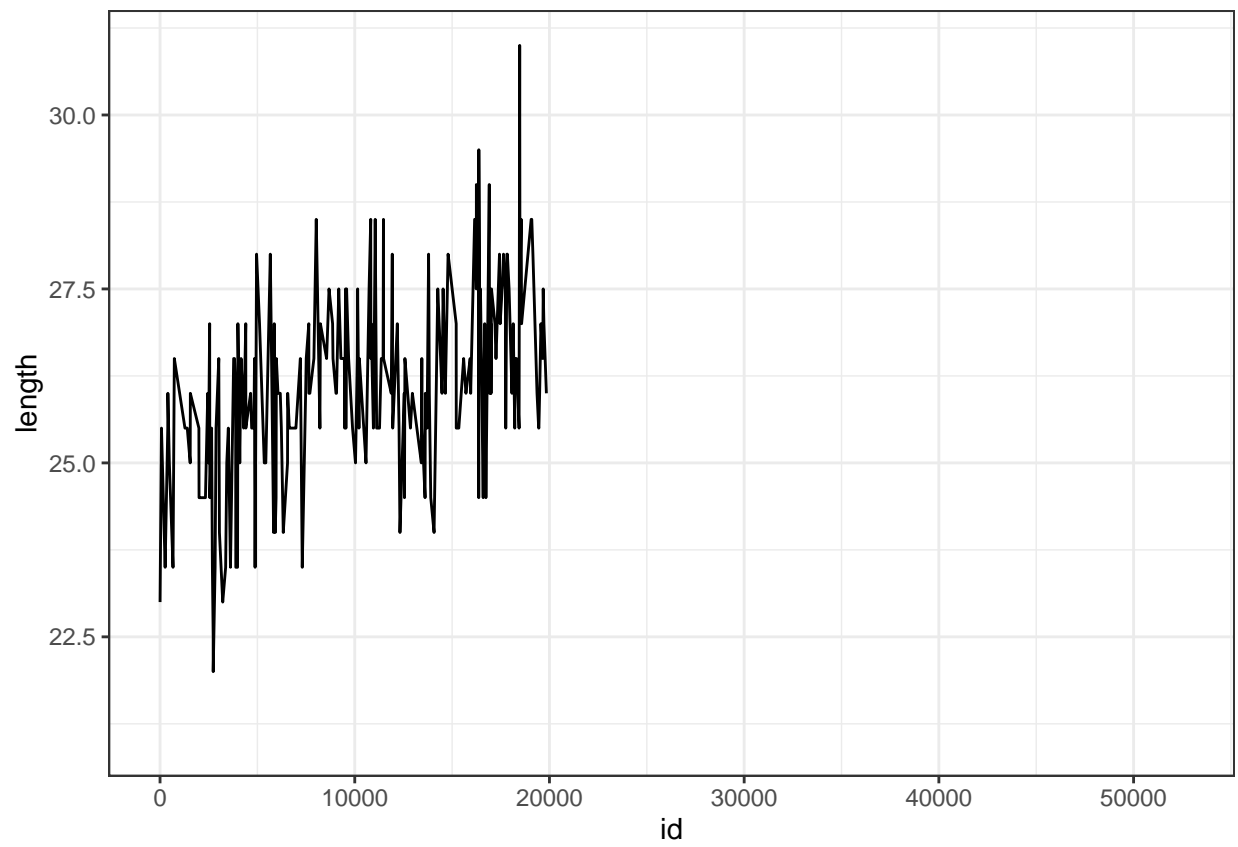

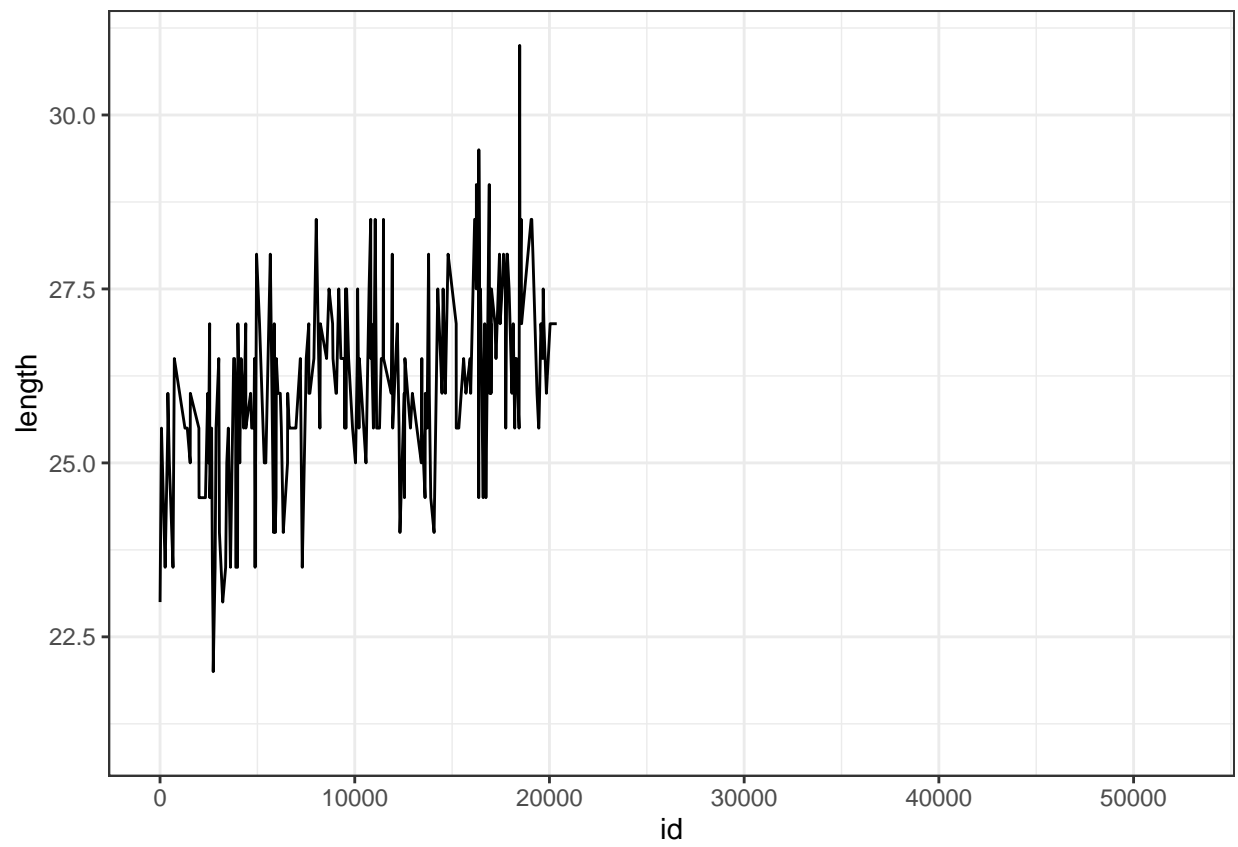

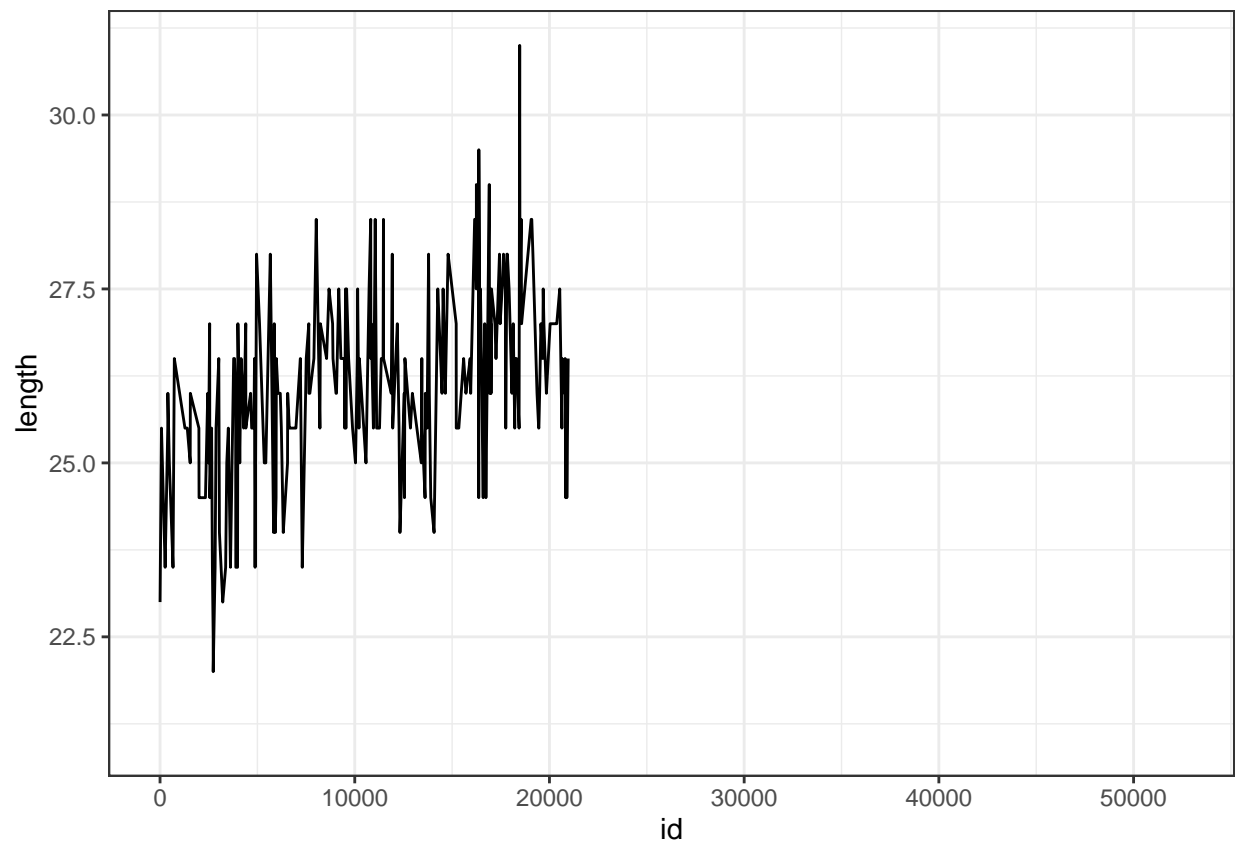

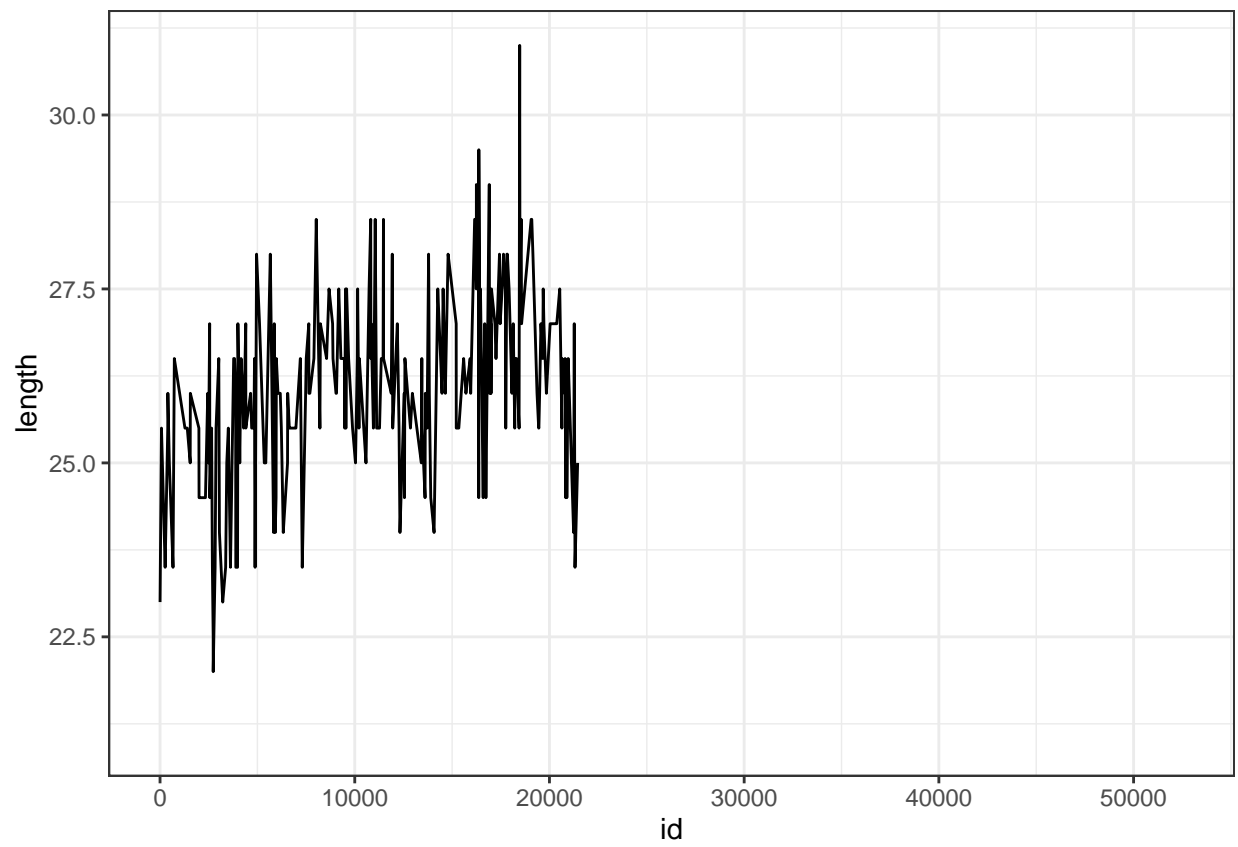

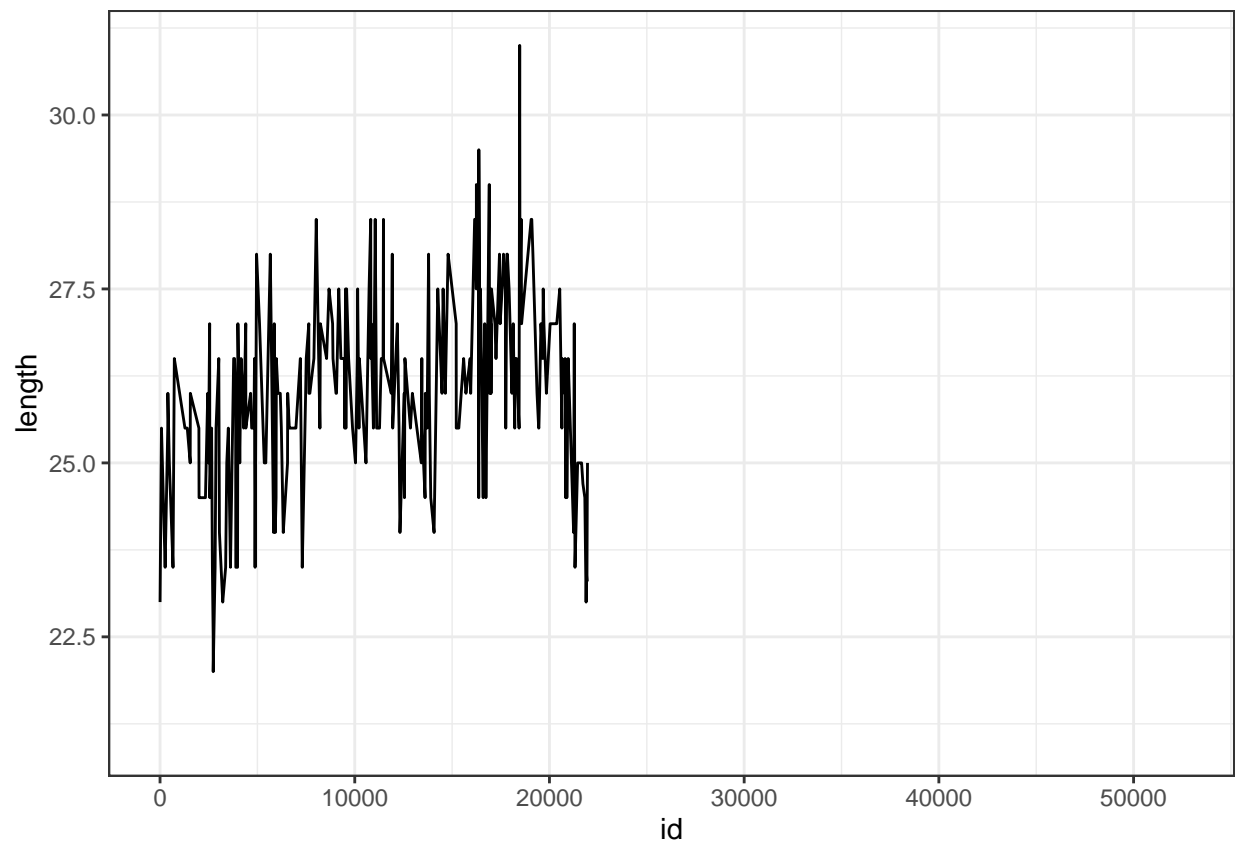

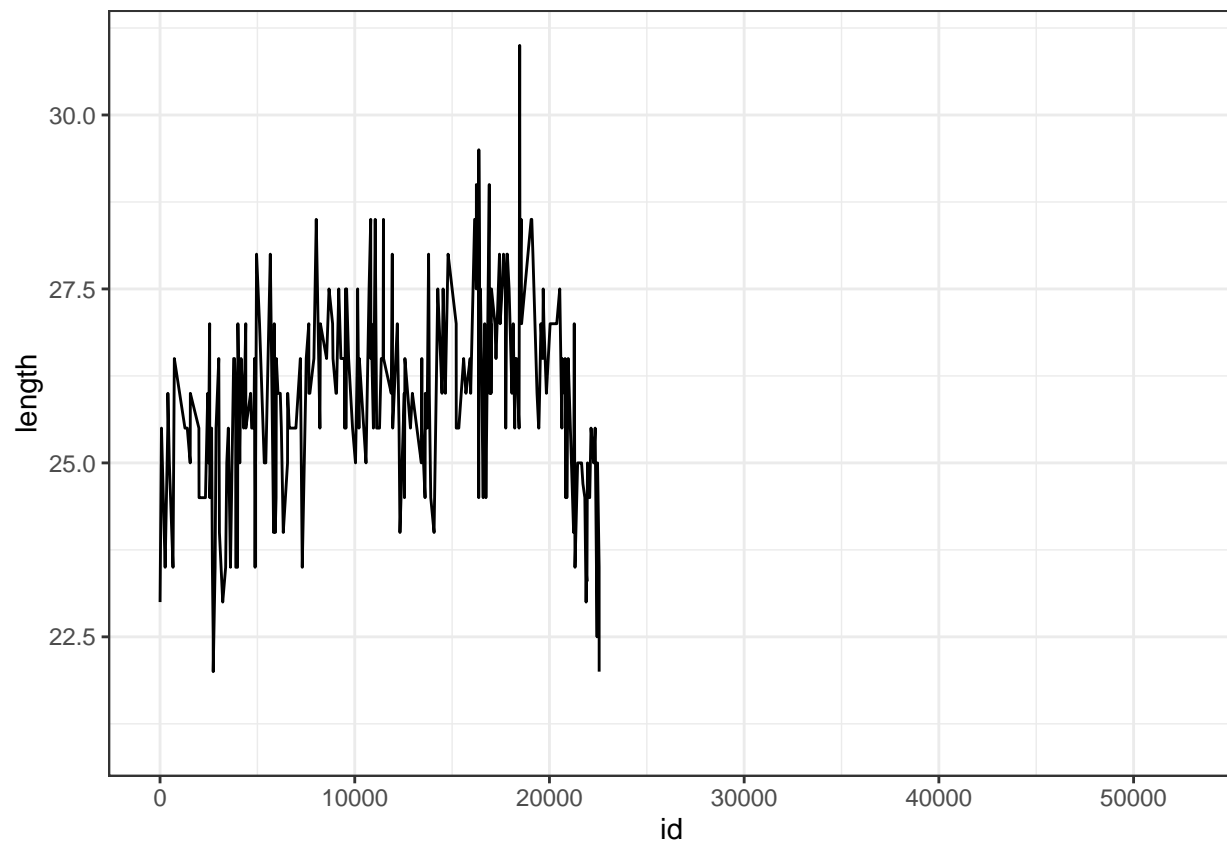

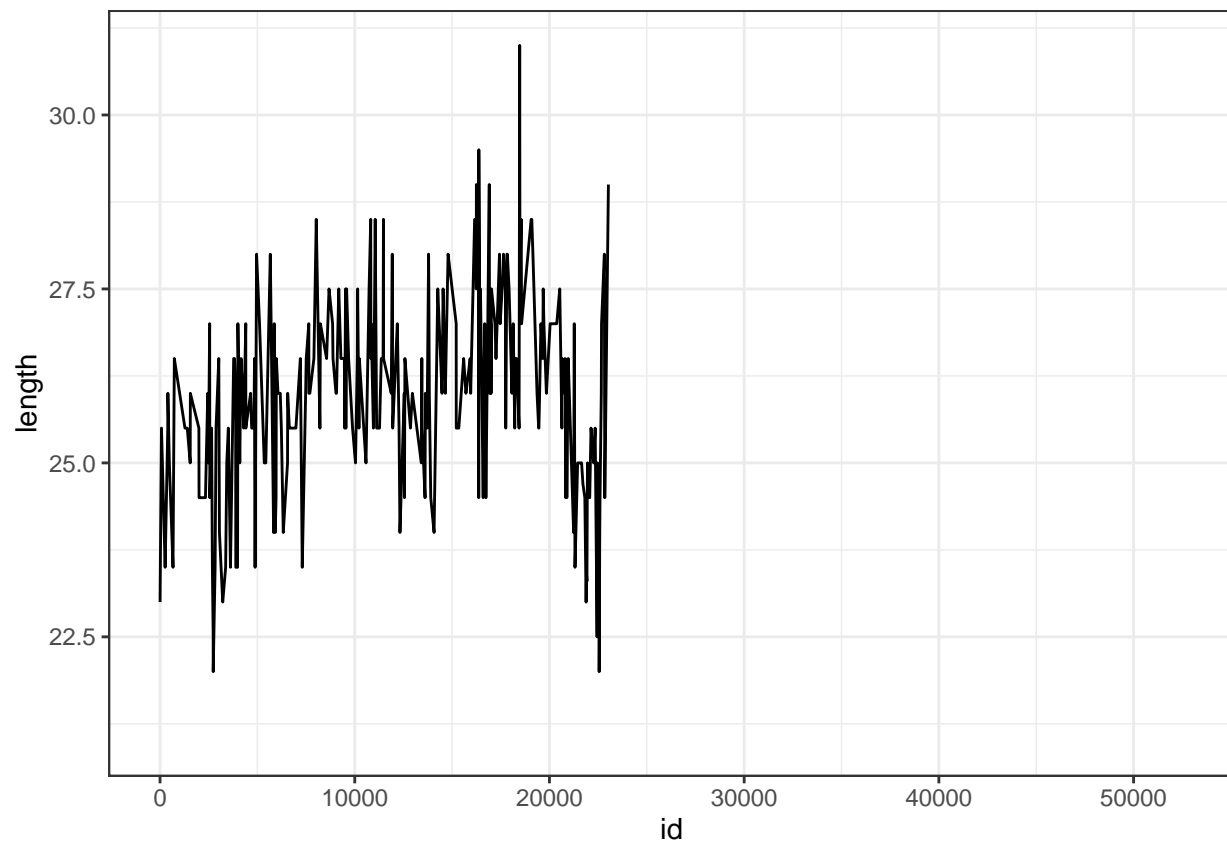

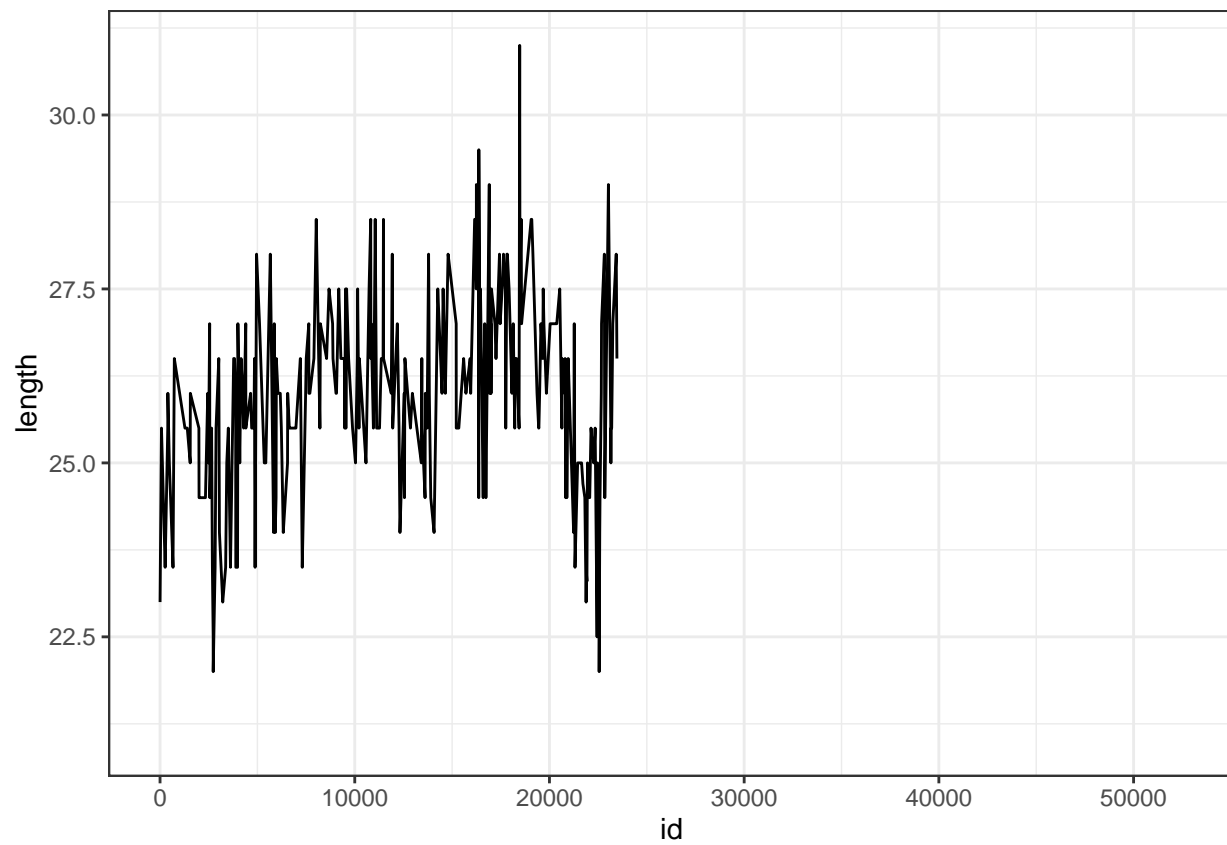

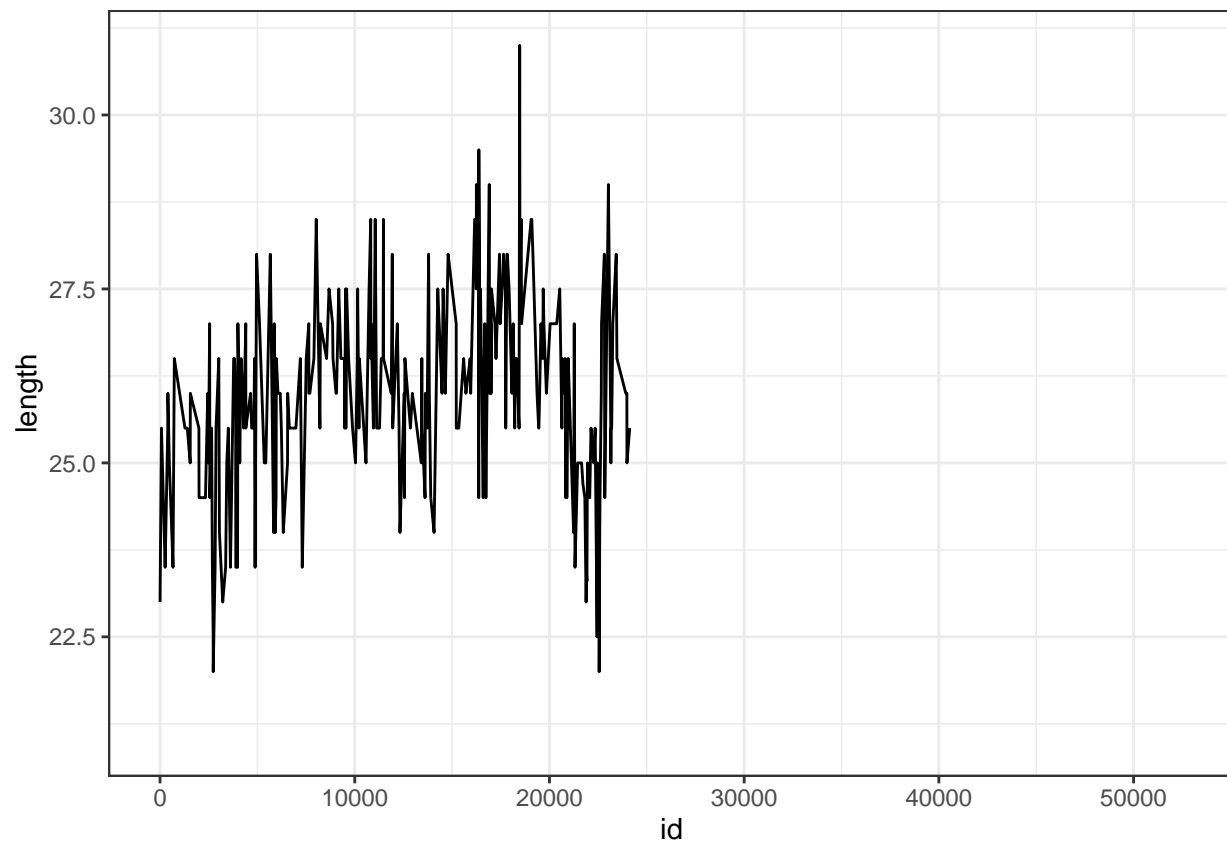

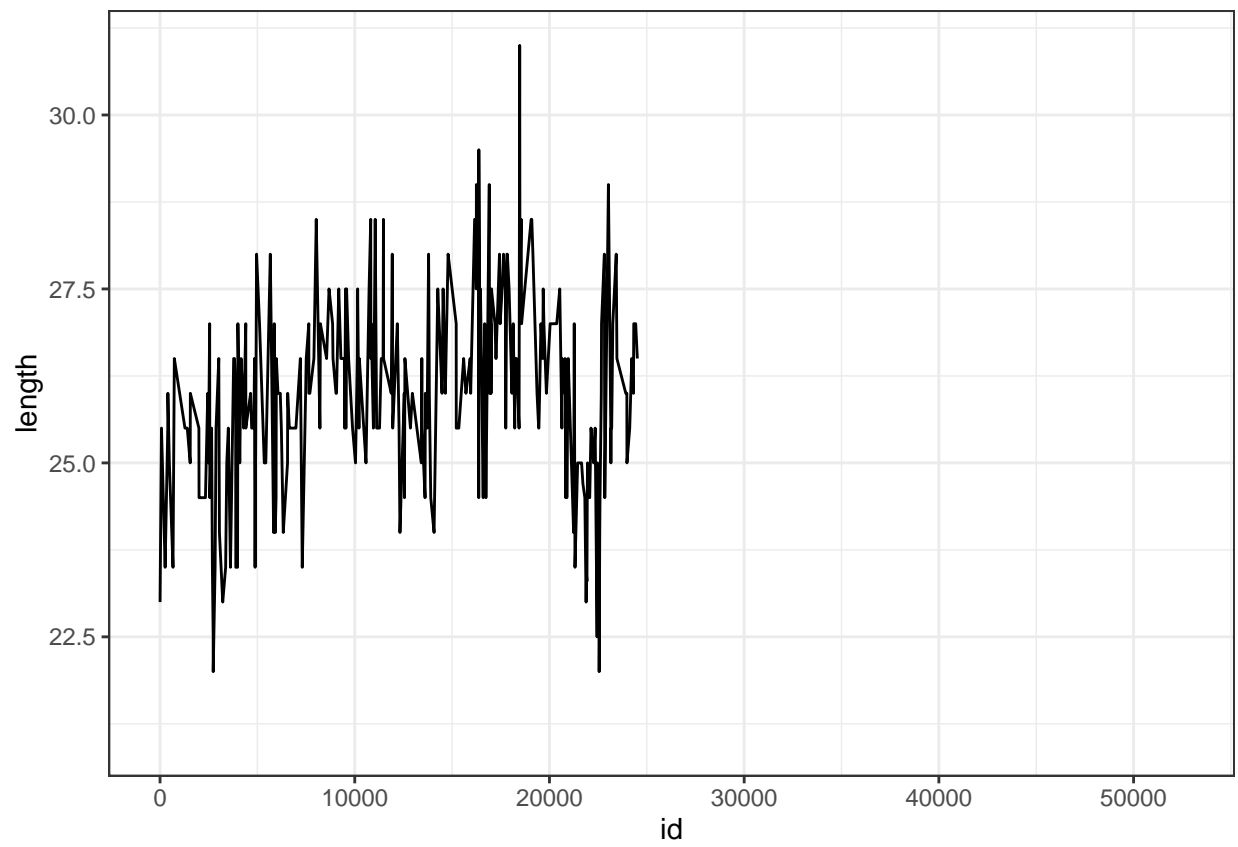

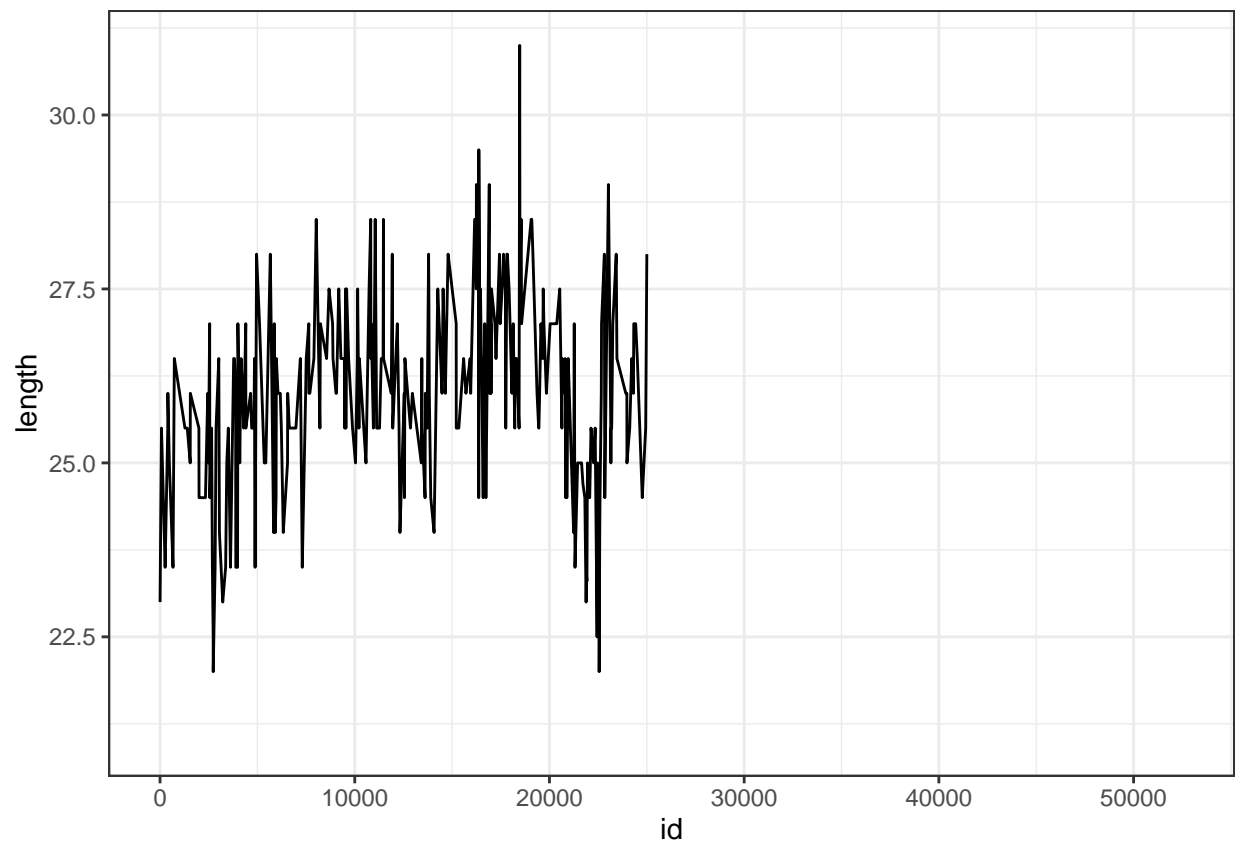

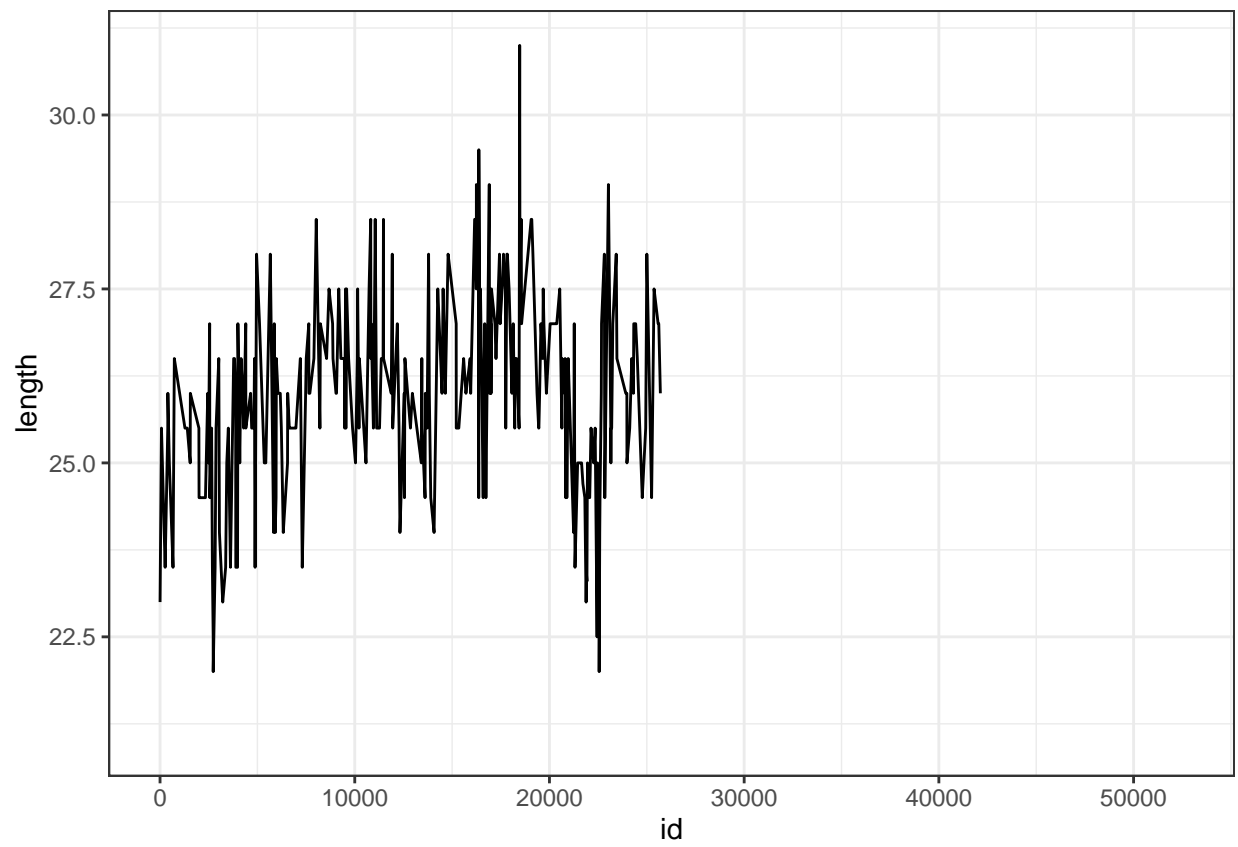

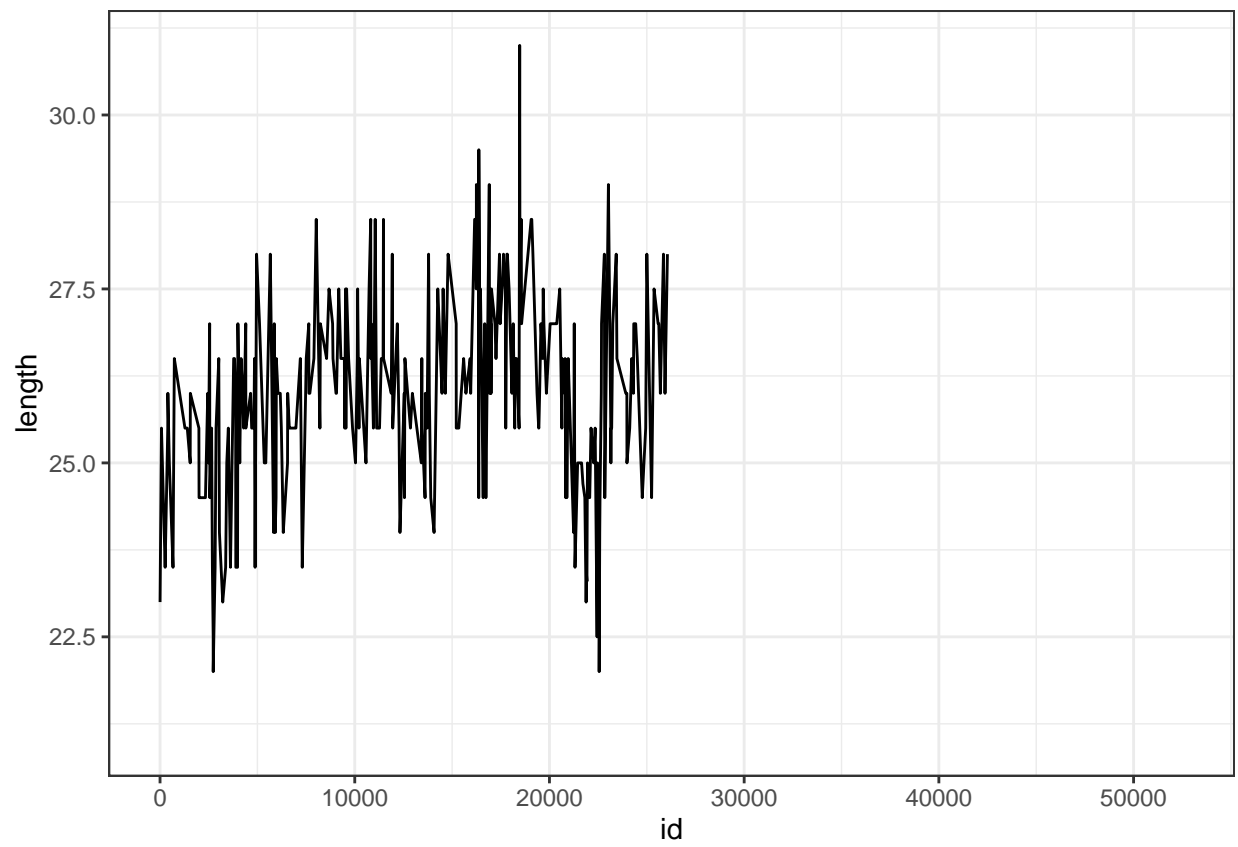

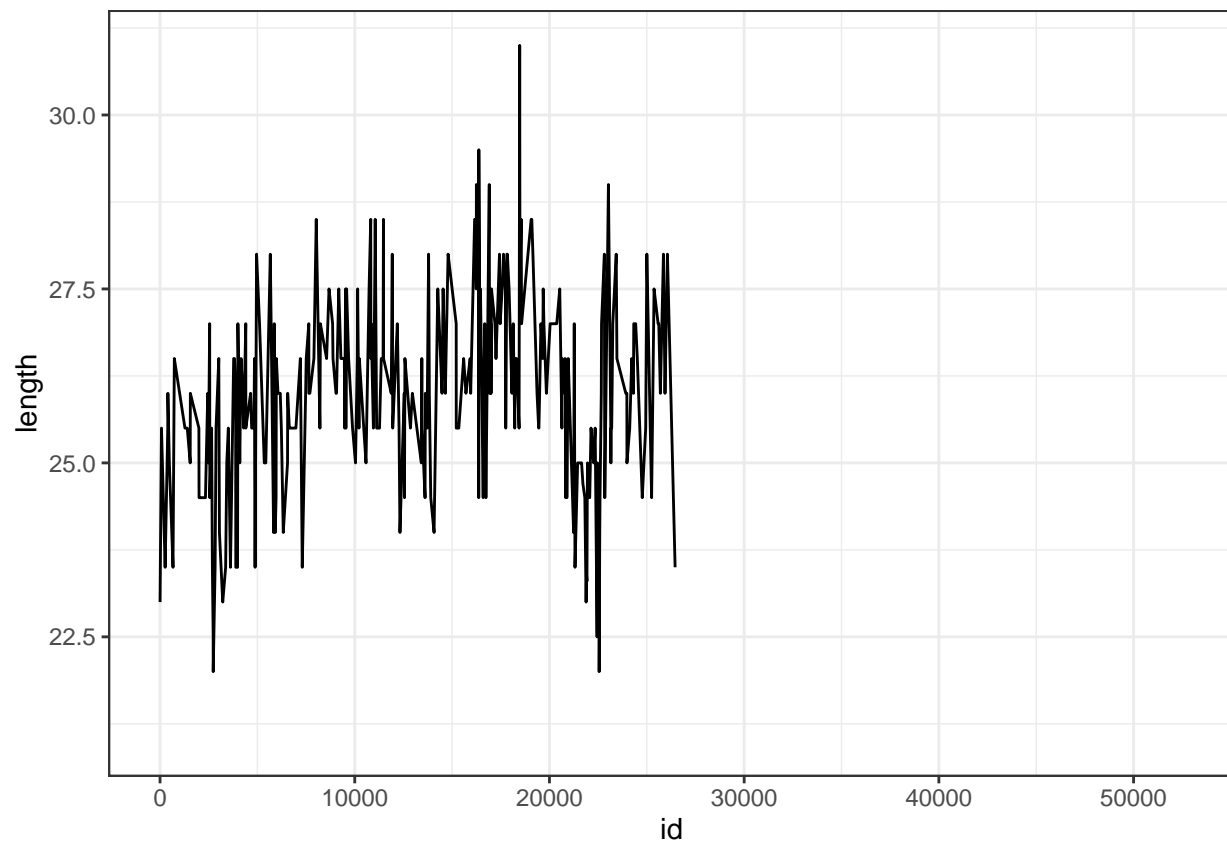

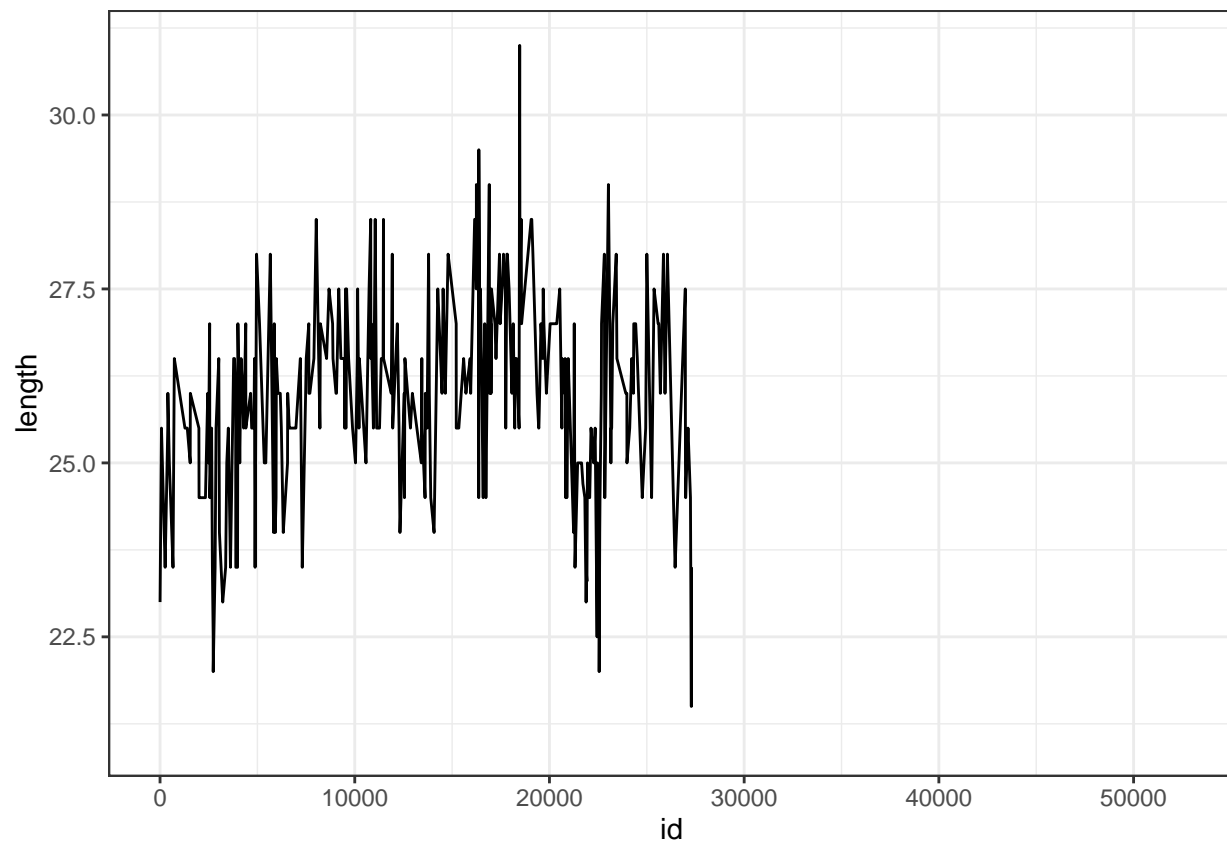

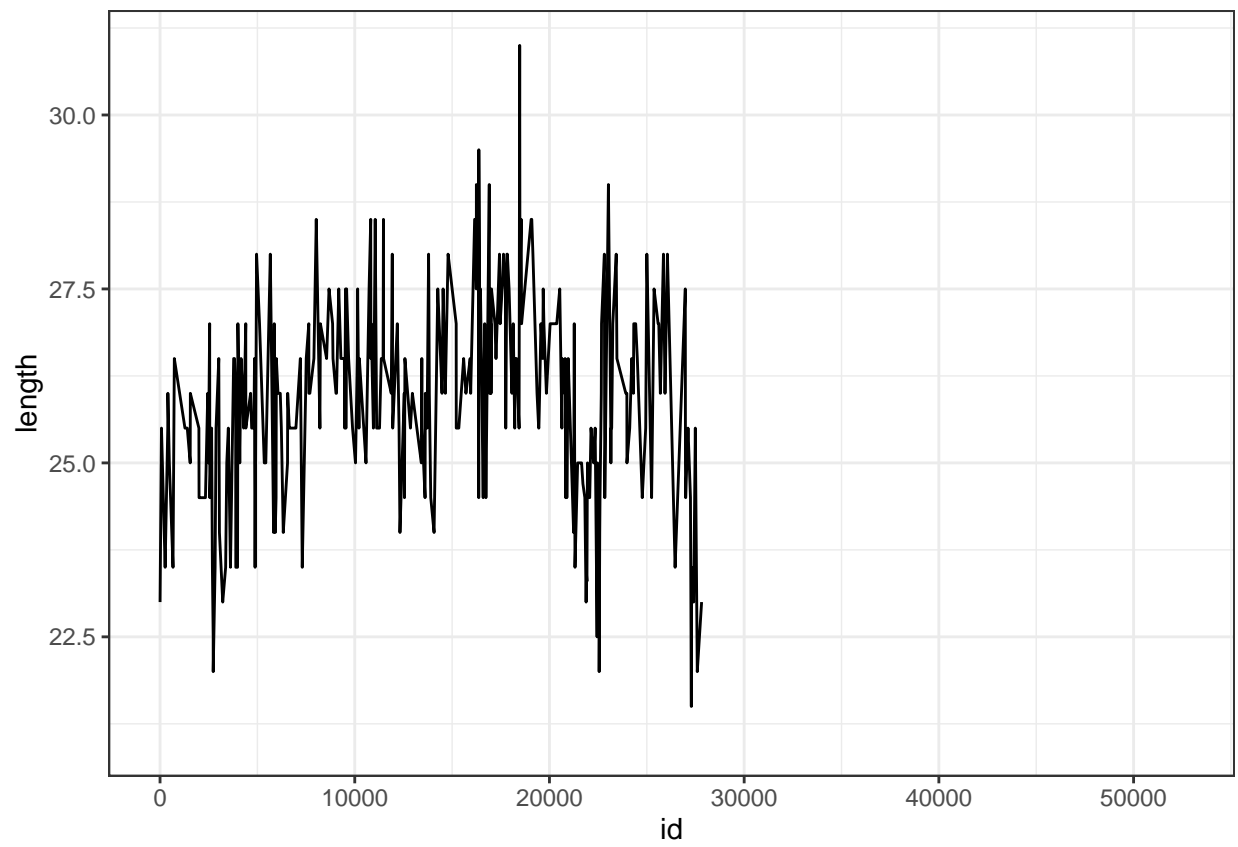

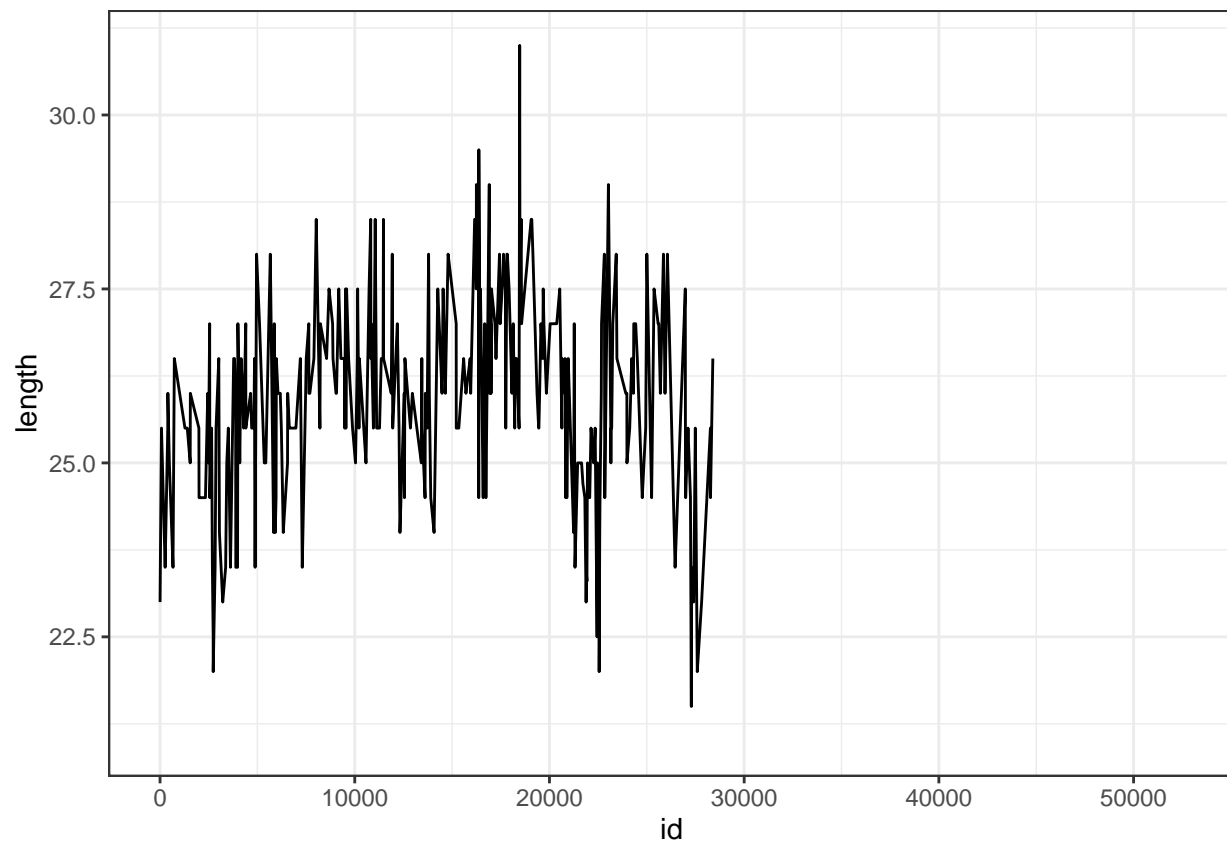

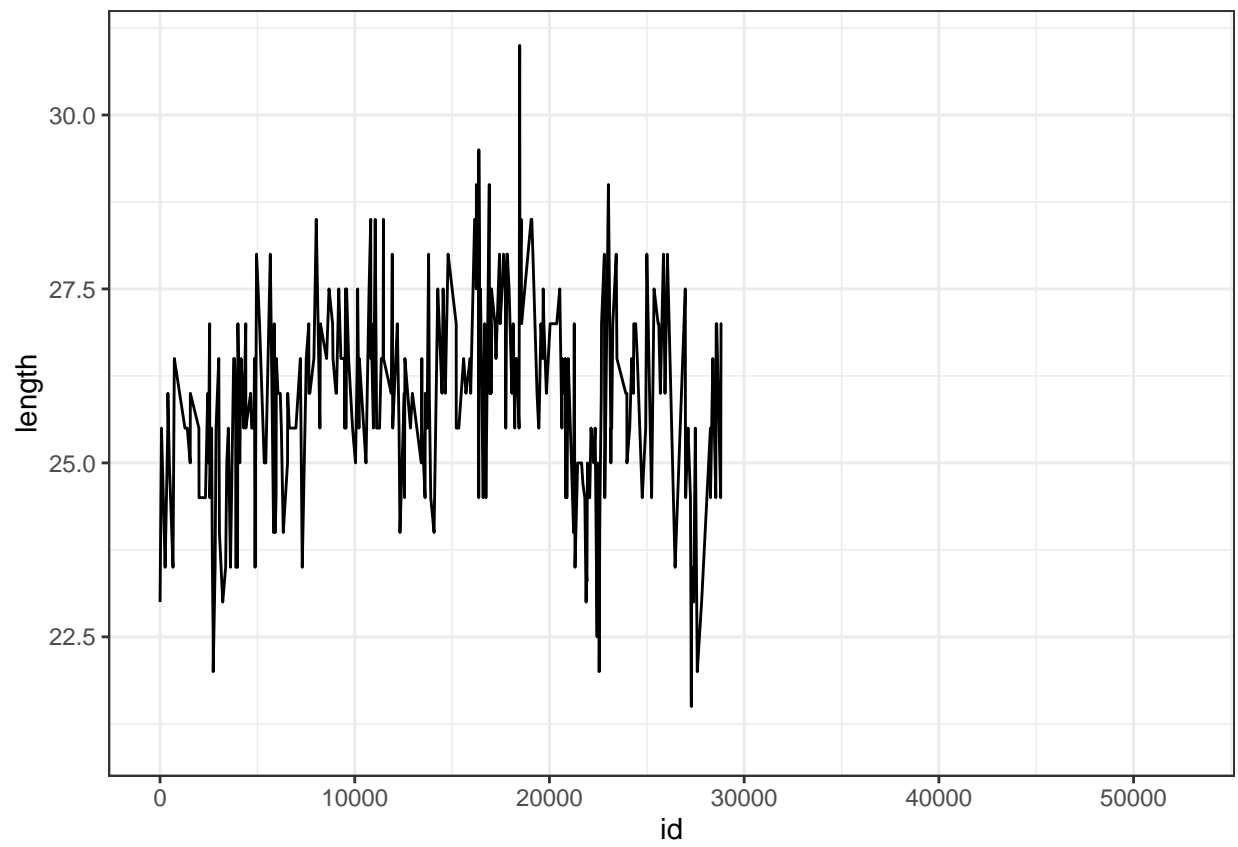

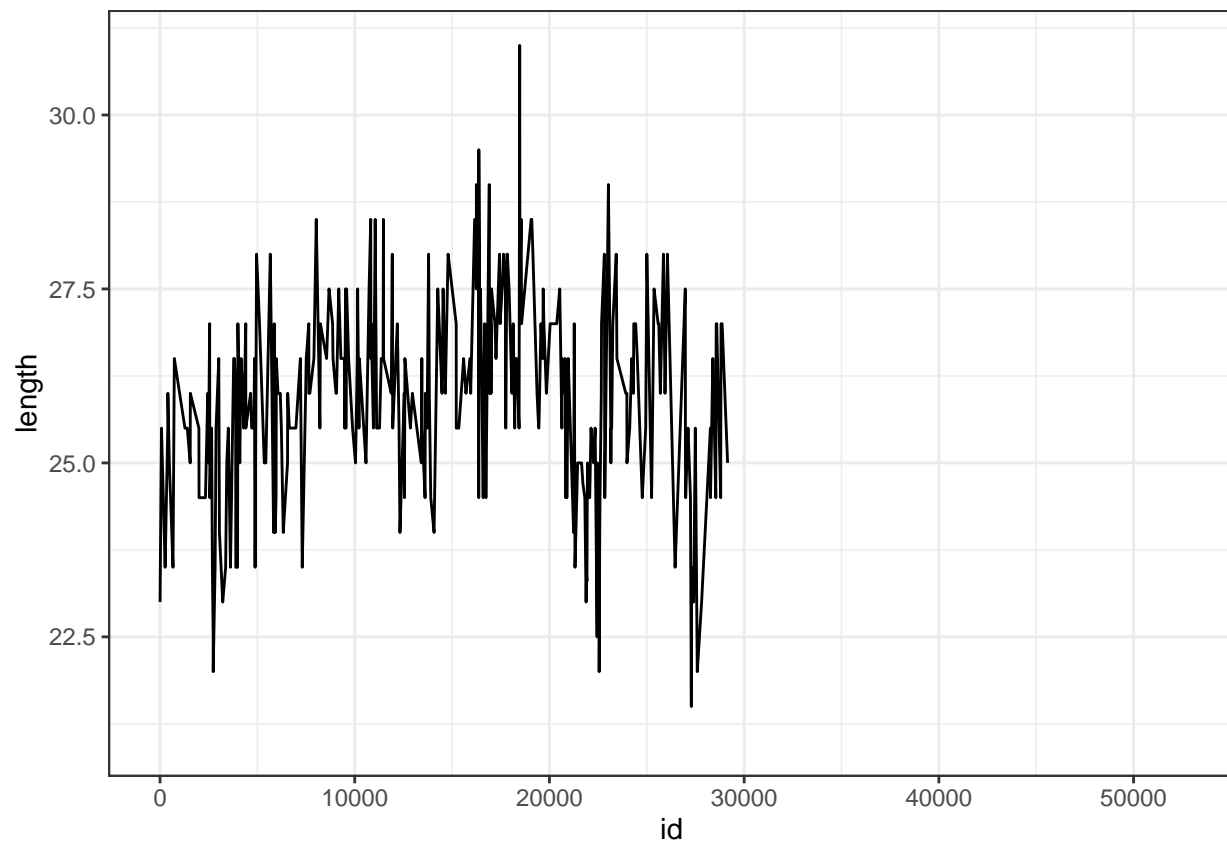

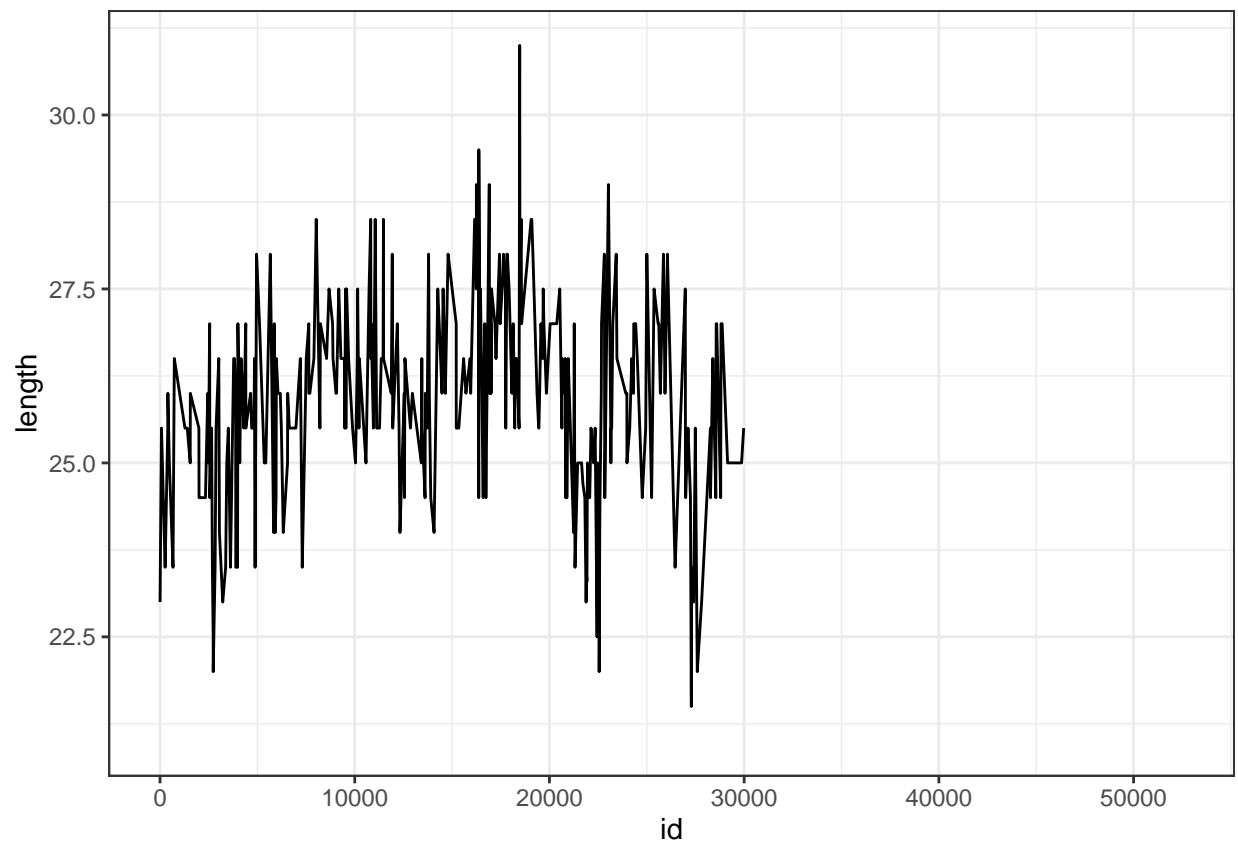

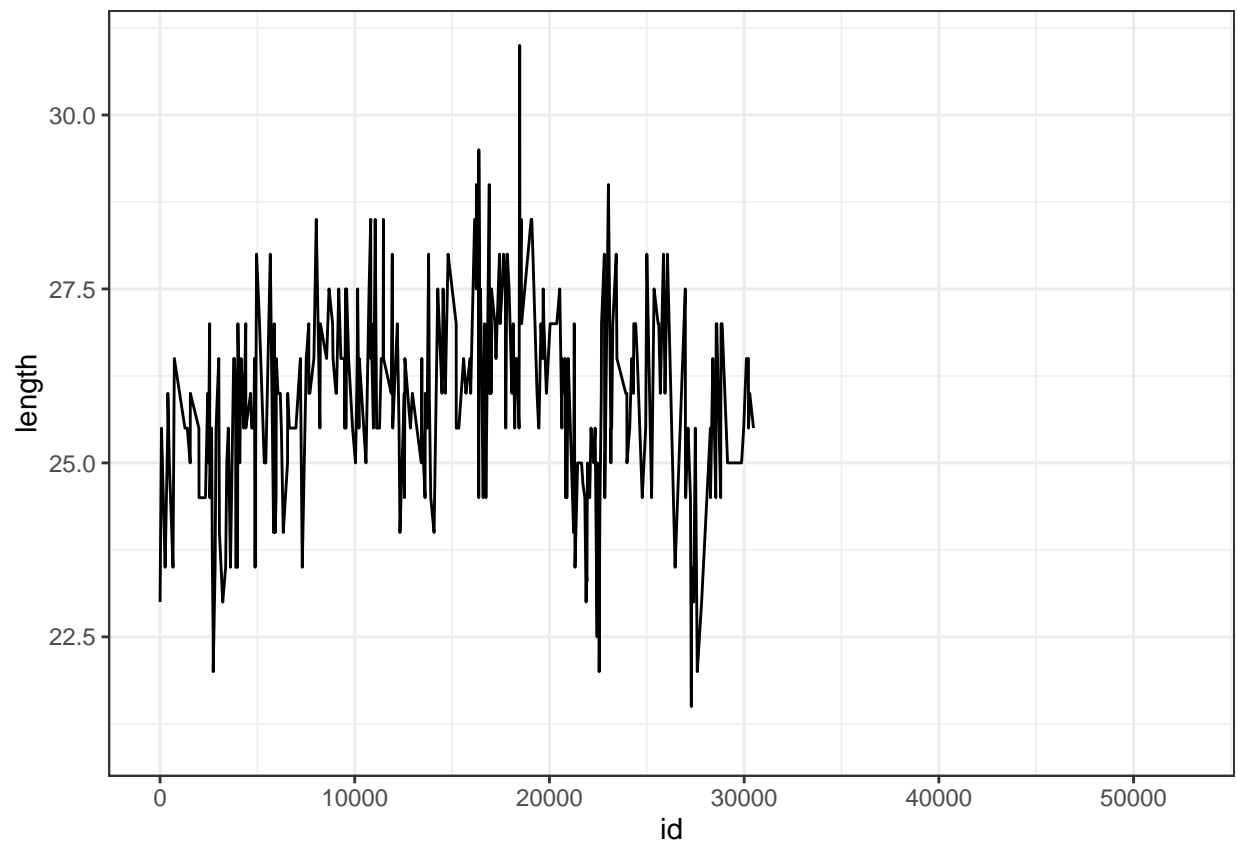

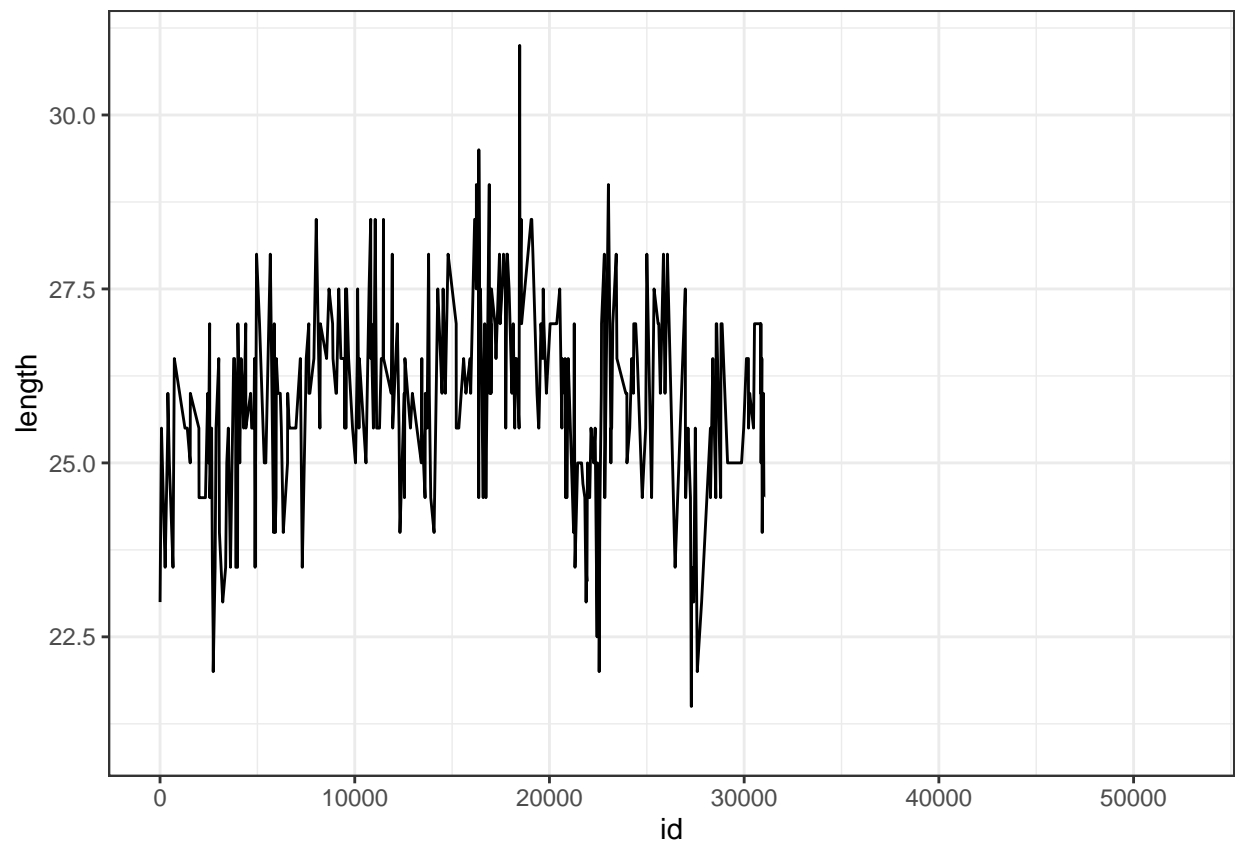

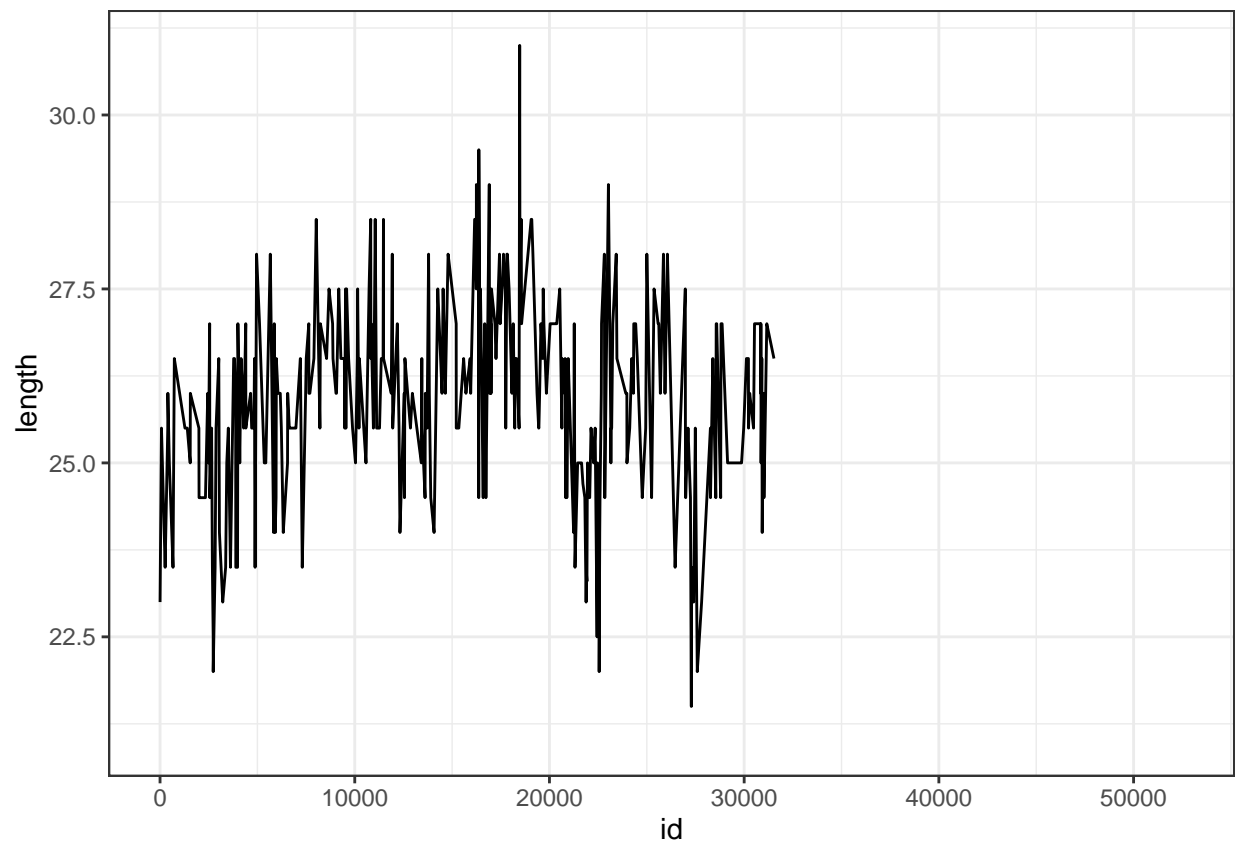

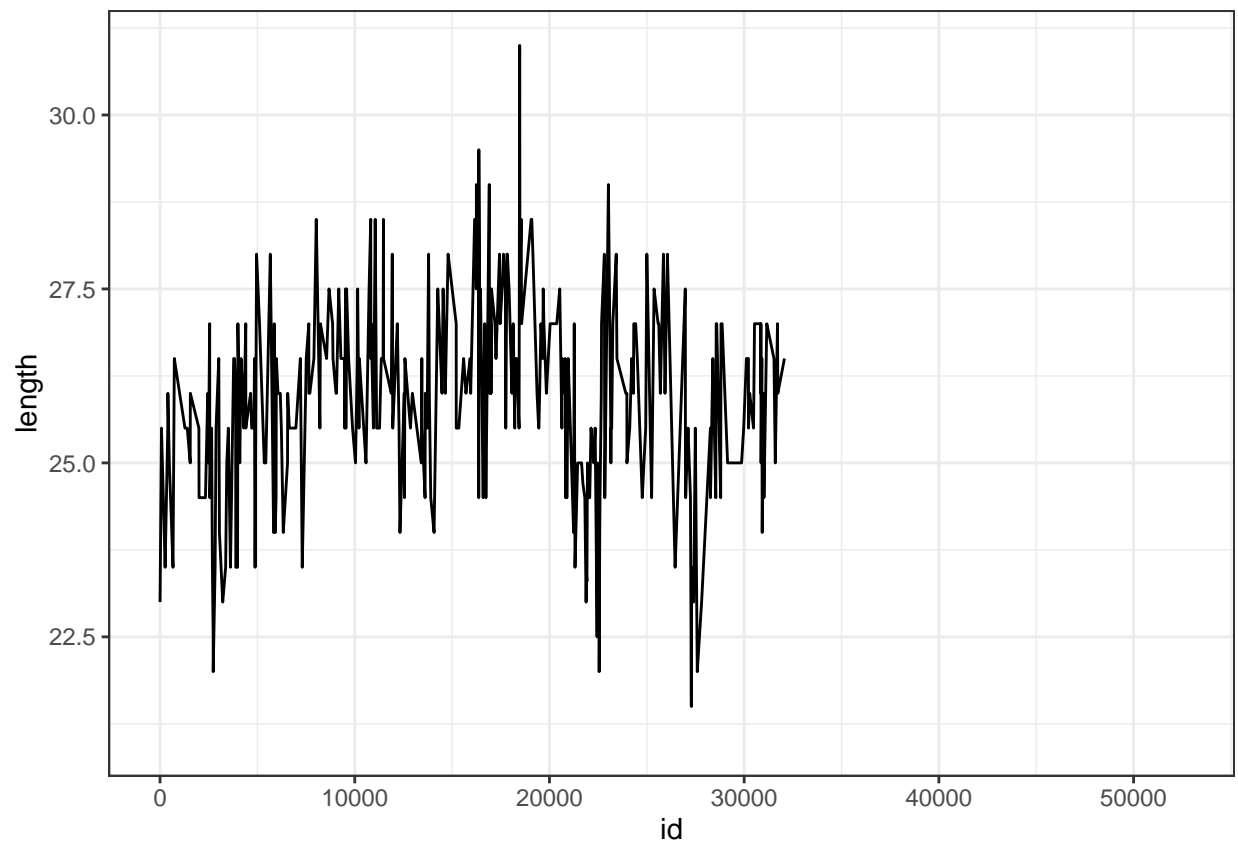

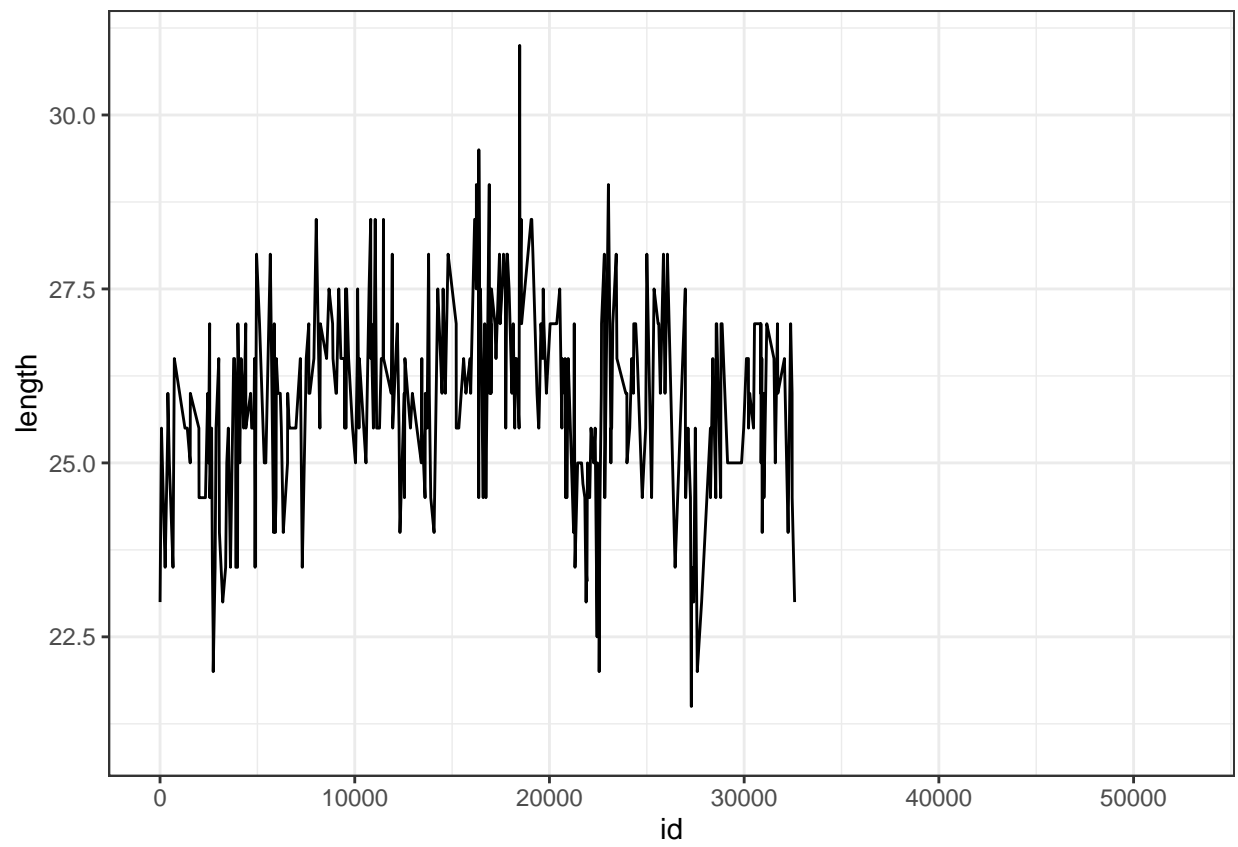

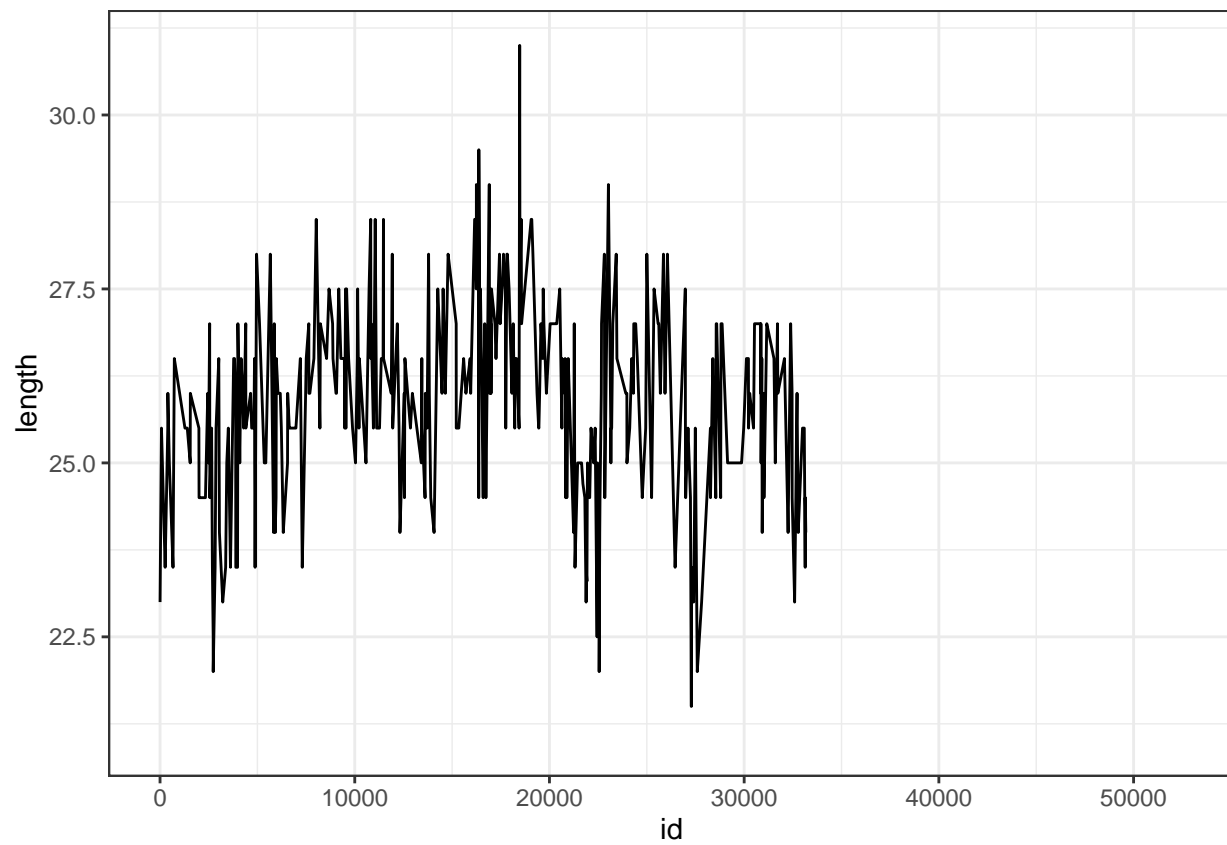

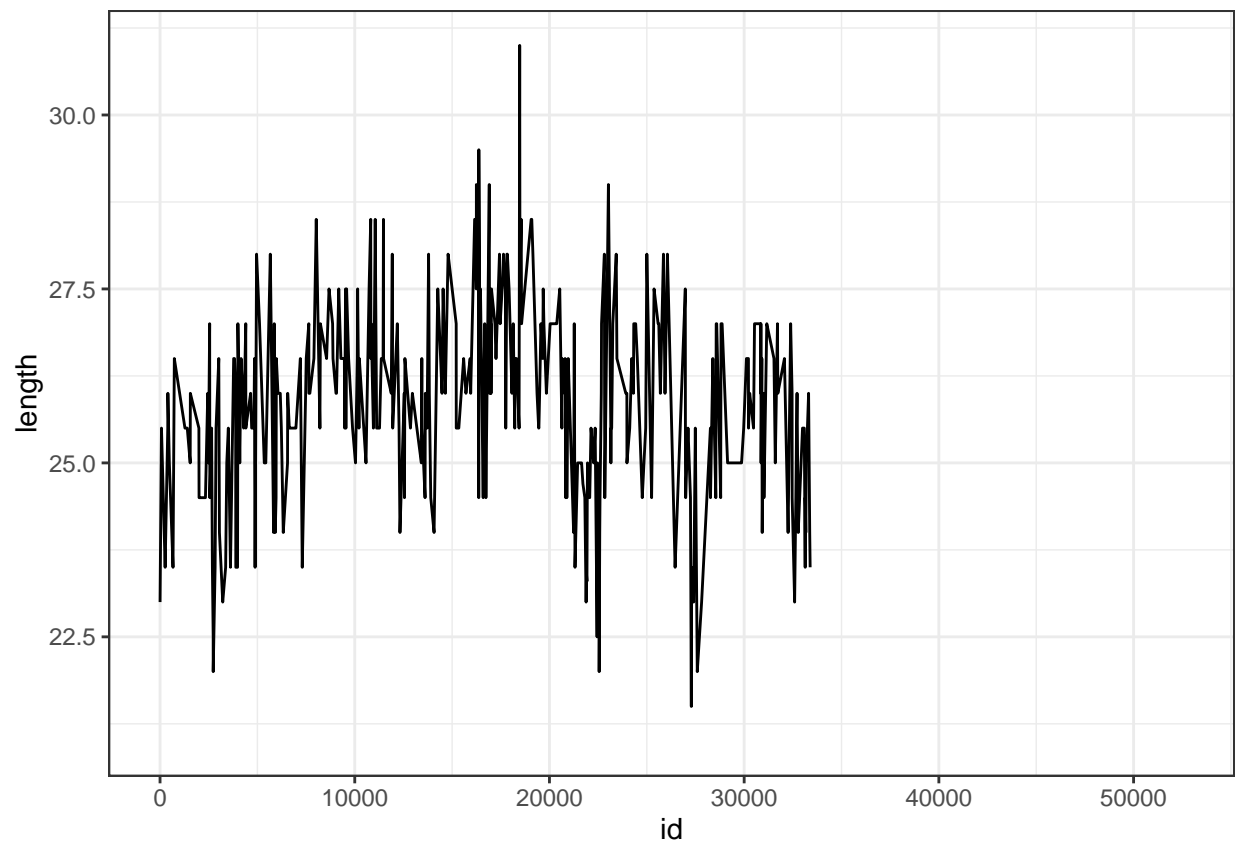

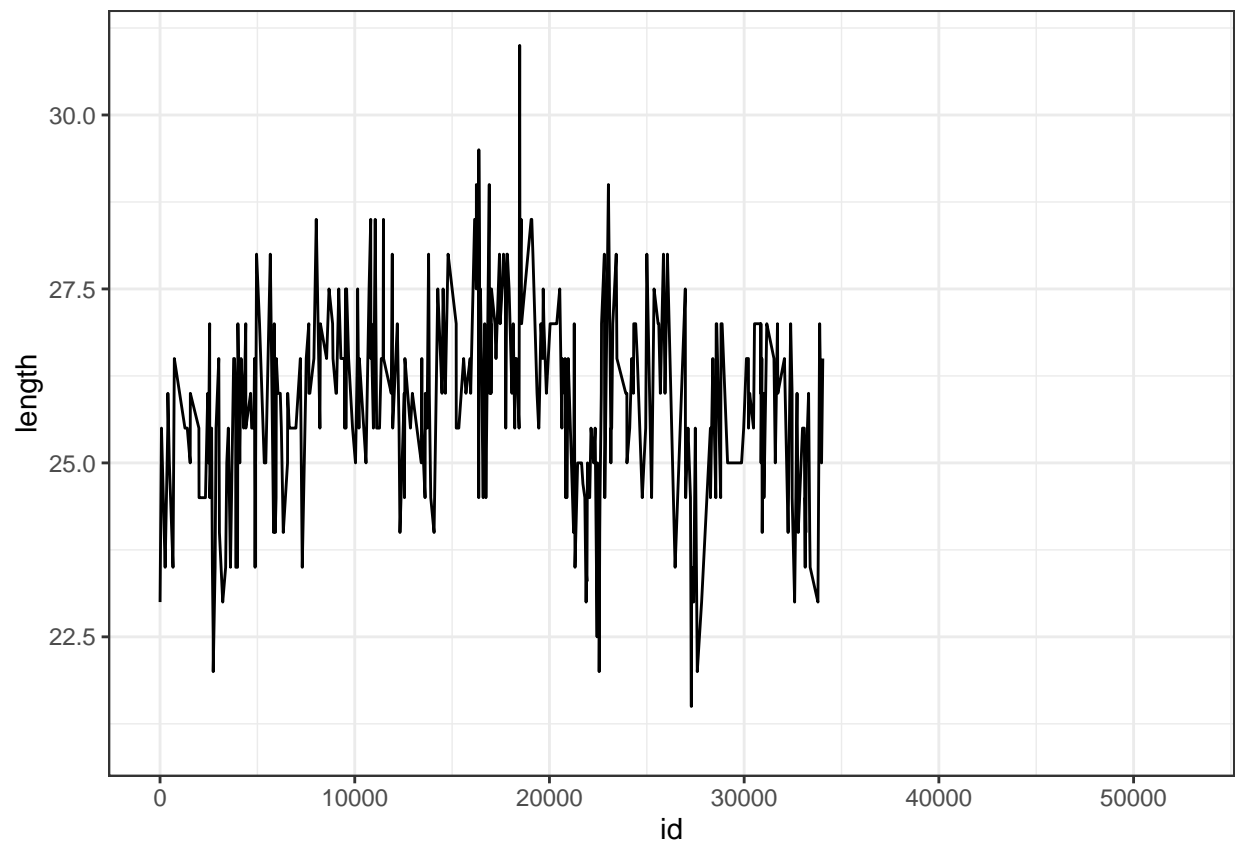

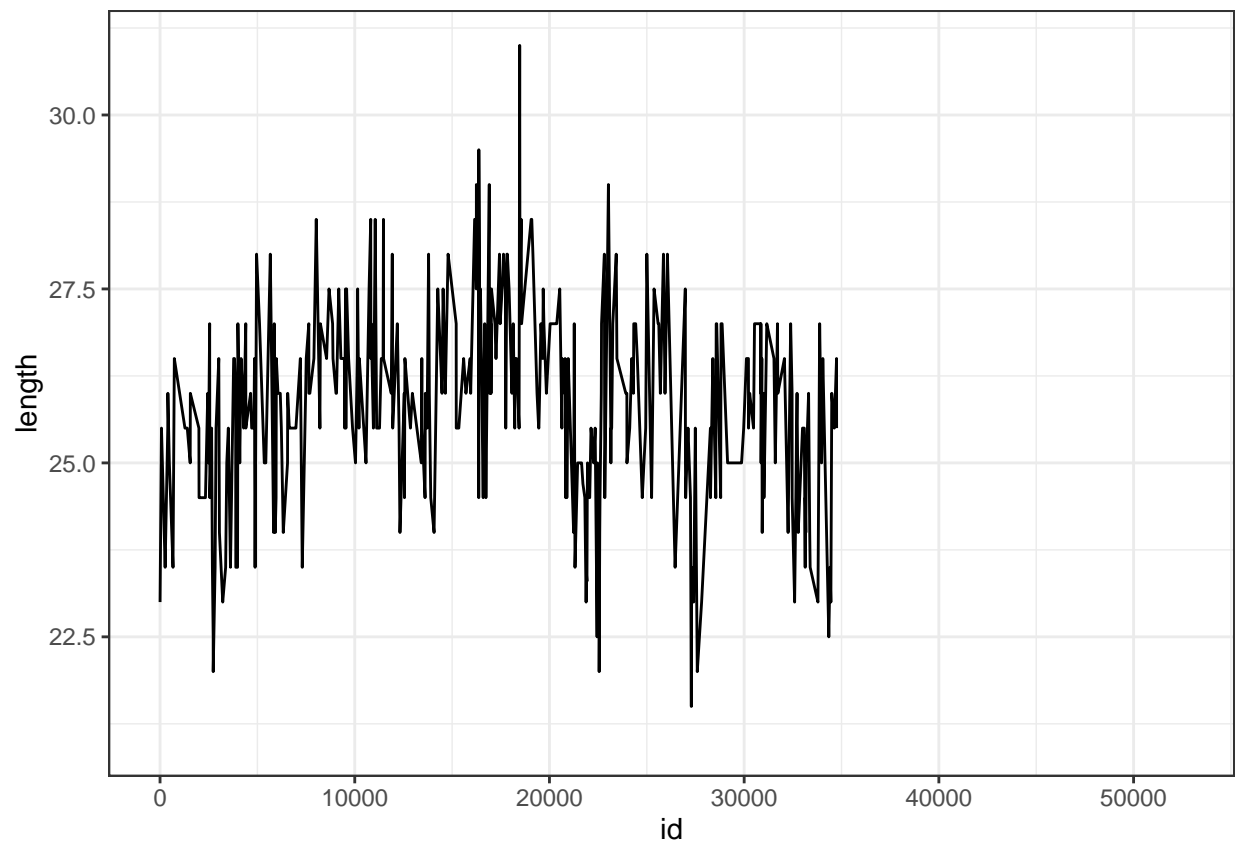

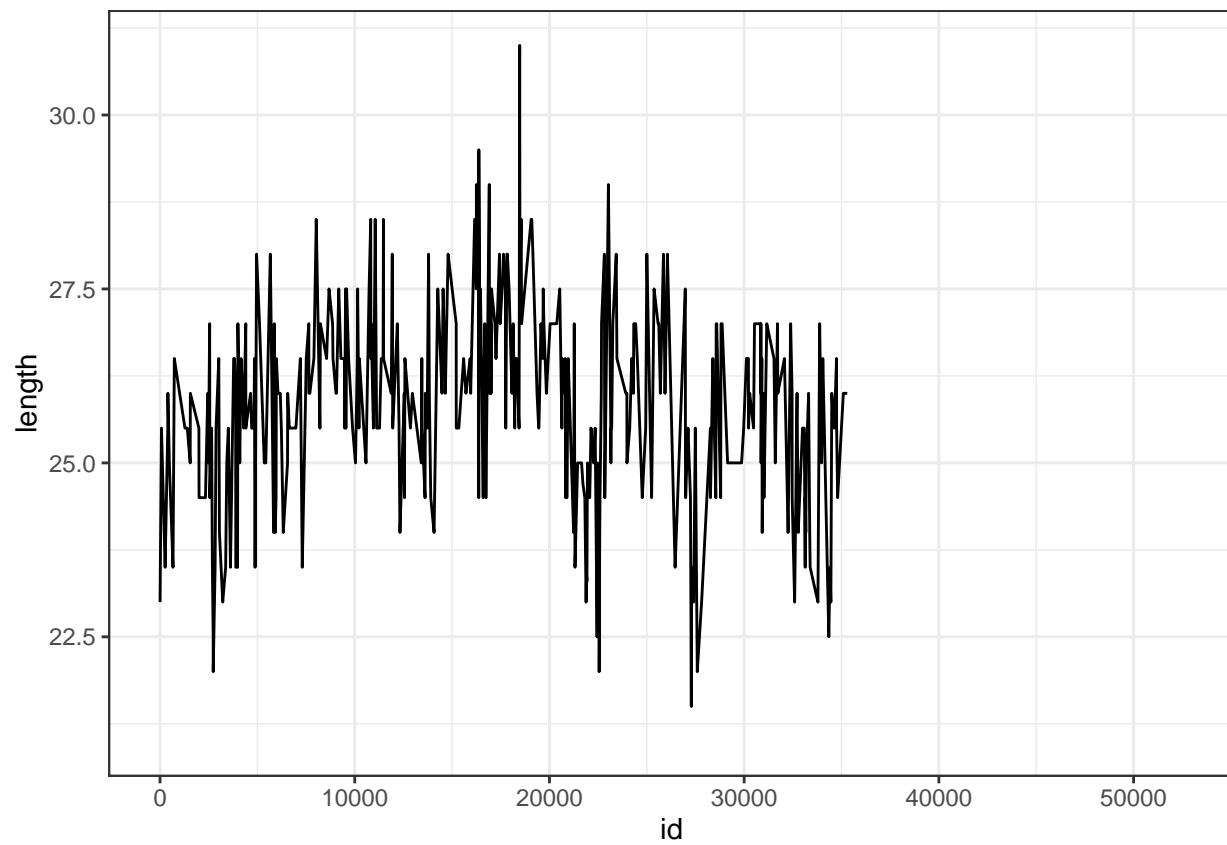

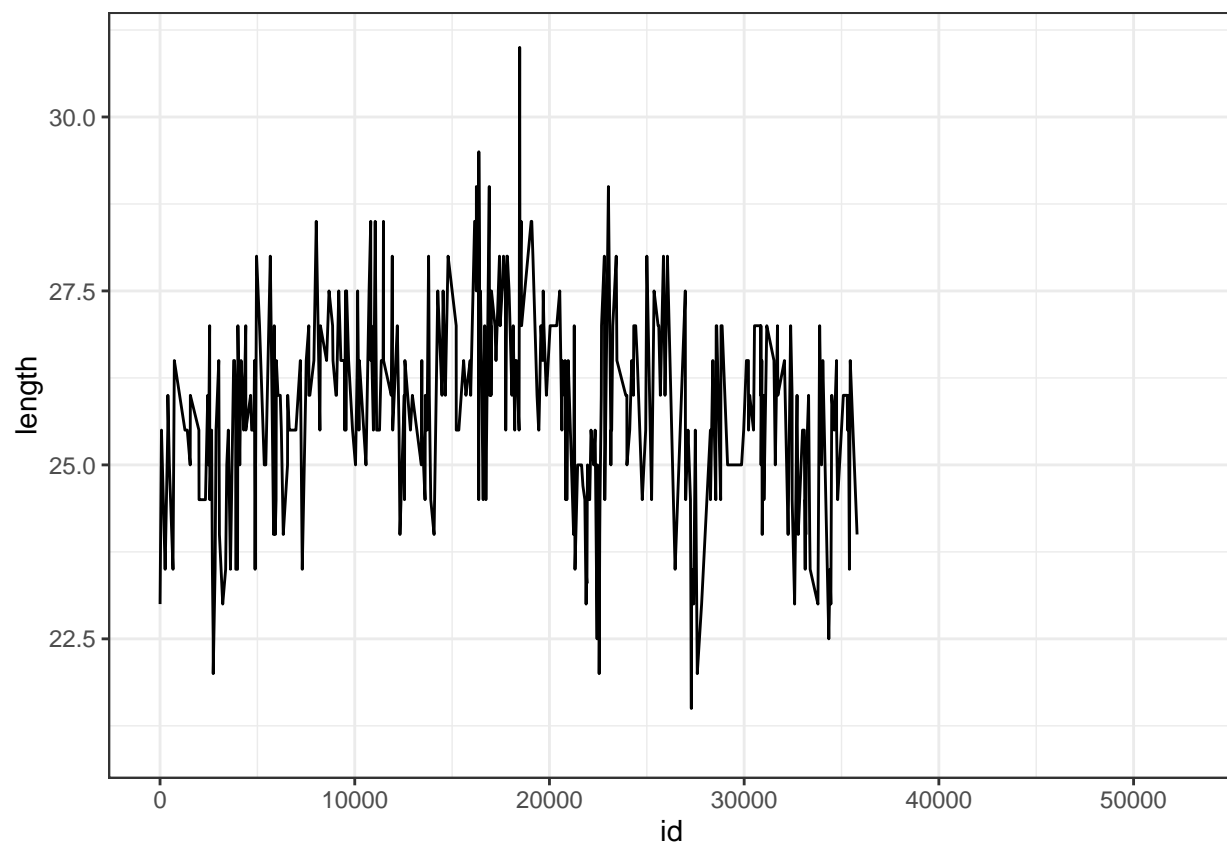

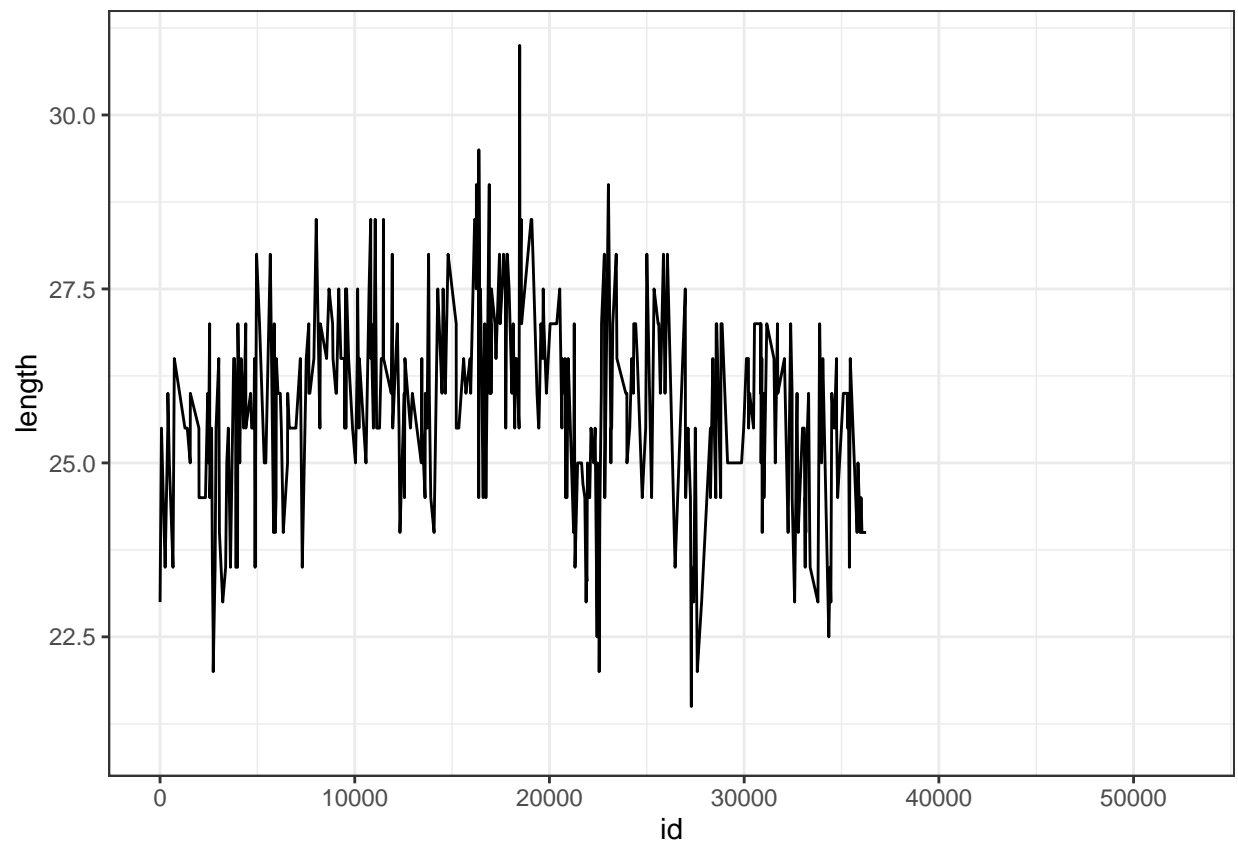

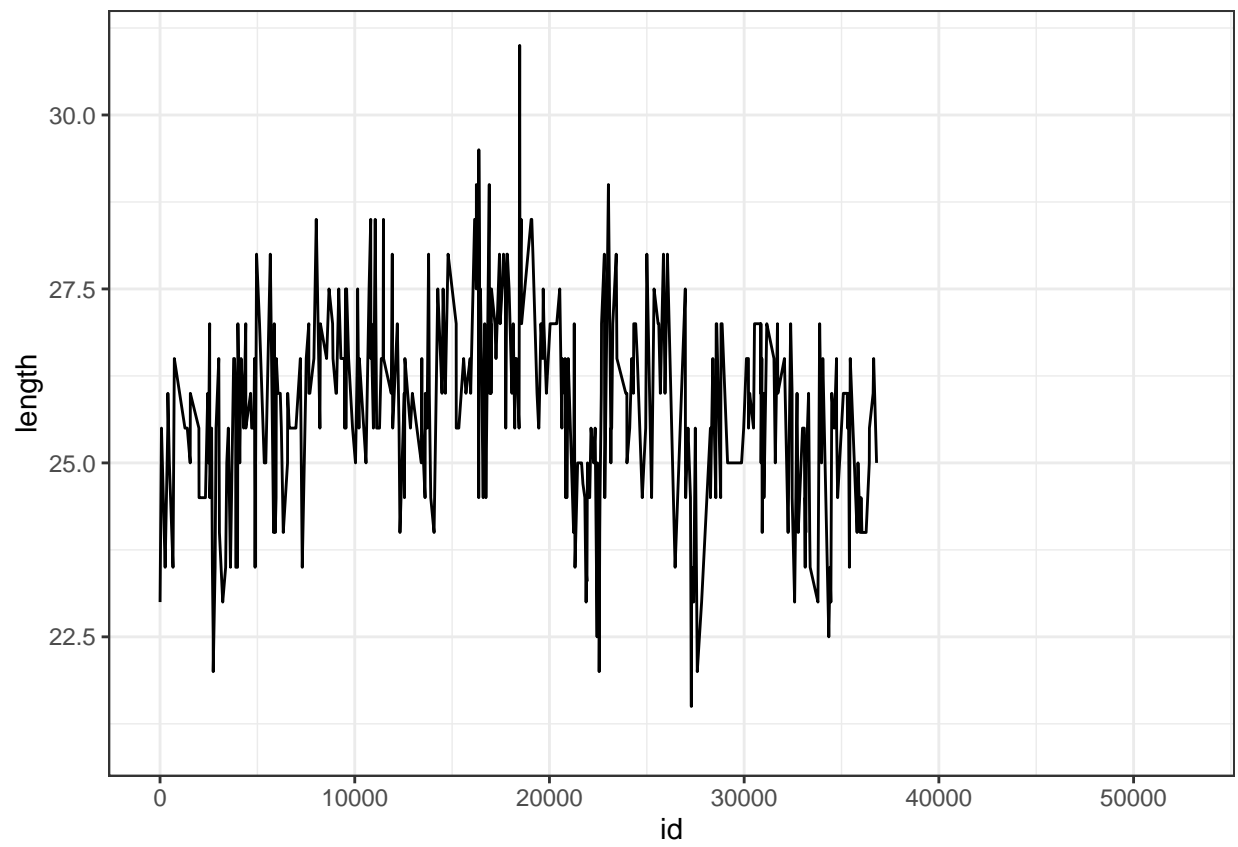

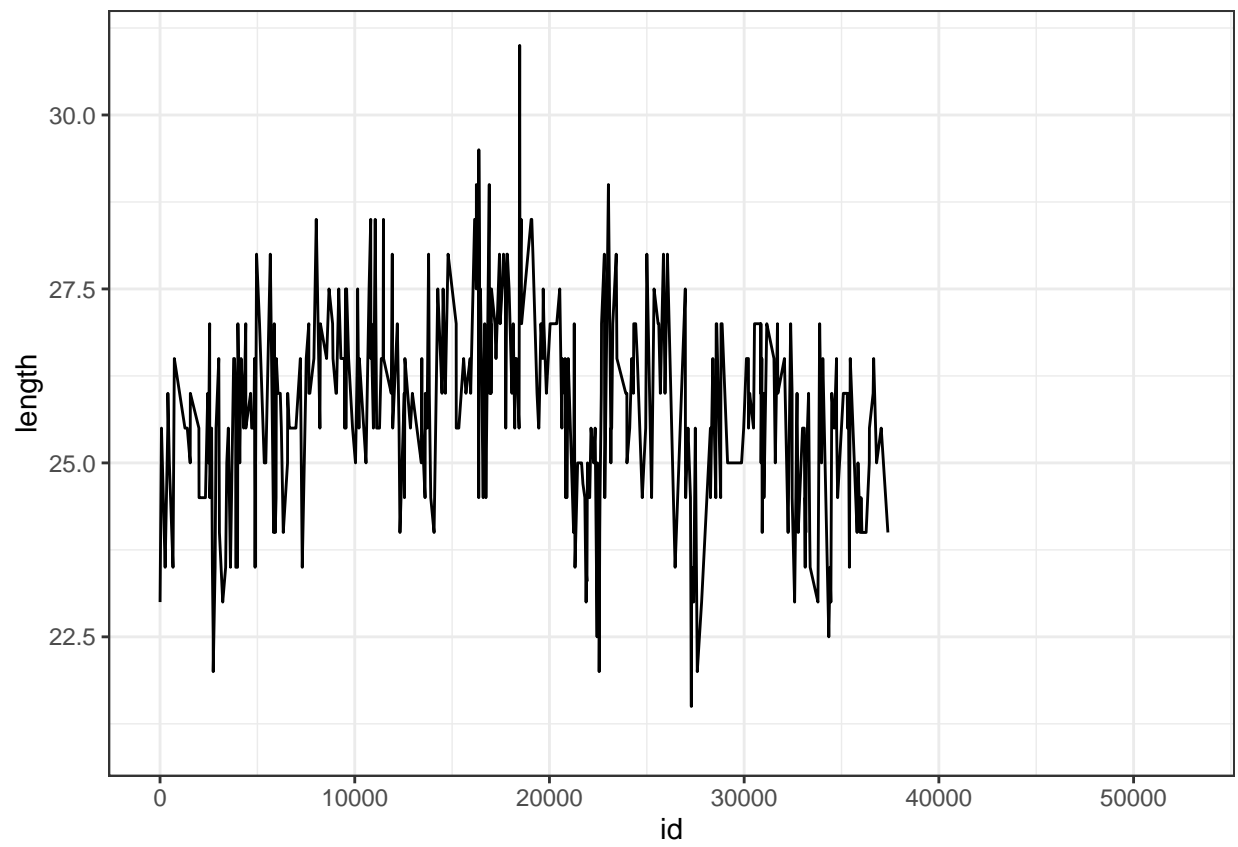

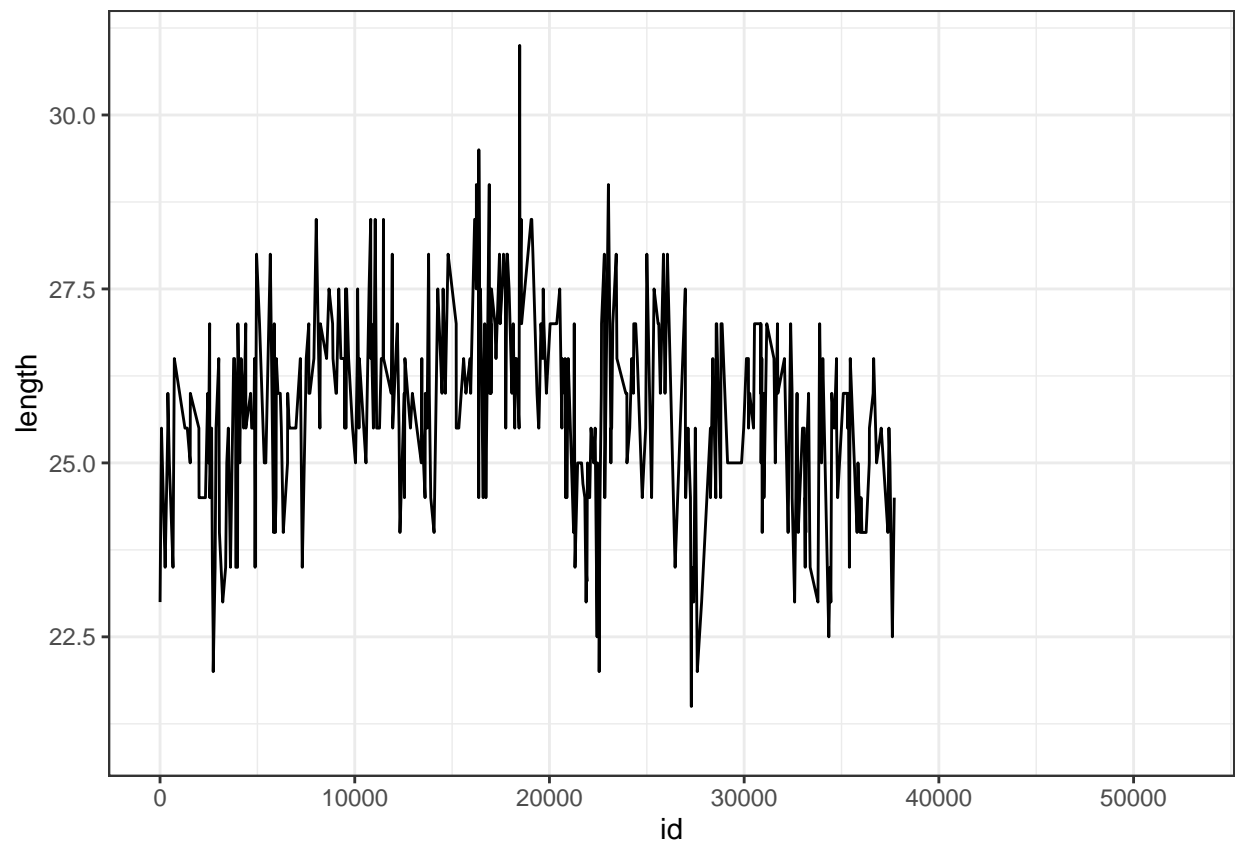

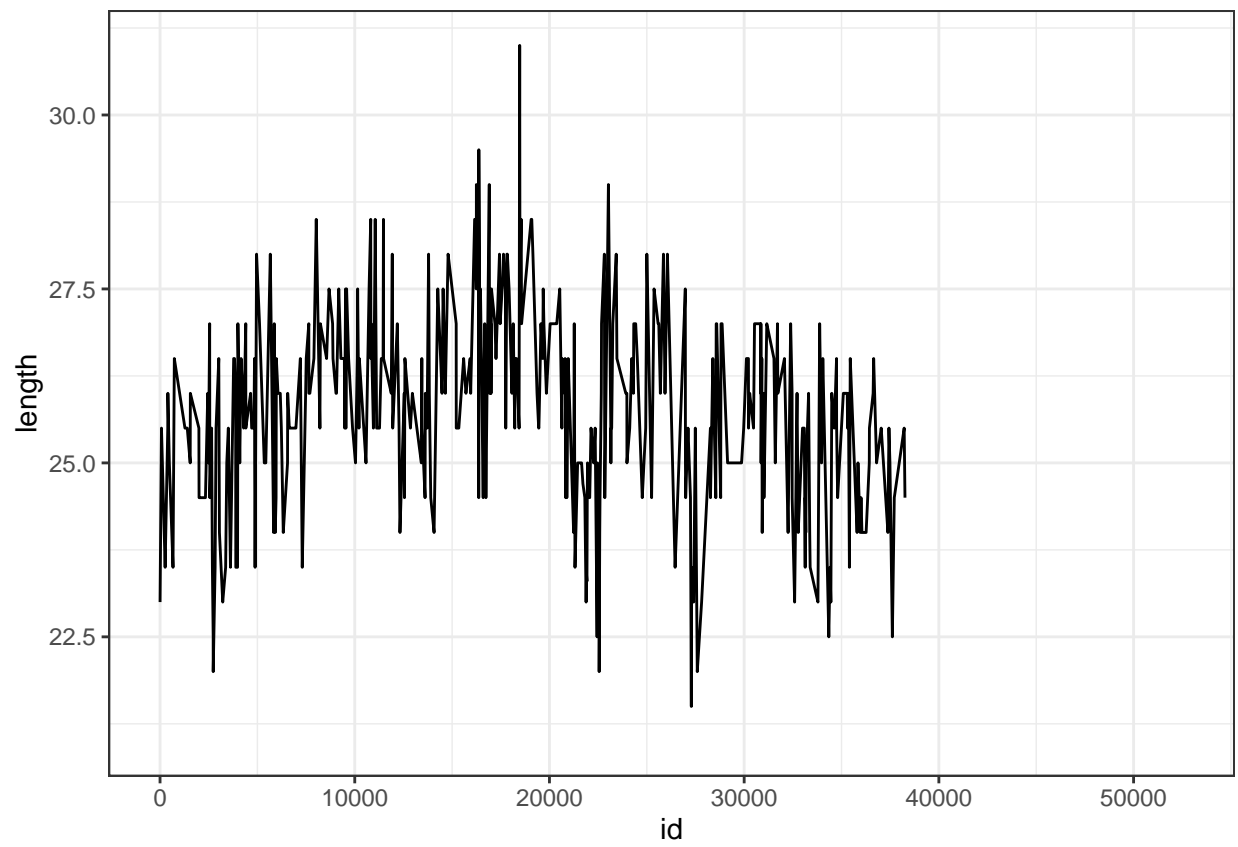

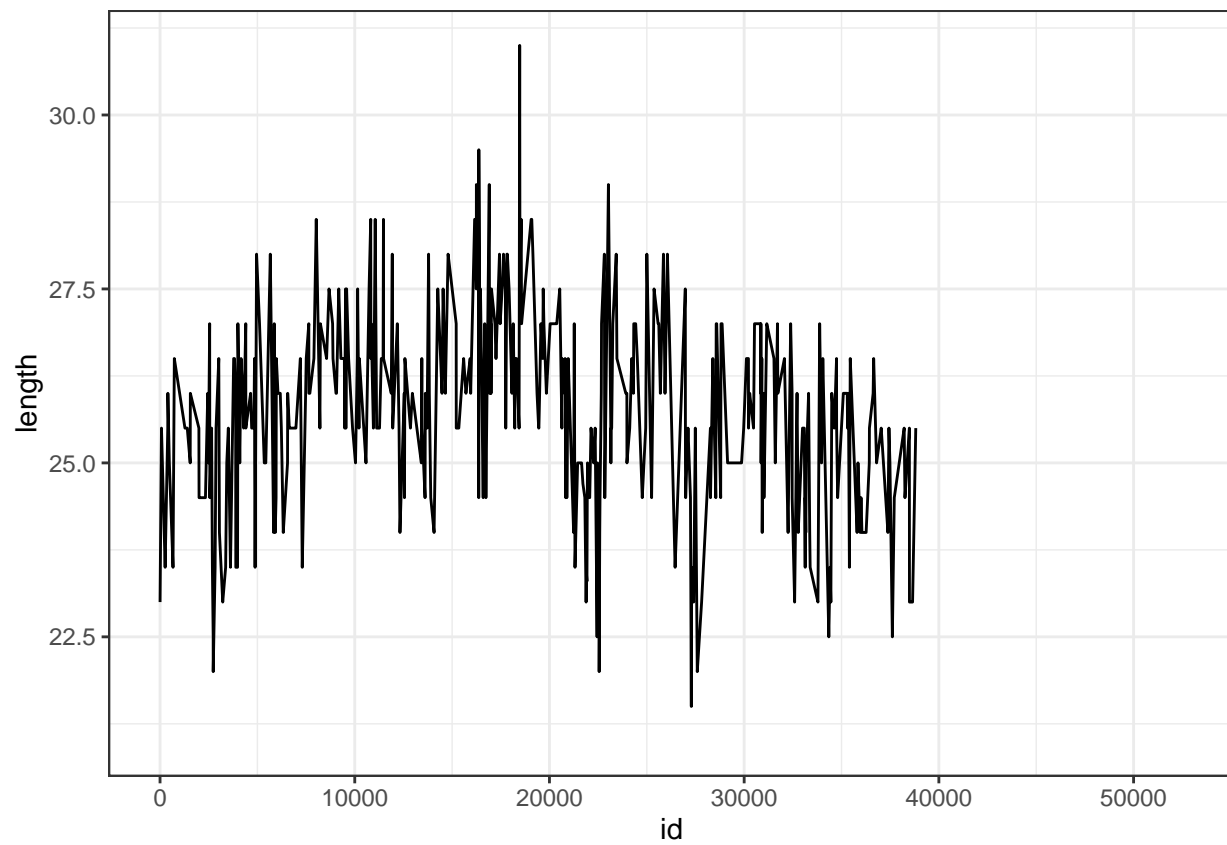

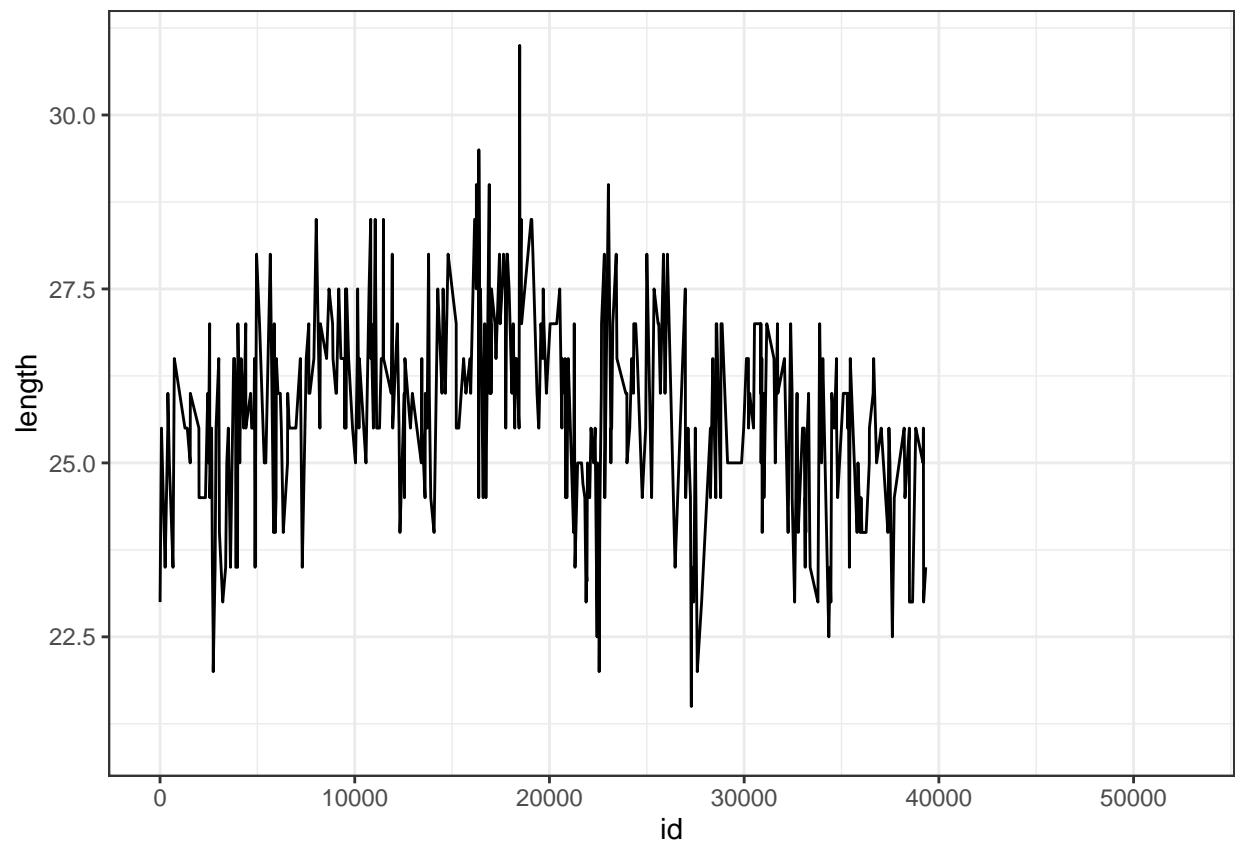

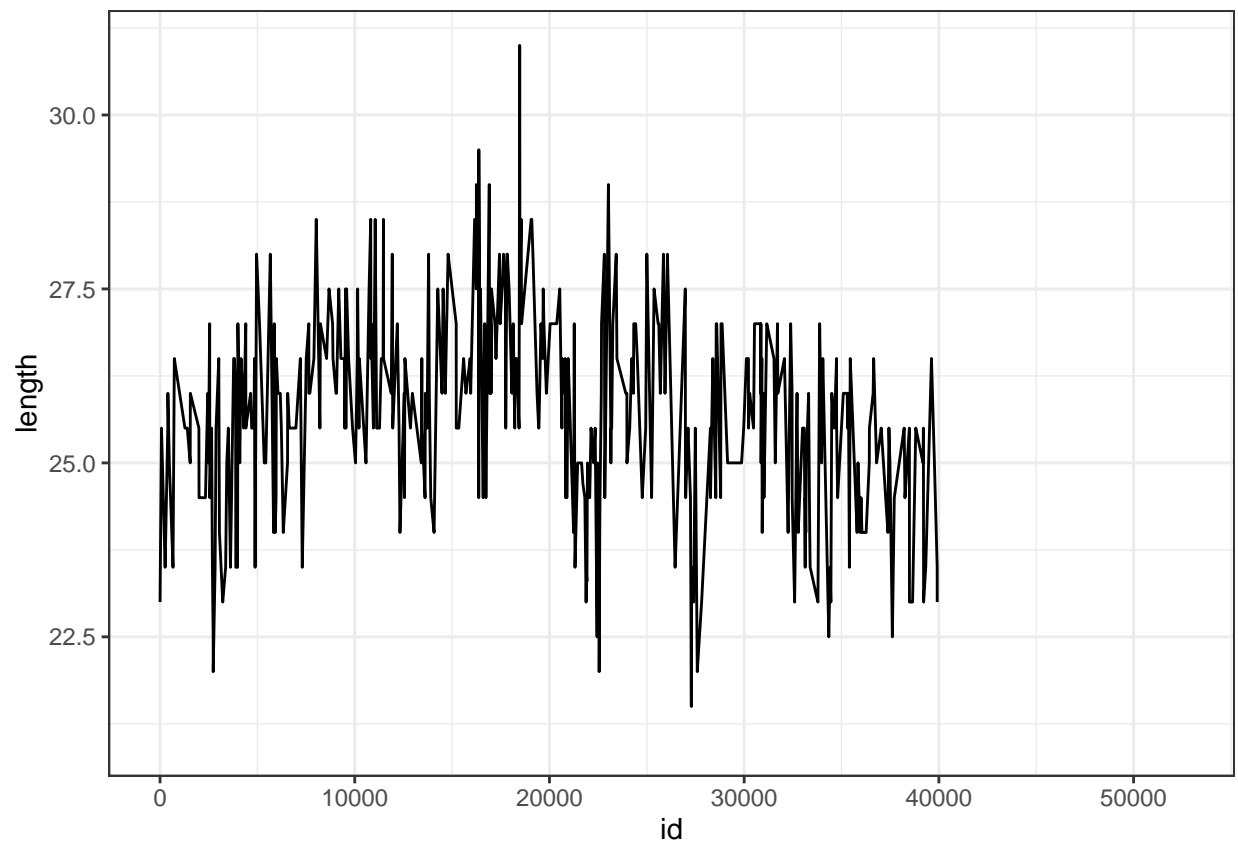

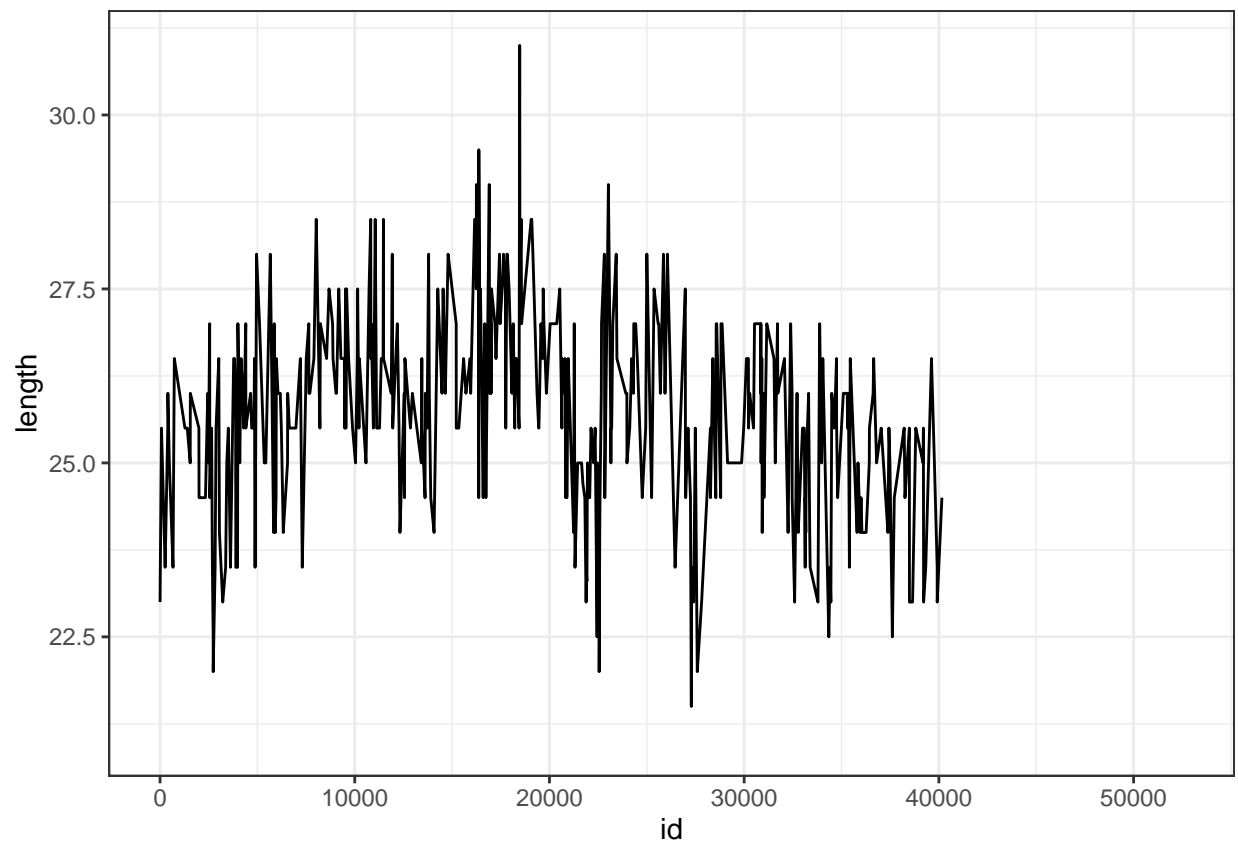

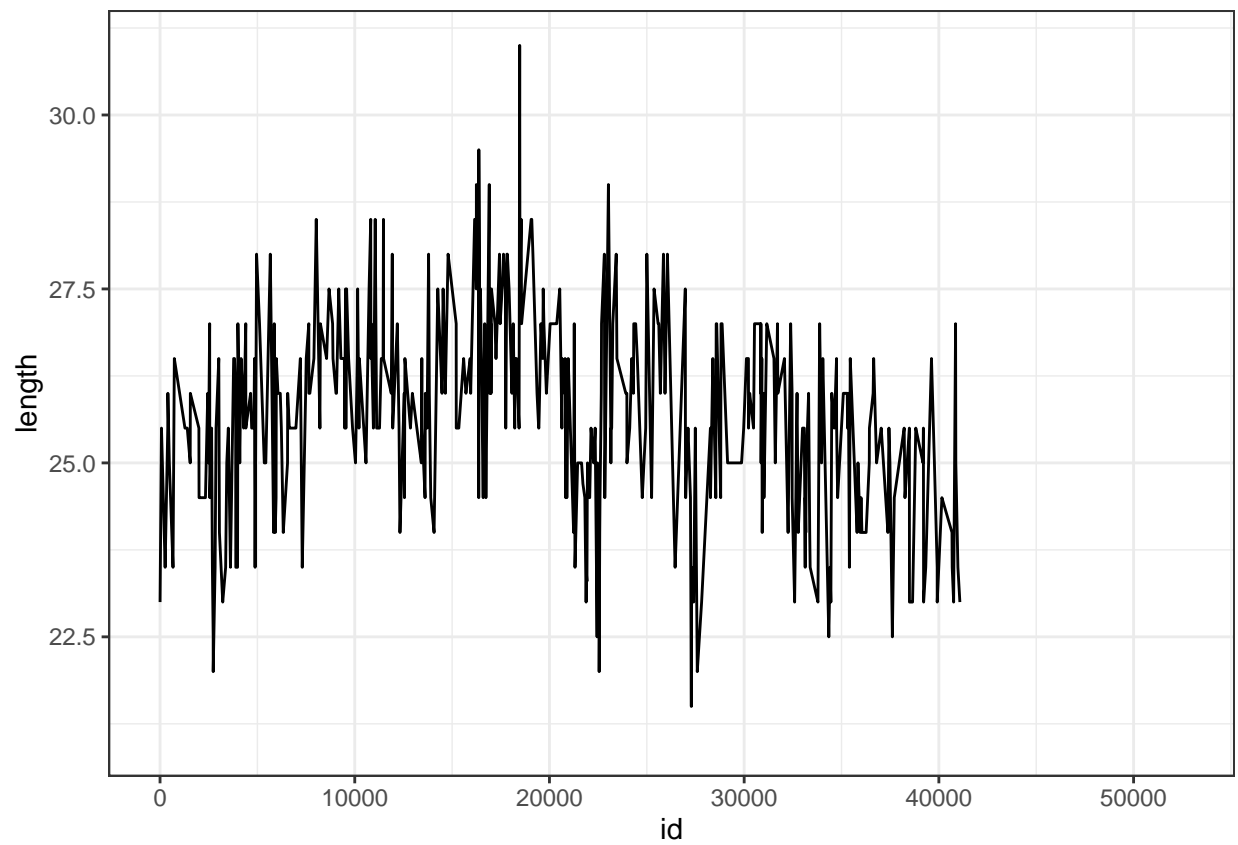

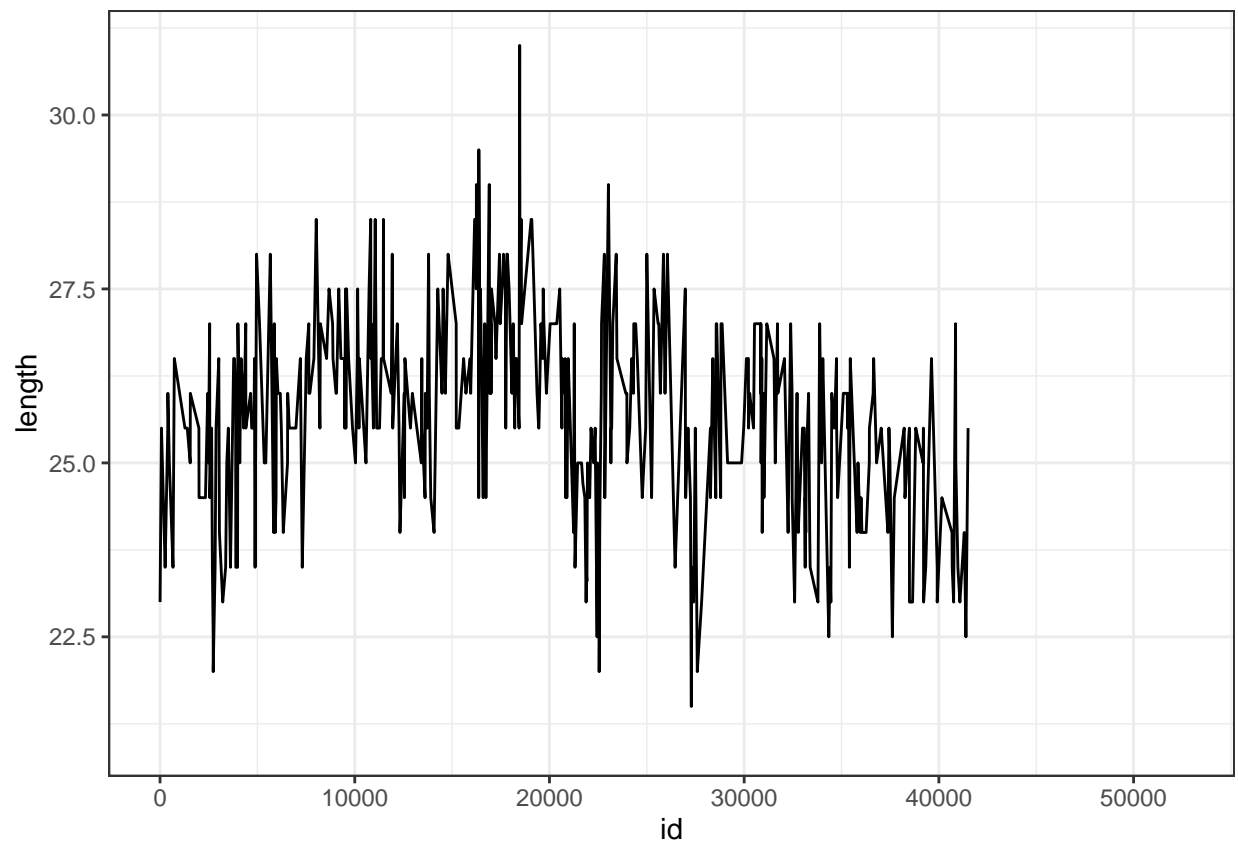

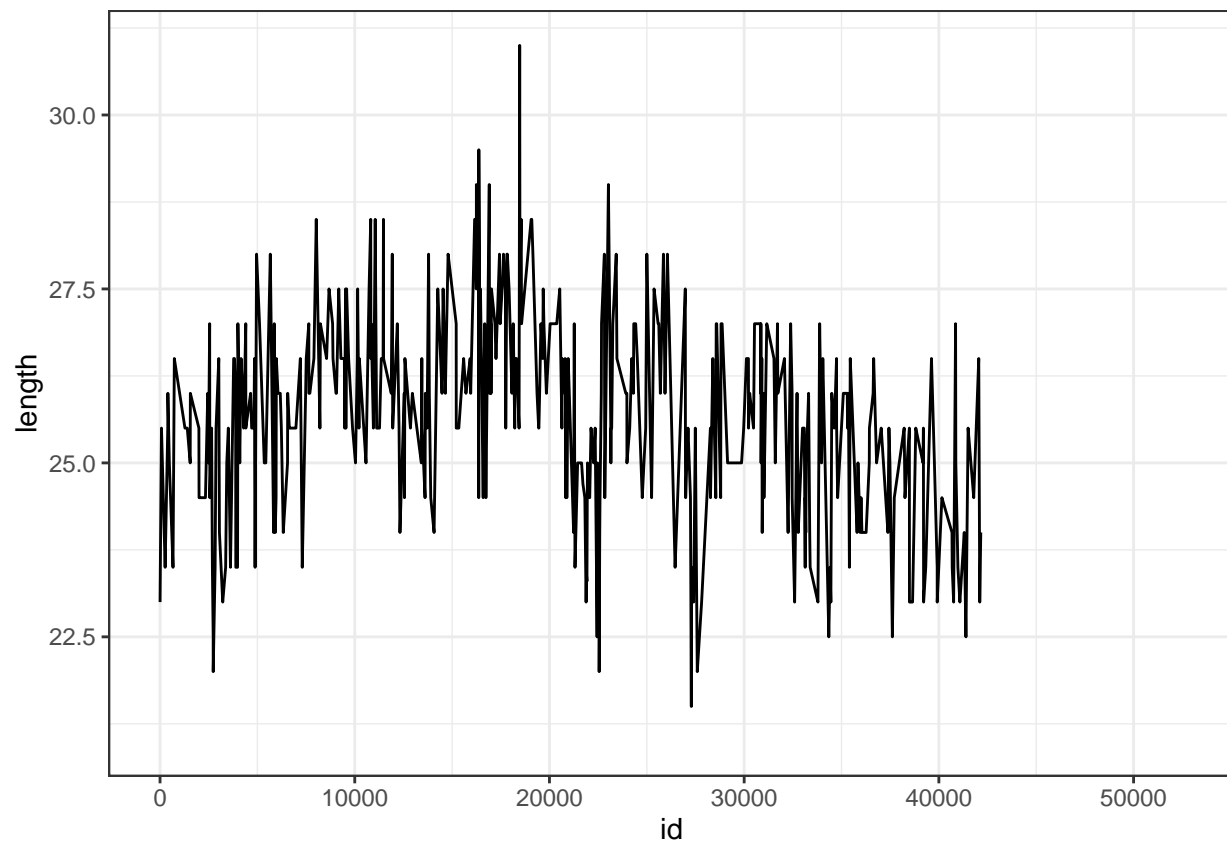

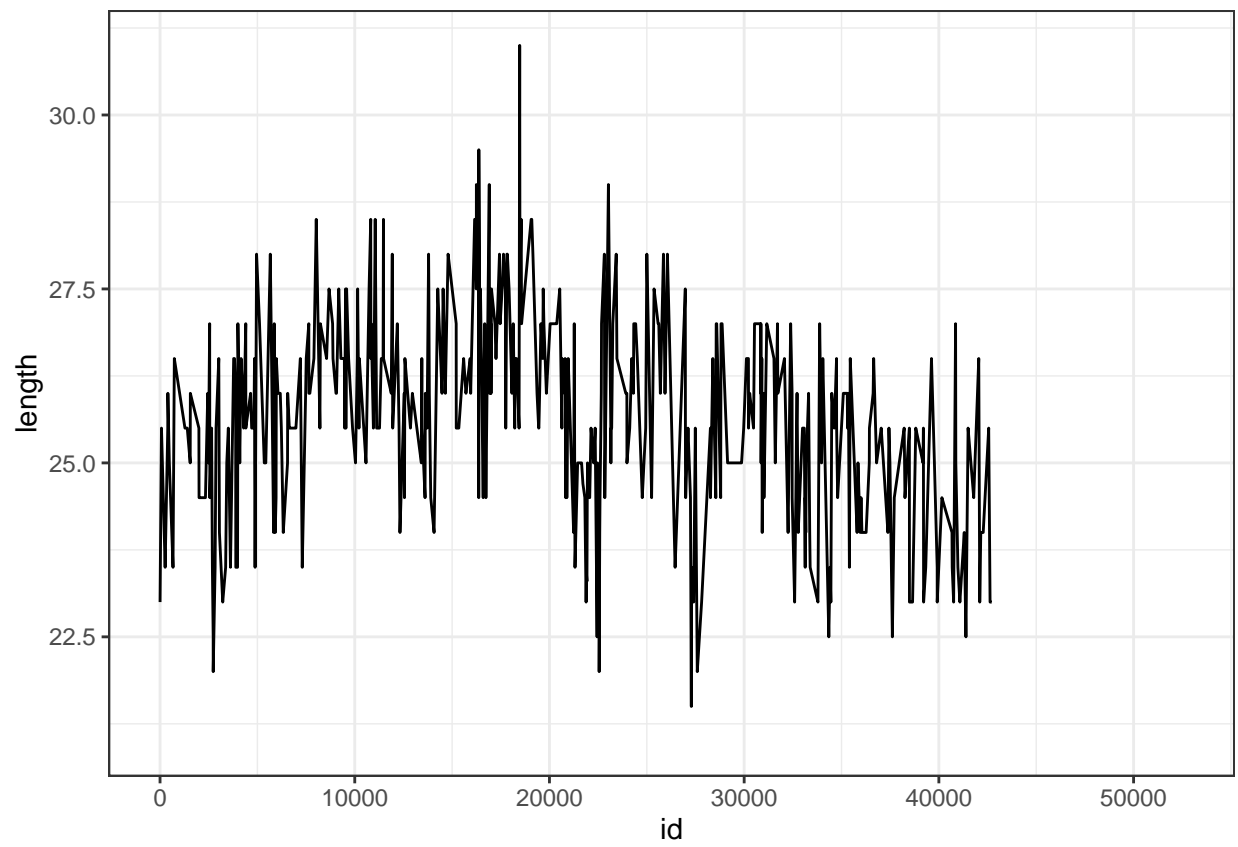

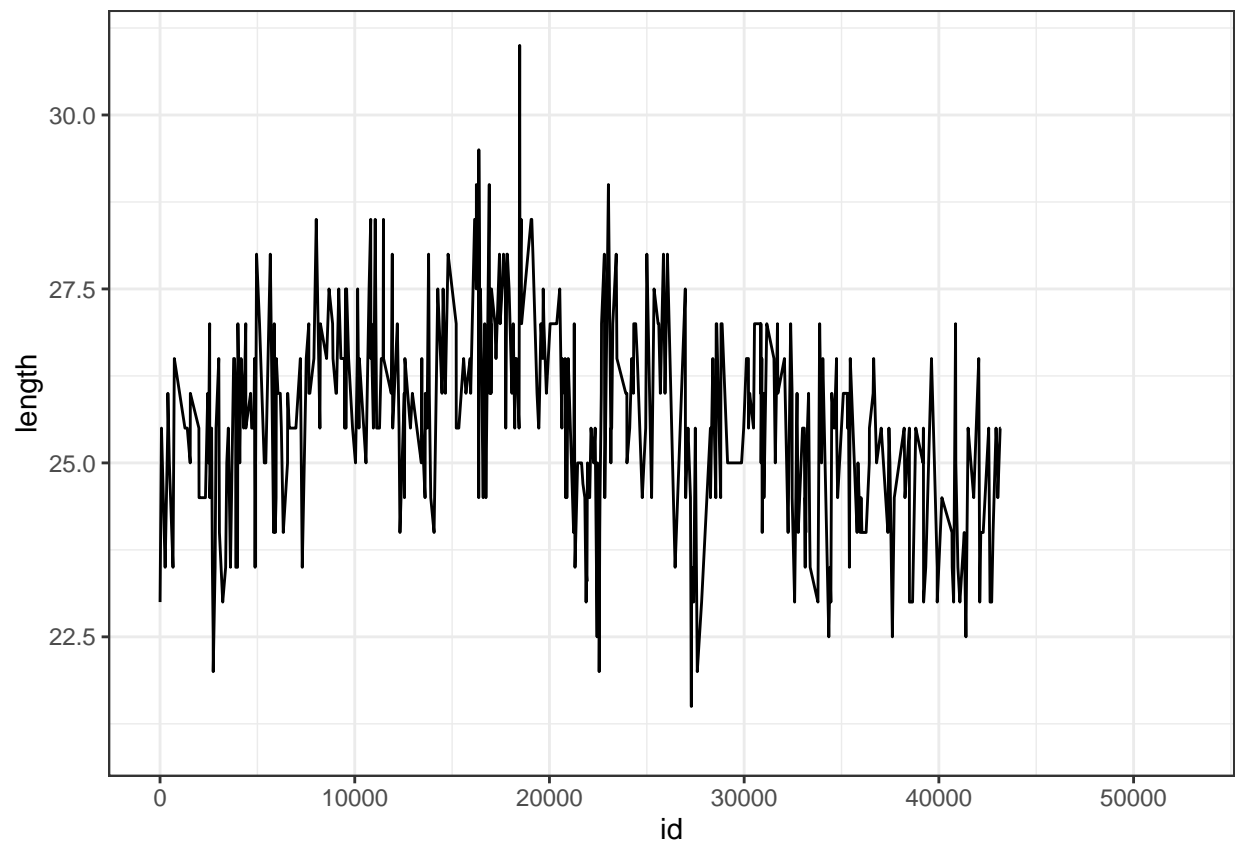

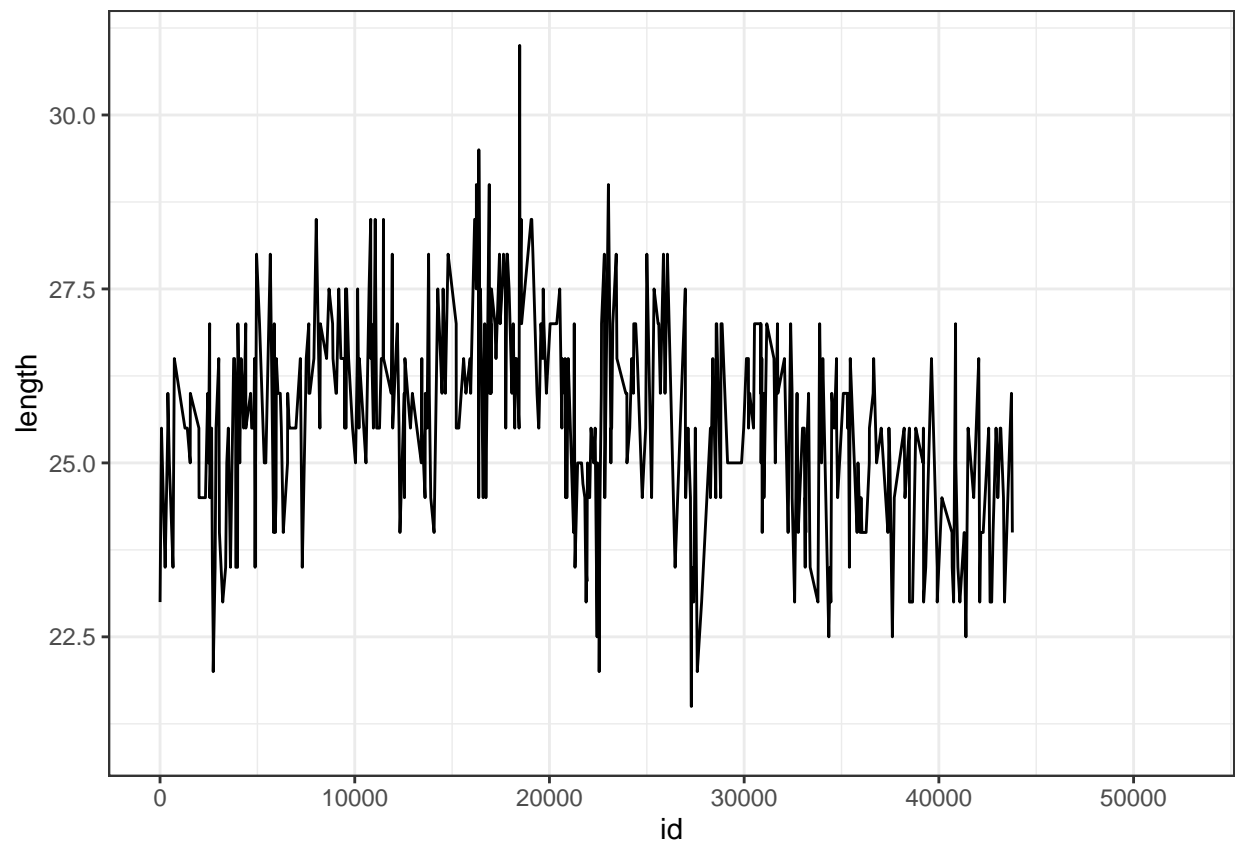

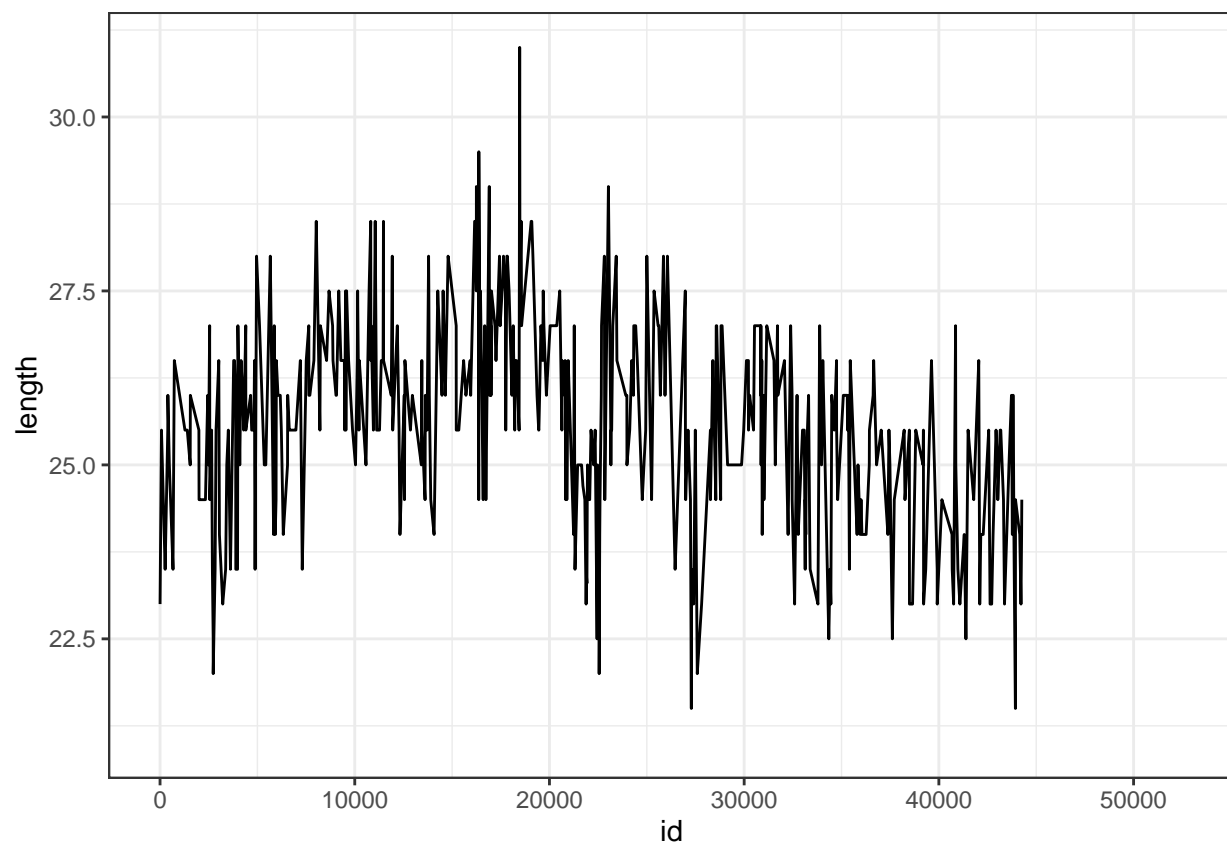

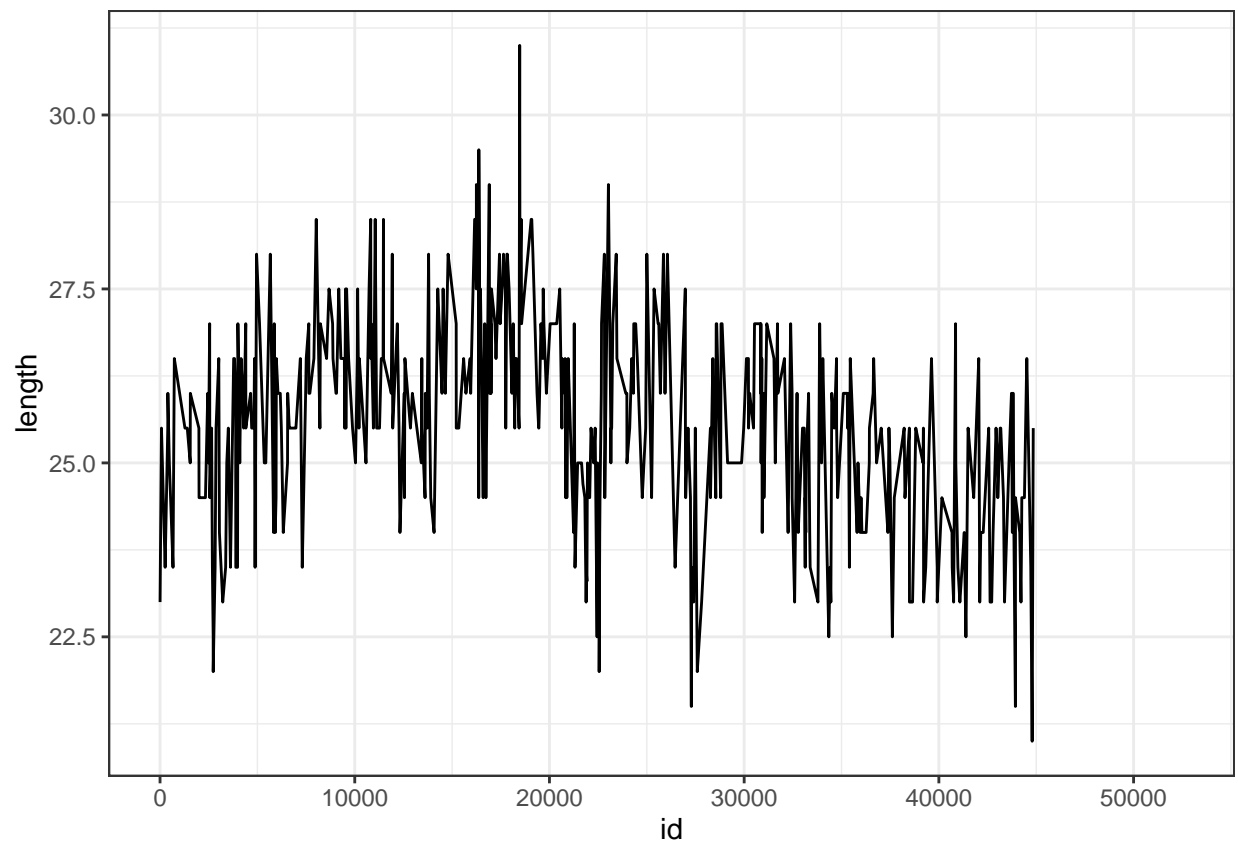

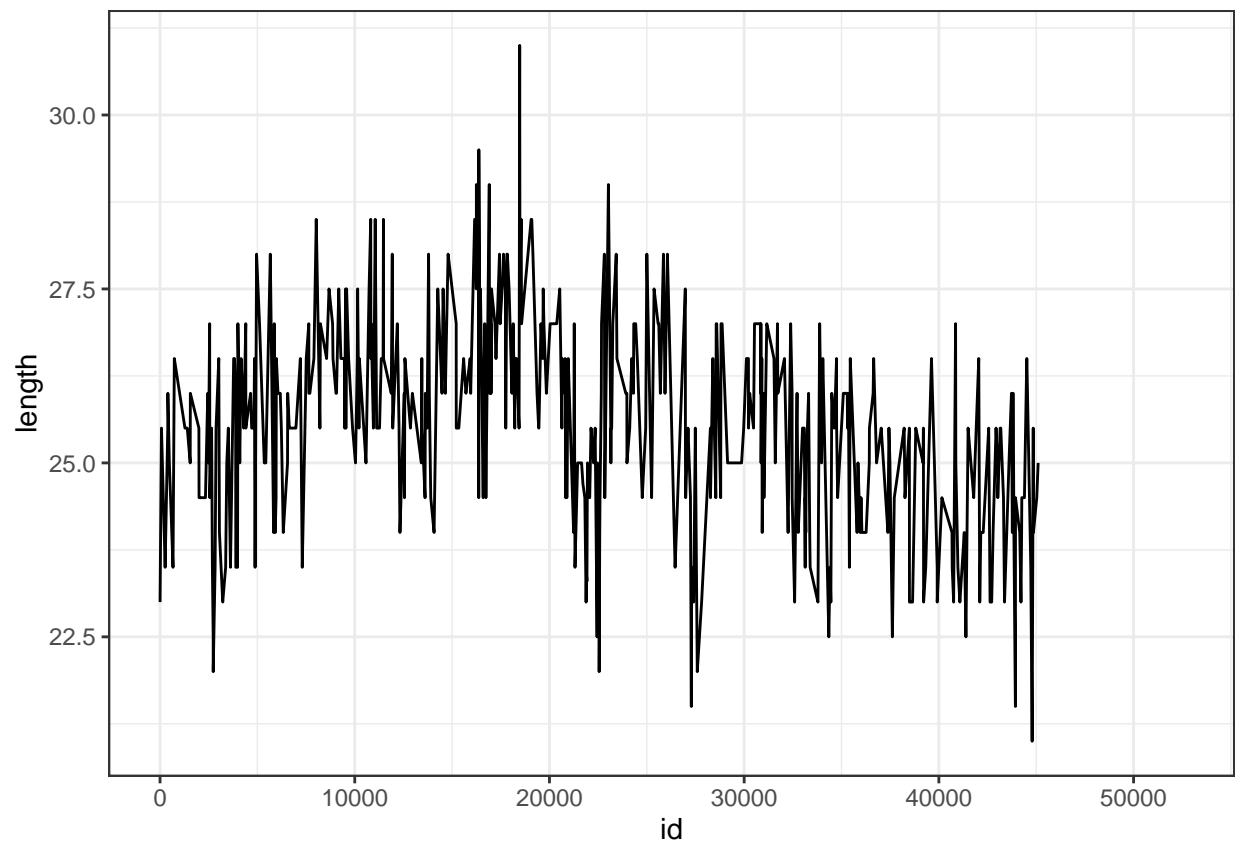

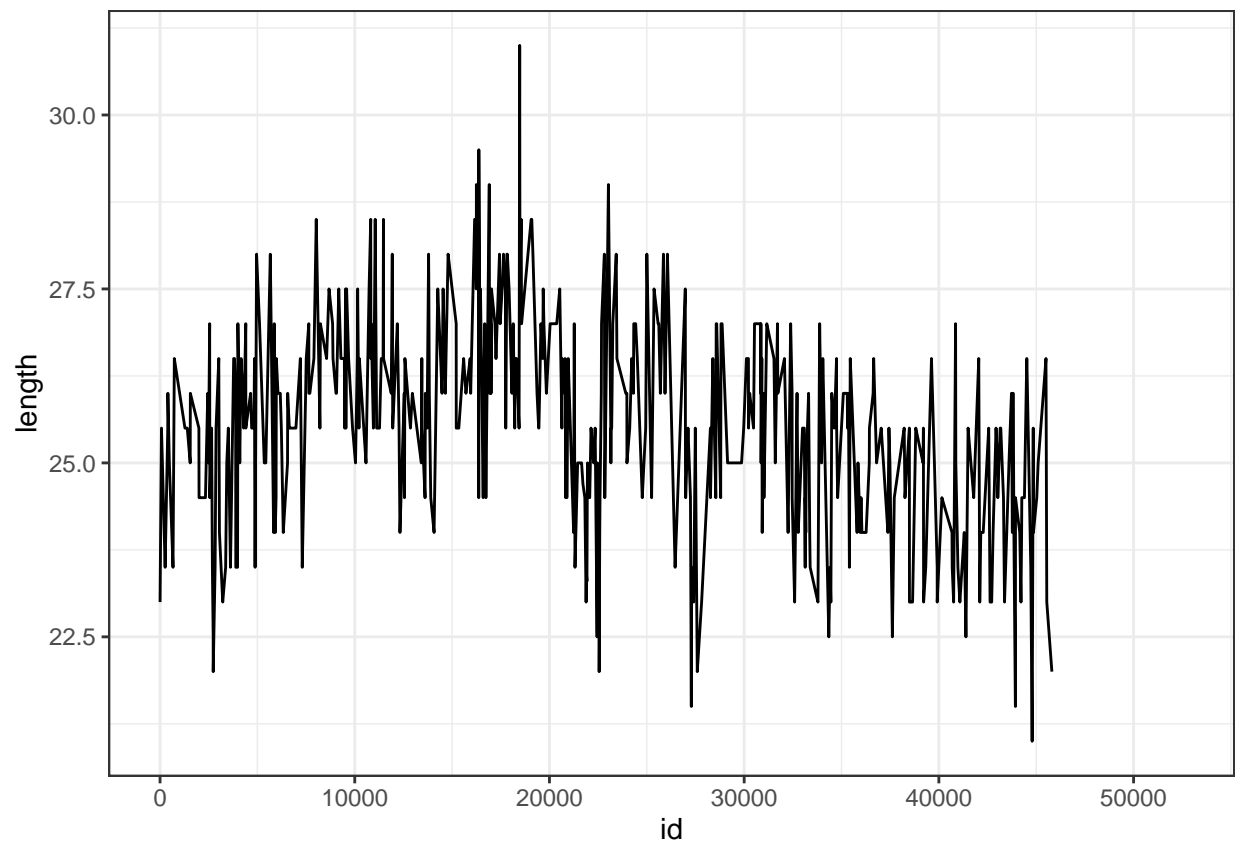

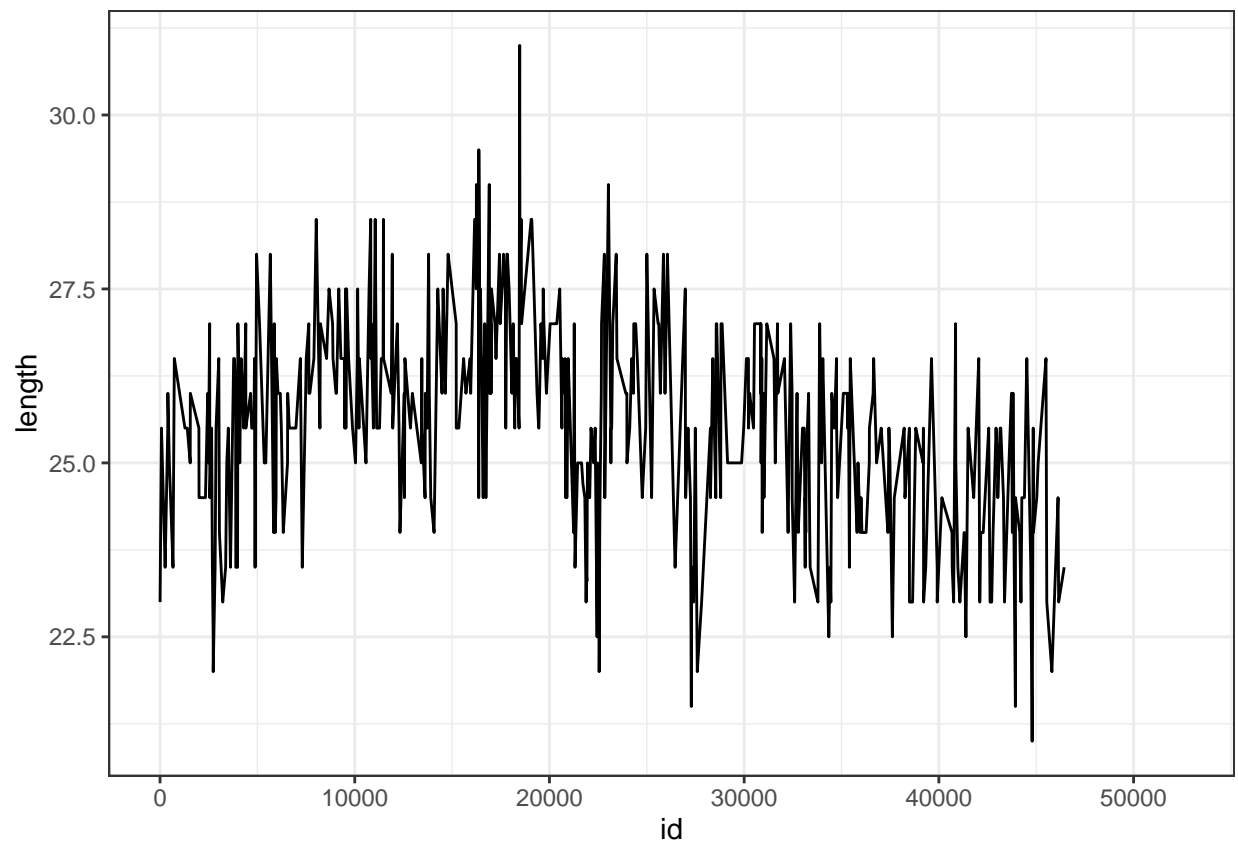

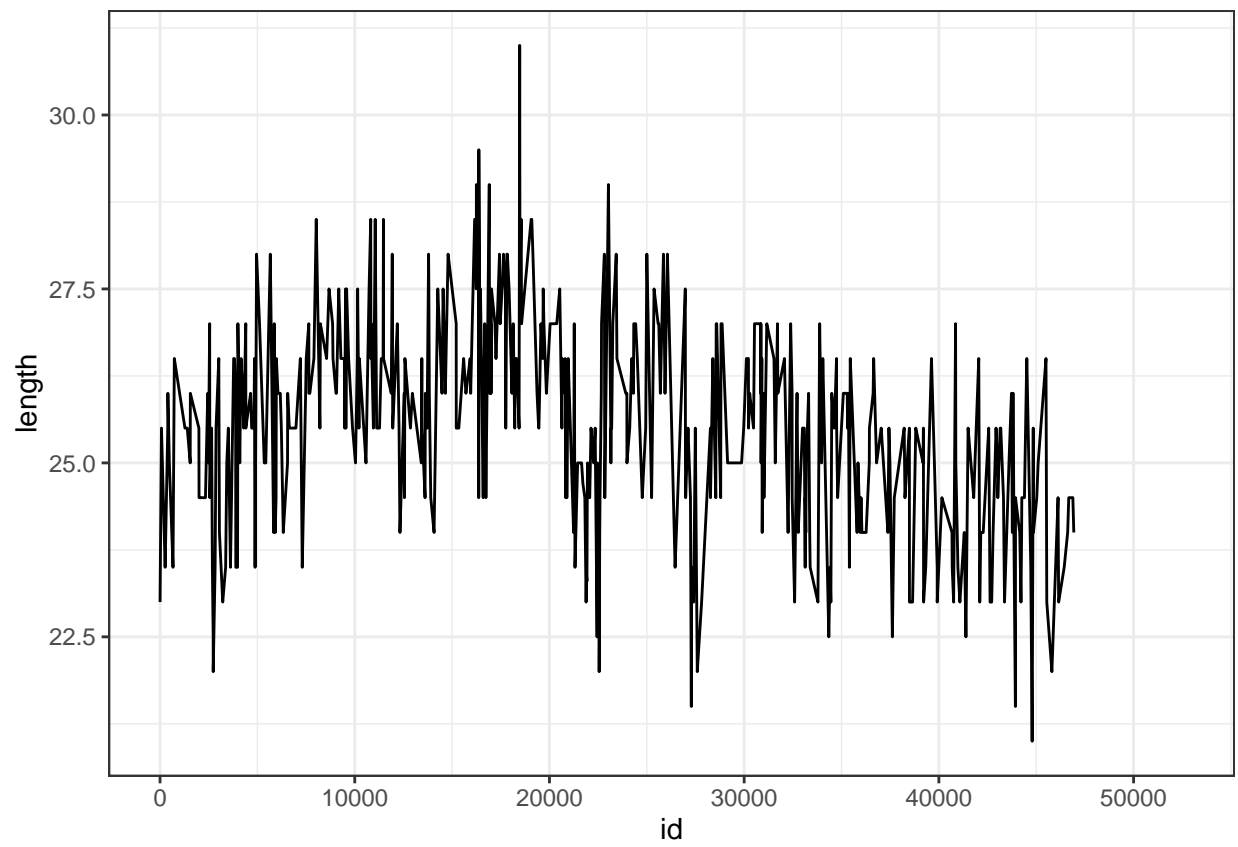

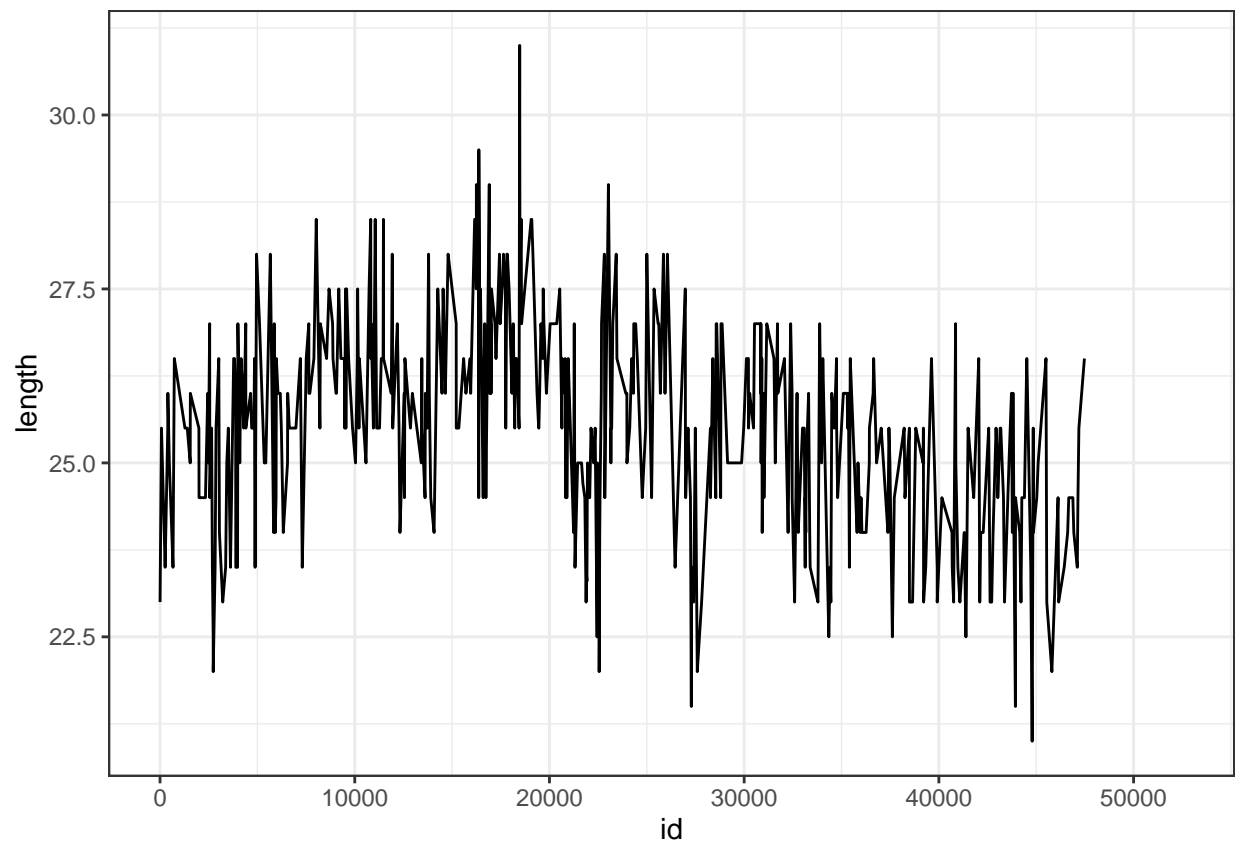

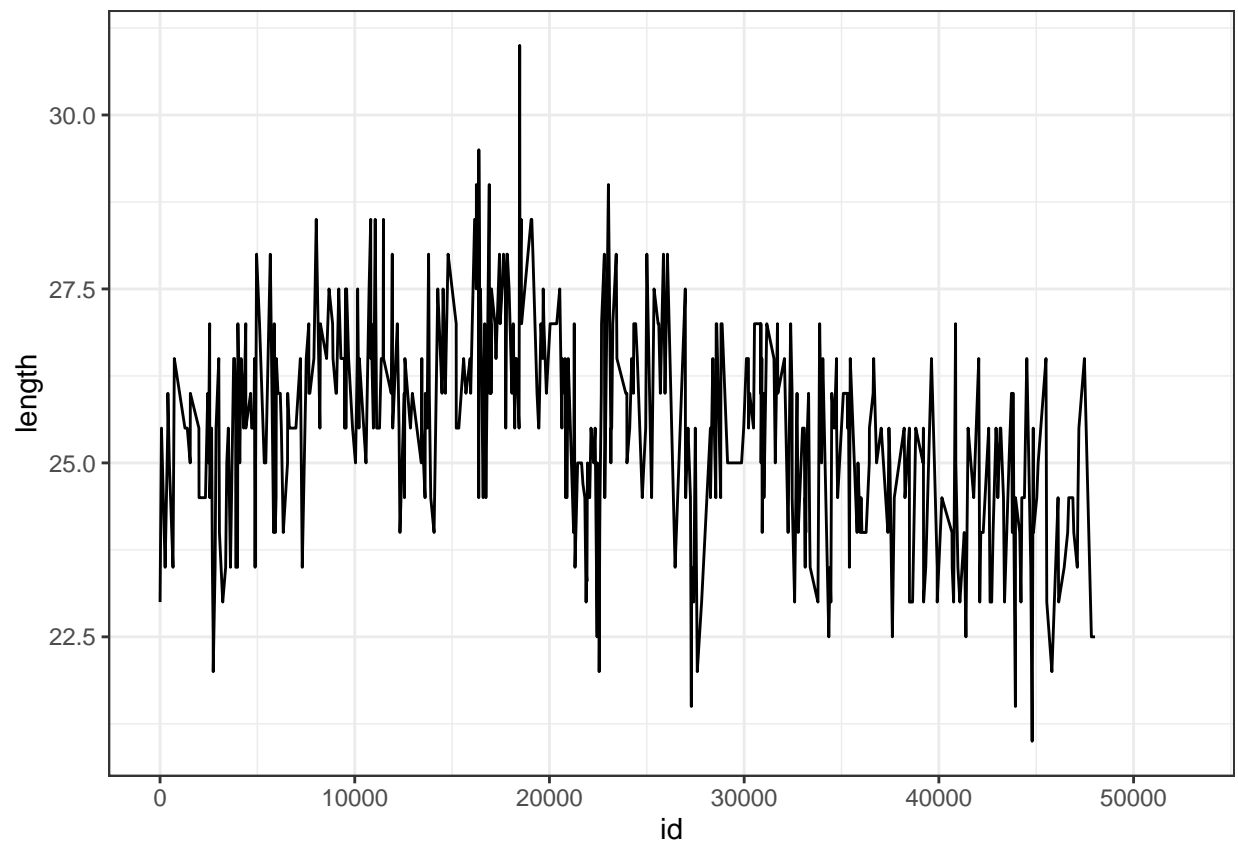

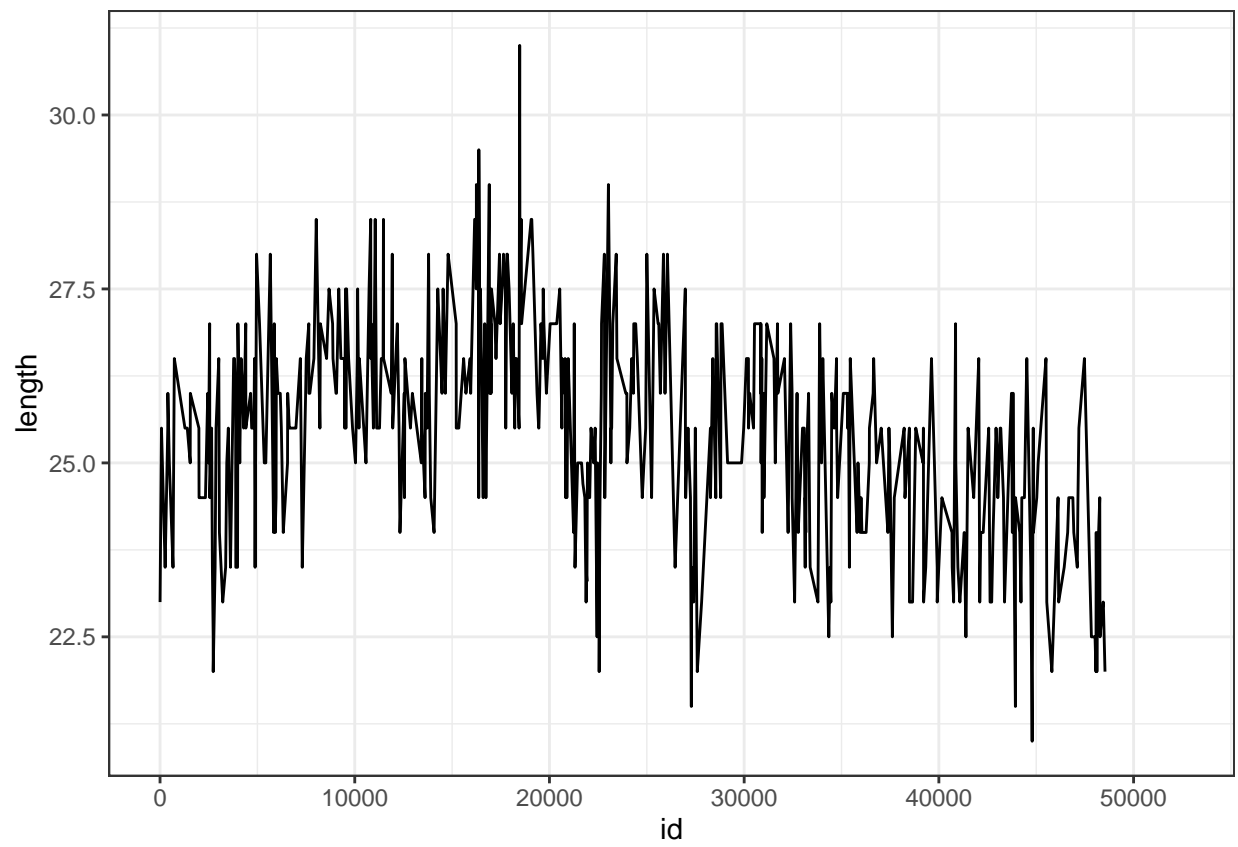

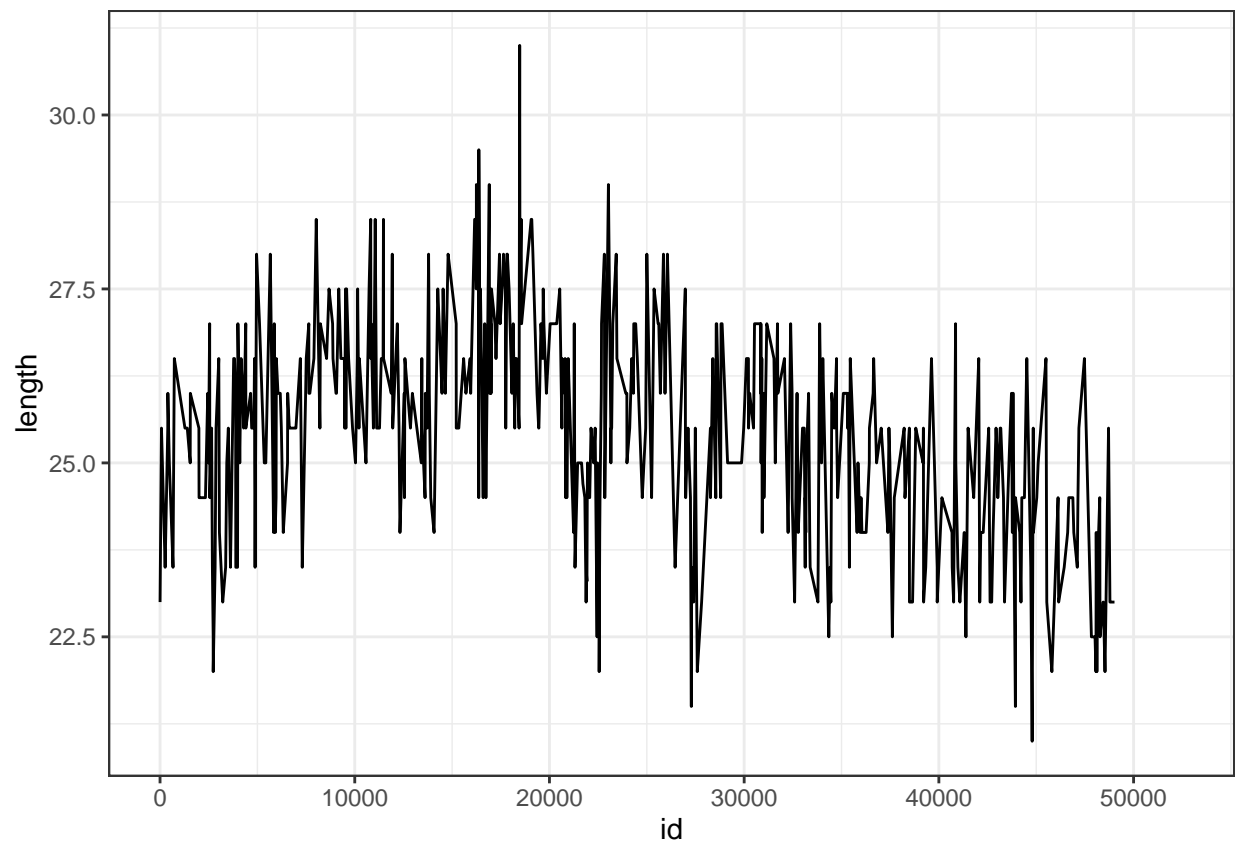

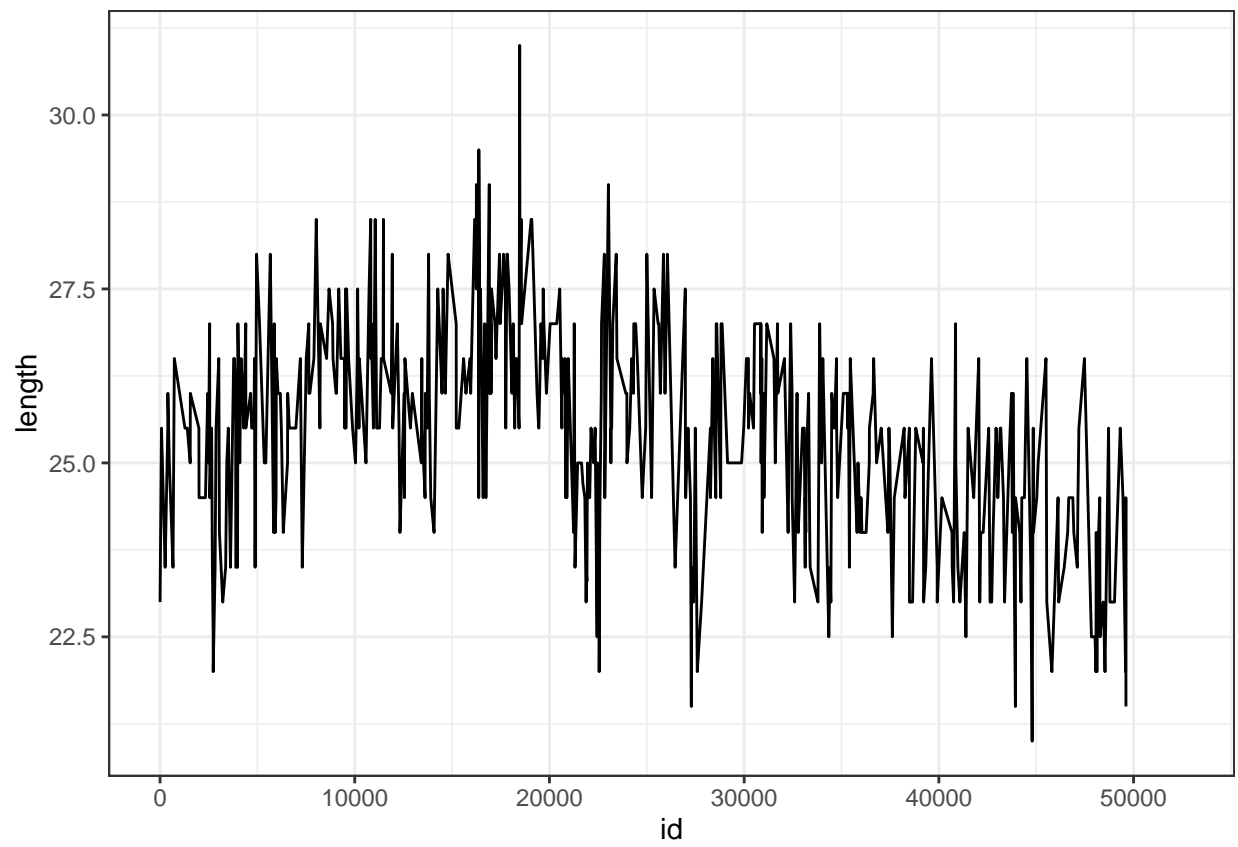

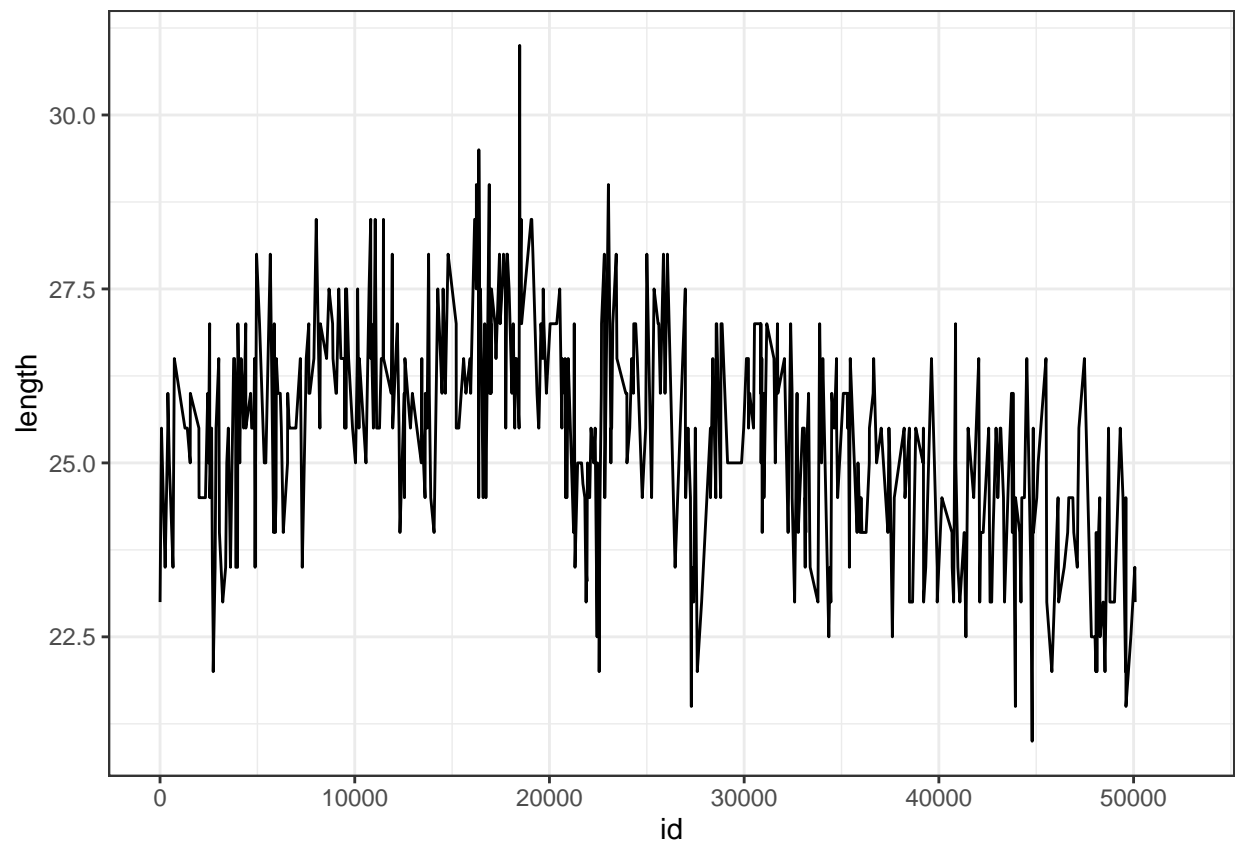

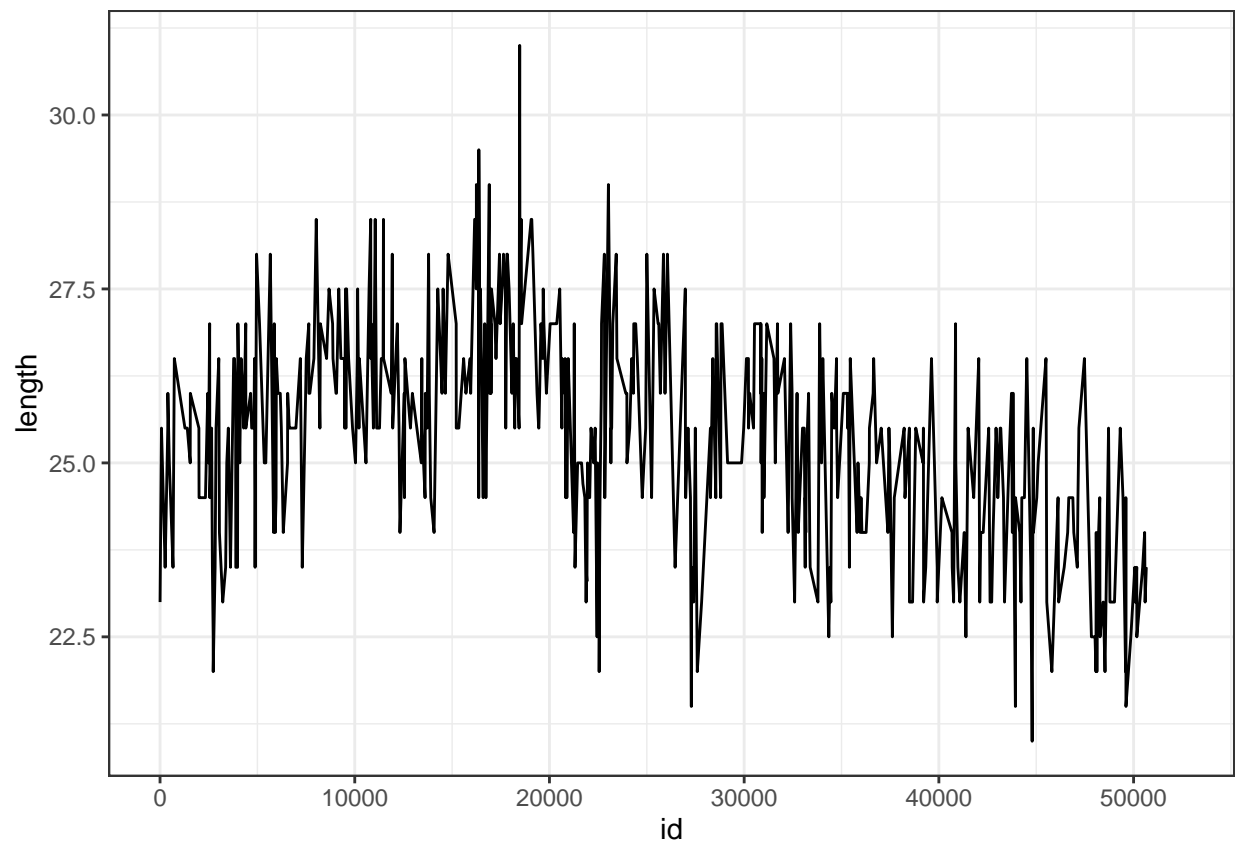

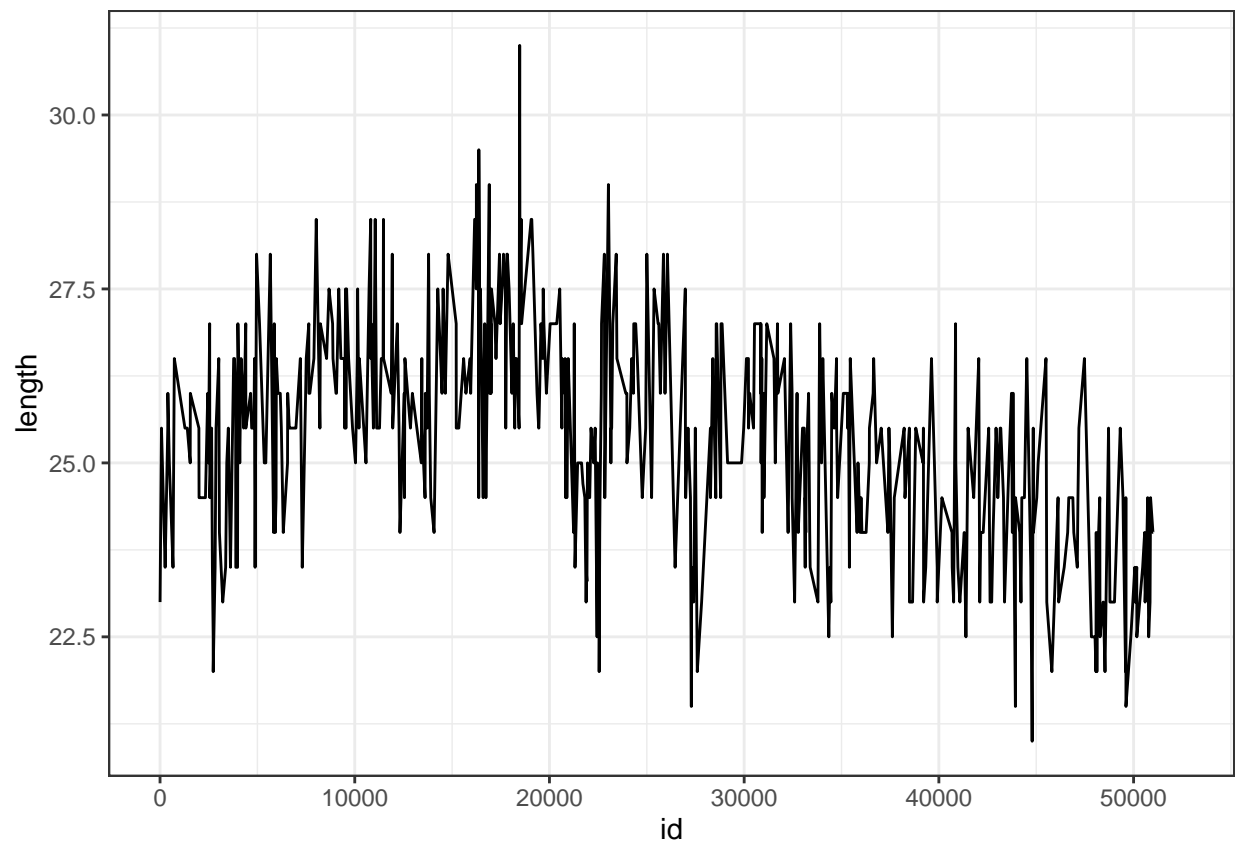

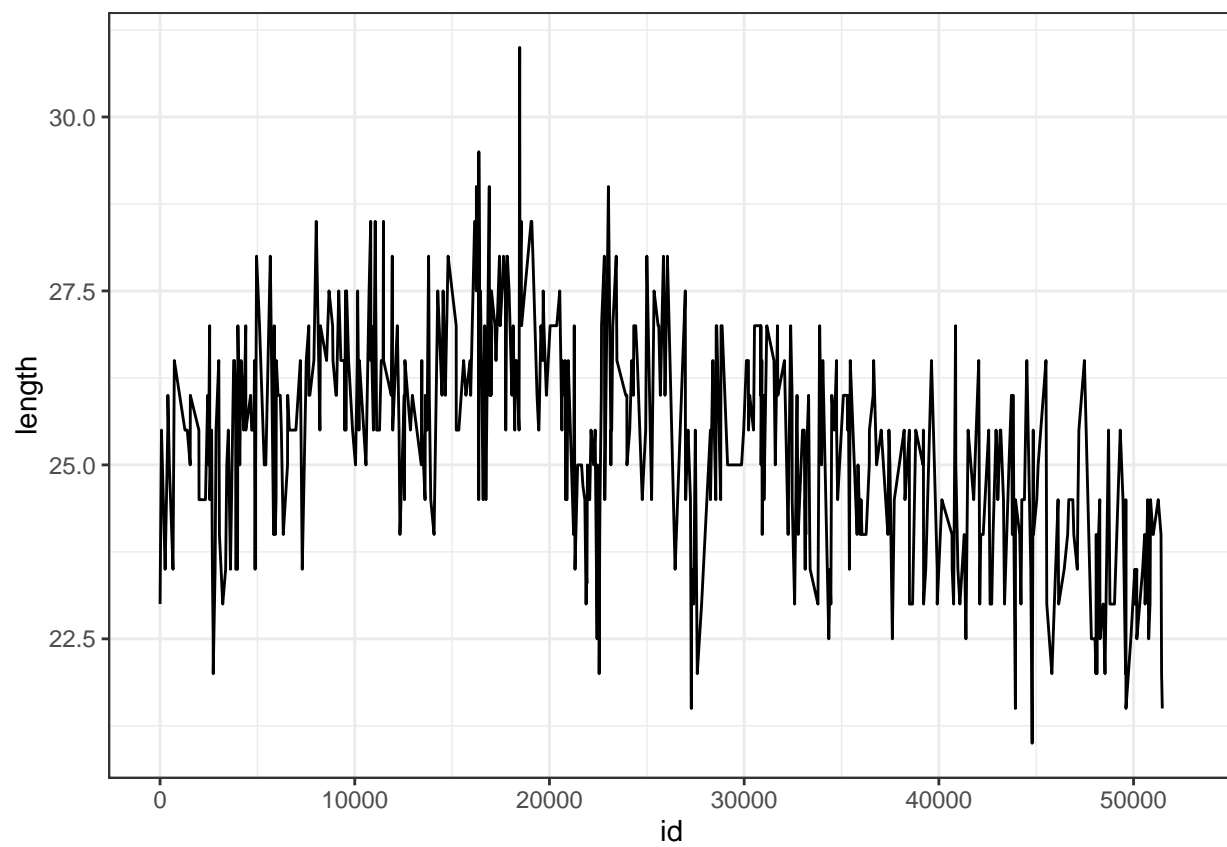

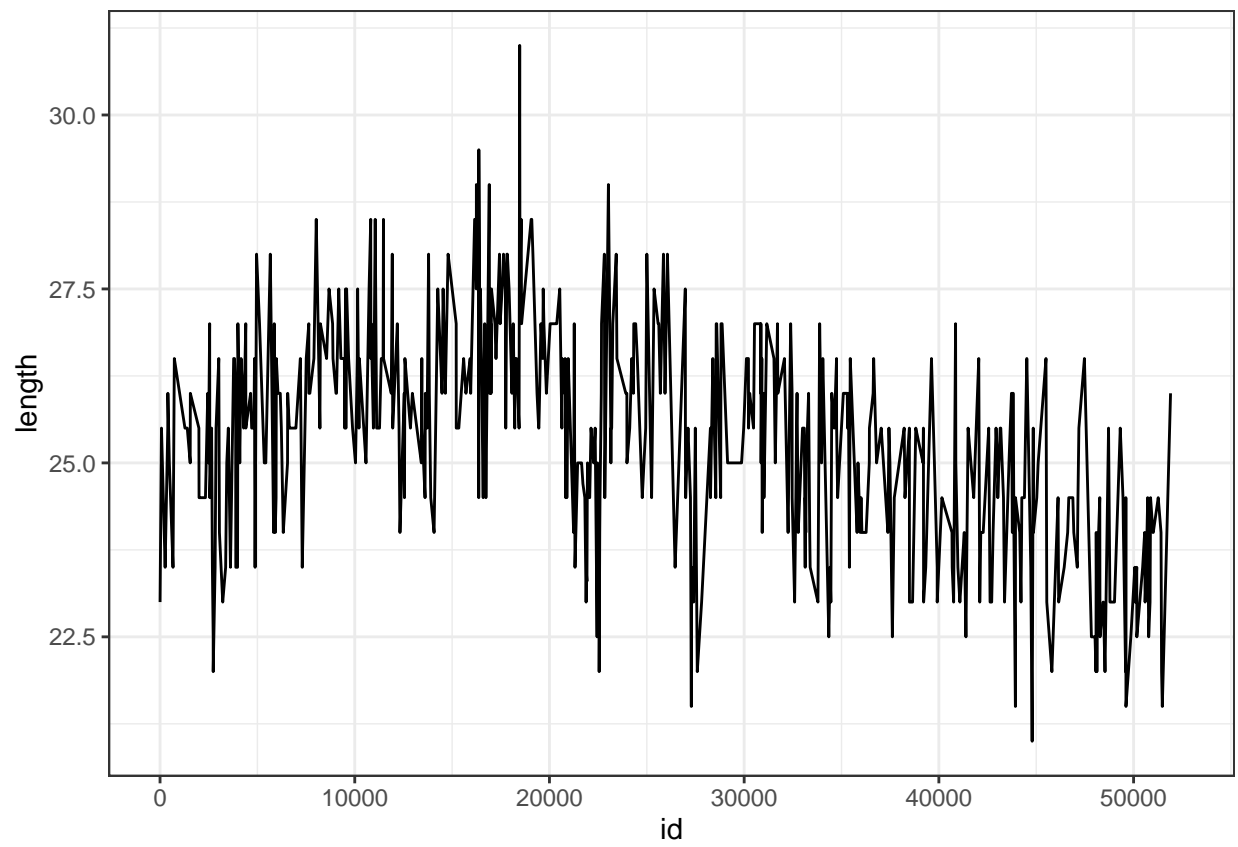

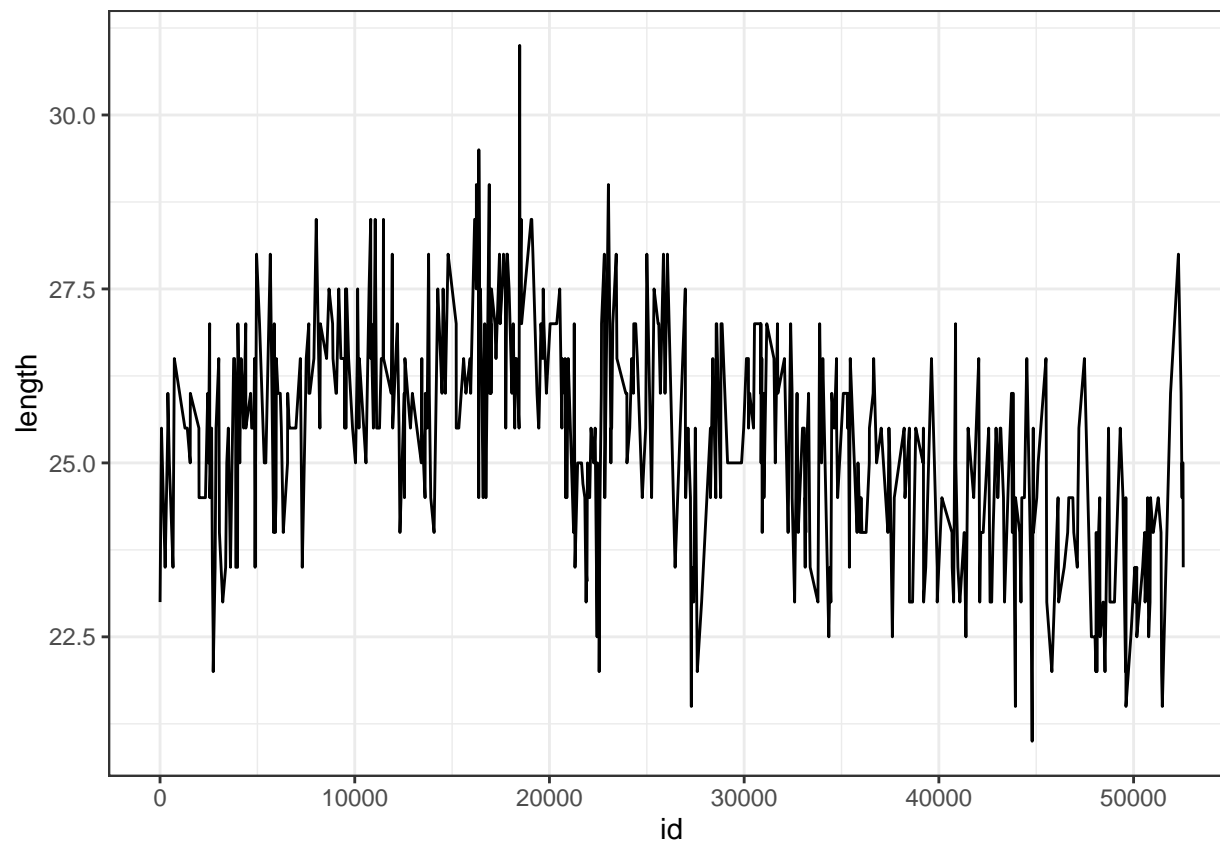

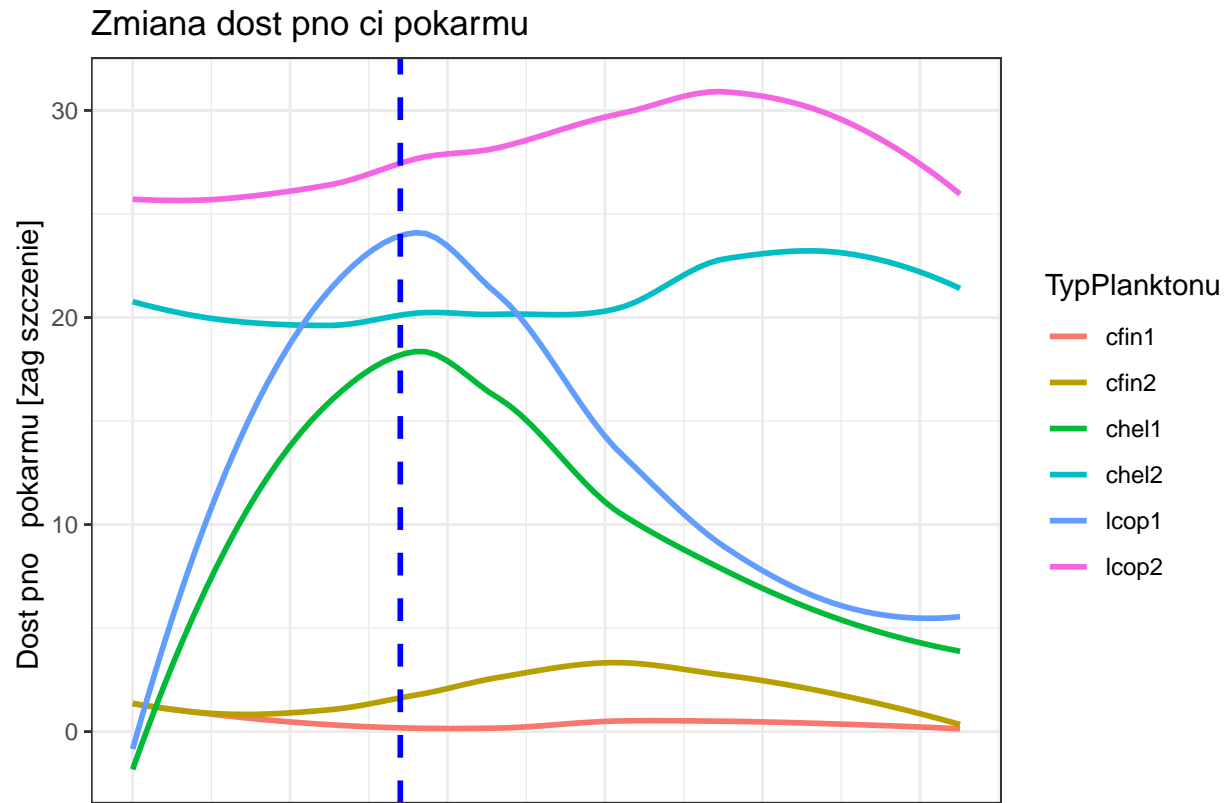

TODO: Źródło danych w postaci uśrednionych danych z połowów TODO: Opisać wykres

Dostępność pokarmu

```
library('reshape2')

plancton_food <- melt(sampled_data[, c(16, 2:7)], id.vars = c('id'), variable.name = "TypPlanktonu", va
ggplot(
  plancton_food,
  aes(id, Values, color = TypPlanktonu)
) + theme_bw() +
  theme(axis.text.x=element_blank()) + geom_smooth(se = FALSE) + ggtitle('Zmiana dostępności pokarmu') +
```

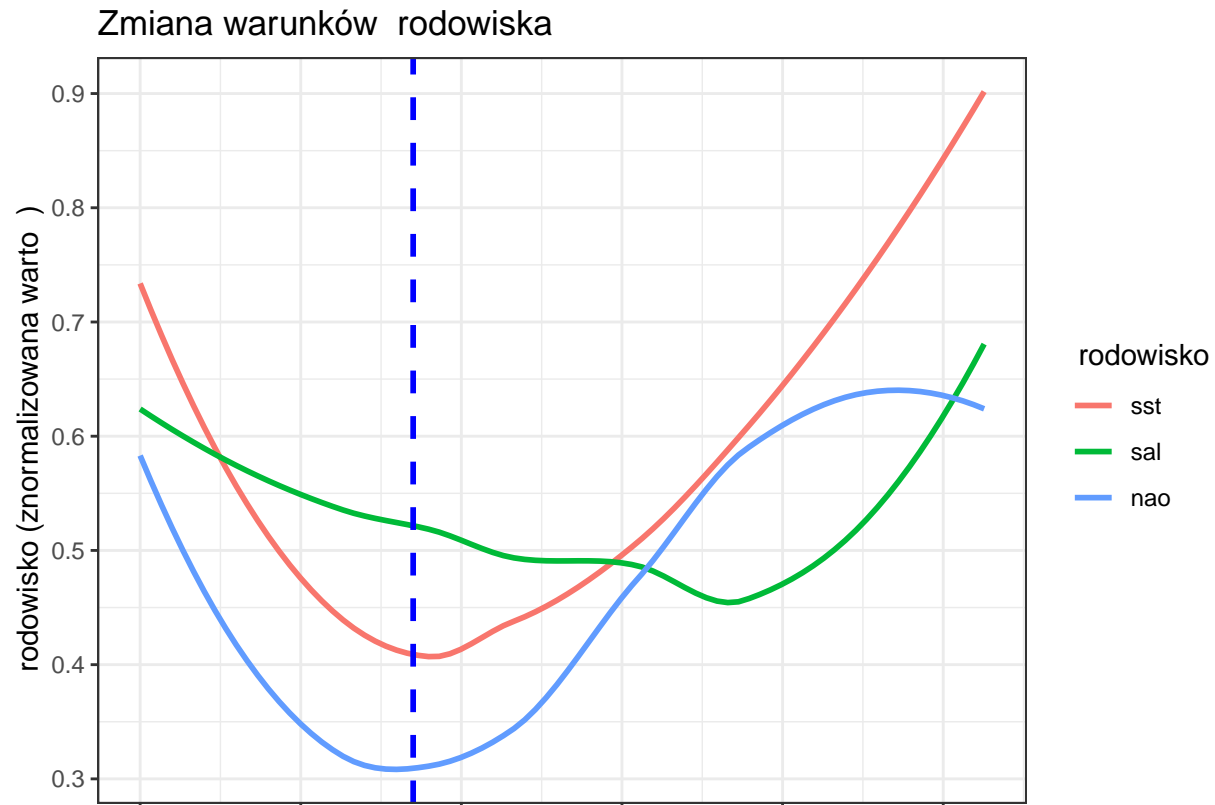

TODO: Opisać wykres

Parametry środowiska

```
parametry_srodowiska <- sampled_data[, c(12, 13, 15)]
normalized_environment <- as.data.frame(lapply(parametry_srodowiska, function(x) {
  (x - min(x)) / (max(x) - min(x))
}))
normalized_environment["id"] <- sampled_data[, 16]

environment <- melt(normalized_environment, id.vars = c('id'), variable.name = "Środowisko", value.name = "Values")
ggplot(
  environment,
  aes(id, Values, color = Środowisko)
) + theme_bw() +
  theme(axis.text.x=element_blank()) + geom_smooth(se = FALSE) + ggtitle('Zmiana warunków środowiska')
```


TODO: Opisać wykres

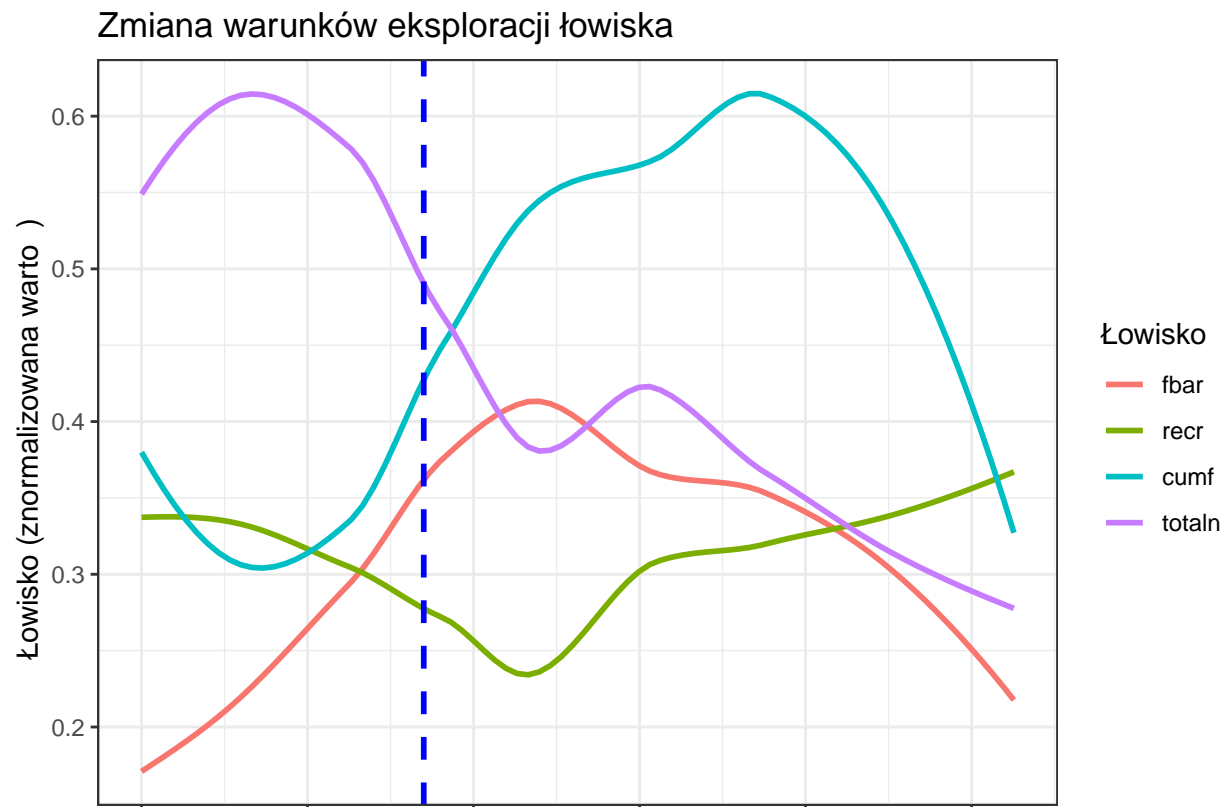
Eksploracja łowiska

```

parametry_lowiska <- sampled_data[, c(8:11)]
normalized_lowisko <- as.data.frame(lapply(parametry_lowiska, function(x) {
  (x - min(x)) / (max(x) - min(x))
}))
normalized_lowisko["id"] <- sampled_data[, 16]

lowisko <- melt(normalized_lowisko, id.vars = c('id'), variable.name = "Łowisko", value.name = "Values")
ggplot(
  lowisko,
  aes(id, Values, color = Łowisko)
) + theme_bw() +
  theme(axis.text.x=element_blank()) + geom_smooth(se = FALSE) + ggtitle('Zmiana warunków eksploracji łowiska')

```


TODO: Opisać wykres

Regresor - predykcja

TODO: Dwa regresory TODO: Wskazanie najważniejszych cech TODO: Obliczenie błędów